

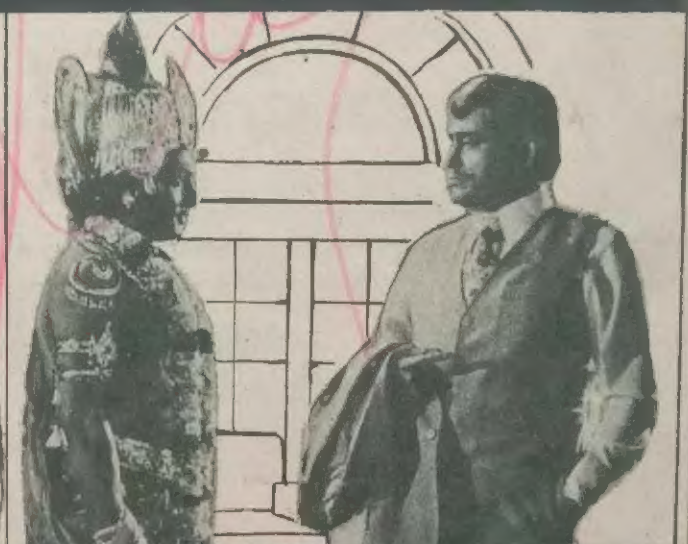
Who is He? Is He the real Krishna?... Or an imitator?

Why has he come to you...Anand?

May be you're imagining!

Is it a dream or is that you yourself?

What really does He want from you...Anand?

B. NAGI REDDI
places the camera
close to the inner mind
of a man in

Yehi Hai ZINDAGI

EASTMAN COLOR
BY FILM CENTRE

A CLOSE-UP OF A MAN'S INNERSELF—
THE CONFLICT BETWEEN HIS EGO AND HIS FULFILMENT

Director: K.S.SETHUMADHAVAN Dialogues: INDER RAJ ANAND
Lyrics: ANAND BAKSHI Music: RAJESH ROSHAN

A FILM BY VIJAYA
PRODUCTIONS PVT LTD

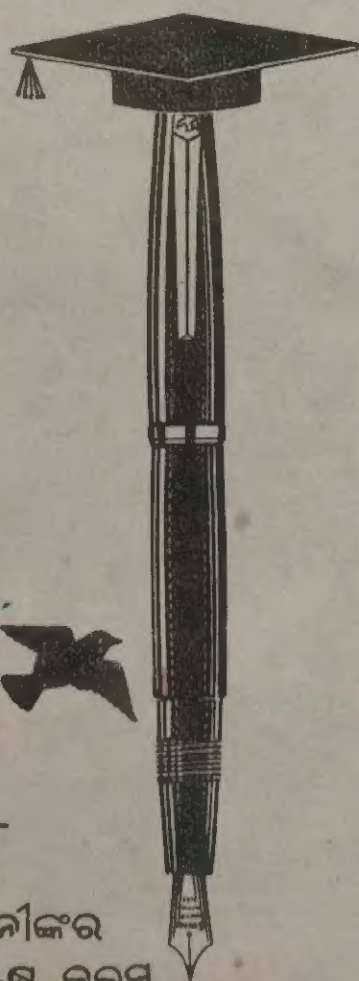
‘ଜହ୍ନମାମୁଁ’ ର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି

ଯଦି ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ଠିକଣା ବଦଳାଉଥାନ୍ତି, ତେବେ ପାଞ୍ଚ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକ ନମ୍ବର ସମେତ ଦୟାକରି ଆମକୁ ସେକଥା ଜଣାଇ ଦେବେ । ନ ହେଲେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ନୂଆ ଠିକଣାରେ ପଠାଇବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ।

ଆପଣଙ୍କ ସହଯୋଗ ଆମର କାମନା ।

ଡଲ୍‌ଟନ୍ ଏଜେନ୍ସୀଜ୍, ମାଡ୍ରାସ - ୬୦୦ ୦୨୭

ଏଇ ନିଆରୁ ସ୍କଲାର

ସ୍କଲାର କଲମ—
ପୃଥ୍ବୀ ବିଖ୍ୟାତ
ବ୍ଲୁକ୍‌ବର୍ଡ୍ କମ୍ପାନୀଙ୍କର
ଅନ୍ୟ ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ କଲମ

ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତ୍ୟୁତମ କଲମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି ବ୍ଲୁକ୍‌ବର୍ଡ୍

ଏବେ ବ୍ଲୁକ୍‌ବର୍ଡ୍ ବିଶେଷକରି
ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି
‘ସ୍କଲାର’ । ଏହାର ଆକାର
ହାଲୁକା ଓ ସୁସମ୍ବଳ, ତେଣୁ
ସହକରେ ଧରି ହୁଏ... ଓ ଏହାର
ବହିଆ ଉଚ୍ଚତମୟୁକ୍ତ ନିବରୁ
ଅନାୟାସରେ କାଳି ପ୍ରବାହିତ ହୁଏ ।
ଏହାକୁ ଦେଖନ୍ତୁ । ପରୀକ୍ଷା କରି
ଦେଖନ୍ତୁ । ଆପଣ ମାନବାକୁ ବାଧ୍ୟ
ହେବେ ଯେ ଏହି କଲମ
ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉତ୍ତମ ।

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

ଏହି ସଂଖ୍ୟାରୁ 'ଜହ୍ନମାୟା' ଏକାଦଶ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ କଲା । ଭାରତୀୟ ଶିଶୁ ସମାଜର ଏହି ପ୍ରିୟ ପତ୍ରିକା ବୟସ୍କ-ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ କମ୍ପ୍ରିୟ ହୁଏ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଶୁଭେଚ୍ଛାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଆଜି ବାରଗୋଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ଏ ପତ୍ରିକା ଭାଷା ଭାଷା ଓ ରାଜ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକତାର ଅନ୍ୟତମ ସେତୁ ଭାବରେ ନିଜର ନମ୍ର ଭୂମିକା ତୁଲାଇରୁଲିଛି ।

ବିରାଟ ଦେଶ ଆମର ଏଇ ଭାରତ । କଥା ଭାଷାରେ, ଚାଲିଚଳନ, ବେଶଭୂଷାରେ ରାଜ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ କେତେ ଫରକ୍ । ଅଥଚ ଏ ଦେଶର ପରମ୍ପରା ଏକ; ଜୀବନ-ଦର୍ଶନ ଏକ; ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏକ । 'ଜହ୍ନମାୟା' ଆମକୁ ଏକଥା ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଉଥାଉ ।

ବର୍ଷ : ୧୧

ଜୁଲାଇ ୧୯୭୭

ଅଙ୍କ : ୧

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ ୧.୨୫ : : ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ ୧୫.୦୦

ଅମର ବାଣୀ

ପ୍ରଣମଶ୍ଚ ଶ୍ରମା ଚୈବ-
ମାର୍ଜୟା ପ୍ରିୟବାଦିତା ।
ଅସାମର୍ଥ୍ୟଂ ଫଳଂ ଚୈତେ
ନିର୍ଗୁଣେଷୁ ସତାଂ ଗୁଣାଃ ॥

॥ ୧ ॥

[ଗୁଣବାନ୍ ଲୋକର ଶାନ୍ତିପ୍ରିୟତା, କ୍ଷମାଶୀଳତା ଓ ସୁମଧୁର ବ୍ୟବହାର ଭଳି ଗୁଣମାନ ନିର୍ଗୁଣ ଆଖିରେ ଦୁର୍ବଳତାର ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ମନେହୁଏ ।]

ଆତ୍ମପ୍ରଣଂସିନଂ ଦୁଷ୍ଟଂ
ଧୃଷ୍ଟଂ ବିପର୍ୟାସକମ୍ ।
ସର୍ବହୋଷ୍ଟୁଷ୍ଟଦଣ୍ଡଂ ଚ
ଲୋକସ୍ପଦକୁ ରୁଡ଼େ ନରମ୍ ॥

॥ ୨ ॥

[ଯିଏ ଆତ୍ମ ପ୍ରଣଂସାରେ ପଡ଼ି, ଯିଏ ଦୁଷ୍ଟ, ଯିଏ ନରୁ ଏବଂ ଯିଏ ଲୋକକୁ ହଇରାଣ କରେ, ଏ ସଂସାରରେ ତାହାର ଆଦର ବେଶୀ !]

ନ ସାମ୍ନା ଶକ୍ୟତେ କାର୍ତ୍ତି-
ର୍ନ ସାମ୍ନା ଶକ୍ୟତେ ପୁଣଃ ।
ପ୍ରାପ୍ତଂ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଲୋକେଽସ୍ମିନ୍
ଜୟୋ ବା ରଣମୁର୍ଧନୀ ॥

॥ ୩ ॥

[ହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ଏ ସଂସାରରେ କାର୍ତ୍ତି, ଯଶ ବା ଯୁଦ୍ଧରେ ଜୟଲାଭ ଉତ୍ତମ ଲୋକ ପକ୍ଷରେ ସହଜରେ ମିଳେ ନାହିଁ ।]

ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ର

[୨]

(କାକୋଲୁଙ୍କାସ୍ତମ୍ଭ)

କାକ-ରାଜା ମେଘବର୍ଣ୍ଣ ନିଜର ପାଞ୍ଚ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଶୁଣିସାରି କୁଳବୃଦ୍ଧ କାକ ସ୍ଥିର-ଜୀବୀ ତାଙ୍କ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ସ୍ଥିରଜୀବୀ କହିଲା :

“ବାପା ! ତୁମ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯାହାସବୁ କହିଲେ, ତାହା ରାଜମାତ-ବିଜ୍ଞାନ ଅନୁସାରେ ସମର୍ଥନଯୋଗ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ପୋଥି ବାଇଗଣ ଓ ବାଡ଼ି ବାଇଗଣ ଭିତରେ ତପାତୁ ବହୁତ । ଆମ ଶତ୍ରୁ ବଳବାନ୍ ଏବଂ ନିର୍ମମ । ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ତା’ ଉପରେ ବିଜୟ ଲାଭ ଆମର କାମ୍ୟ । ତେଣୁ ଛଳ କଉଶଳ ହିଁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାସ୍ତବ ମାର୍ଗ । ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚ ଉପାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ, ନ ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ କୌଶଳ ଦ୍ଵାରା ନିଶ୍ଚୟ ହେବ । ଶତ୍ରୁ ଶିବିର ଉପରେ ନିରବଧି ଆଖି ରଖିବାକୁ ହେବ । ଏବଂ ଆମ

ଭିତରୁ ଜଣକୁ ଆମ୍ବୋଧାରୀ କରିବାକୁ ହେବ । ଏତିକି ଆବଶ୍ୟକ ।”

ମେଘବର୍ଣ୍ଣ ପଚାରିଲେ, “ହେ କୁଳବୃଦ୍ଧ ! କାକ ଓ ପେଚକ ଭିତରେ ବିବାଦ ଲାଗି ରହିବାର ଐତିହାସିକ କାରଣ କ’ଣ ?”

ସ୍ଥିରଜୀବୀ କହିଲା : ସେ ବହୁକାଳ ପୂର୍ବର କଥା । ଥରେ ବନସ୍ତର ପକ୍ଷୀମାନେ ଏକତ୍ର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ସମ୍ମିଳନୀ କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟ ଥିଲା ପକ୍ଷୀକୁଳର ରାଜପଦ । ଗରୁଡ଼ ହେଲେ ପକ୍ଷୀସମାଜର ଶାସ୍ତ୍ରସମ୍ମତ ରାଜା । କିନ୍ତୁ ଗରୁଡ଼ ସବୁଦିନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସେବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହନ୍ତି । ଏଣେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ମଣିଷମାନେ ନାନା ଉପାୟରେ ଧରି ନେଇଯାଇ ଆହାର କରନ୍ତି ବା ବନ୍ଦୀ ବନାନ୍ତି । ରାଜା ଯଦି ପ୍ରଜାର ସୁଖଦୁଃଖ ନ ଦେଖିଲା, ତେବେ ସେ ରାଜା ରହିବାରେ

ମୁଁ କ'ଣ ? ତେଣୁ ସେମାନେ ଜଣେ ନୂଆ
ରାଜା ମନୋମାତ କରବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ହେବ କିଏ ? ପକ୍ଷୀମାନେ ଶ୍ରବ-
ଚକ୍ଷୁ ଦେଖିଲେ, ପେରୁ ବଡ଼ ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର
ଦେଖାଯାଉଛି । ରାଜପଦ ତାକୁହିଁ ଗୋରା ପାଇବ ।

ପେରୁର ଅଭିଷେକ ପ୍ରସ୍ତାବ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନକୁ
ପାଇଲା । ସେହି ଅନୁସାରେ ଆୟୋଜନ ଆରମ୍ଭ
ହୋଇଗଲା । ସିଂହାସନ ନିର୍ମିତ ହେଲା ଓ ତହିଁ
ଉପରେ ବାଦଗୁଲ ବସାଇ ଦିଆଗଲା । ଗଙ୍ଗା-
ନଦୀରୁ ପବନ ପାଣି ଅଣା ହେଲା । ପଣ୍ଡିତ
ପକ୍ଷୀମାନେ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିଲେ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ପକ୍ଷୀମାନେ
ବେଦପାଠ କଲେ । ମଙ୍ଗଳ ବାଦ୍ୟ ବାଜିଲା ;

ଆରତି ହେଲା । ପେରୁ ଆସି ସିଂହାସନ ଆରୋ-
ହଣ କଲା । ଅଭିଷେକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବାକୁ
ଯାଉଛି, ସେତିକିବେଳେ କର୍କଶସ୍ରବରେ ରବି
ରାବି କାକ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ସେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଭିତ୍ତ ଦେଖି ଶ୍ରବିଲା ହୁଏତ
କୌଣସି ଉତ୍ସବ ହେଉଛି । ତେଣୁ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ
ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା, “କଥା କ'ଣ ? ହଠାତ୍
ଏଭଳି ଉତ୍ସବର ଆୟୋଜନ କାହିଁକି ?”

ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ସେତେବେଳେ ଯାଇ ମନେ
ପଡ଼ିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବ ସମ୍ମିଳନୀରେ
କାକ ନ ଥିଲା । ଅଥଚ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ଯେପରି ଶୃଙ୍ଗାର ଧୂର୍ତ୍ତ, ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ସେହିପରି କାକ ଧୂର୍ତ୍ତ । ତେଣୁ ତା'ର ପରାମର୍ଶ
ବିନା କିଛି କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେମାନେ
ତେଣୁ କାକକୁ ସ୍ୱାଗତ କରି କହିଲେ, “କଥା
କ'ଣକି, ଆମର କୌଣସି ରାଜା ନାହାନ୍ତି
କହିଲେ ଚଳେ । ତେଣୁ ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର ପେରୁକୁ
ସେ ପଦରେ ବସାଇବାକୁ ଠିକ୍ କଲା । ତୁମେ
ଆମ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଏକମତ ନିଶ୍ଚୟ !”

କାକ ଉତ୍ତର ଦେଲା; “କଦାପି ନୁହେଁ !
ରାଜହଂସ ଓ ମୟୂର ଭଳି ପକ୍ଷୀମାନେ ଥାଉଁ
ଥାଉଁ ପେରୁକୁ ରାଜା କରିବା ହାସ୍ୟାସ୍ତବ କଥା ।
ପେରୁ ଦିନବେଳେ ଦେଖିପାରେନାହିଁ; ତା'
ଚେହେରା ଭୟ ଉଦ୍ରେକ କରାଏ । ତୁମେମାନେ

ତାକୁ କିପରି ରଜା ରୂପେ ଅଭିଷିକ୍ତ କରିବାକୁ
ଯାଉଛି ? ଲୋକେ ଶୁଣିଲେ କହିବେ କ'ଣ ?”

ପକ୍ଷୀମାନେ ମାରବ ରହିଲେ । କାକ ପୁଣି
କହିଲା, “ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଭୟ ଓ ଦୃଶାଭ୍ରାବ
ଆସେ, ସେ ପୁଣି ରଜାସନରେ ବସିବ ! କାହିଁ
ଗରୁଡ଼, କାହିଁ ପେଶୁ । ଗରୁଡ଼ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ବାହନ ।
ସେ ହେଲେ ଦେବ ପକ୍ଷୀ । ତାଙ୍କୁ ରଜା
ରୂପେ ପାଇଥିବାରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ନିଜ ନିଜକୁ
ଗୌରବାନ୍ୱିତ ମନେ କରିବା ଉଚିତ । ତାଙ୍କ
ନାମ ଶୁଣିଲେ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ଛୁନିଆ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।
ସେପରି ମହତ୍ତ୍ୱ ରଜାଙ୍କୁ ତ୍ୟାଗ କରିବା କ'ଣ
ବିଜ୍ଞତାର କାମ ? ତନ୍ତ୍ର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୋଲି ସିନା
ଠେକୁଆମାନେ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ରଜା ରୂପେ
ବାଛିଥିଲେ ?”

“ସେ ଘଟଣାଟି କ'ଣ ?” ପକ୍ଷୀମାନେ ପଚାରିଲେ ।

ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ କାକ

ସେଇଠୁ ଗୁମ୍ଫା ସରୋବର କାହାଣୀ ଶୁଣାଇଲା :

ଗୋଟିଏ ଅରଣ୍ୟରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଳ ନାମକ
ହାତୀ-ରଜା ବାସ କରୁଥିଲେ । ସେ ହାତୀମାନଙ୍କ
ନିରାପଣ ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରକାର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା
କରିଥିଲେ ।

ଥରେ ହମାଗତ ଭାବରେ କେତେବର୍ଷ ବର୍ଷା
ହେଲା ନାହିଁ । ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ଥିବା ନଦୀ,
ସରୋବର, ଇତ୍ୟାଦି ଶୁଖିଗଲା । ହାତୀମାନେ
ଦିନେ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କ ରଜାଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ଆଜ୍ଞା ! ଶେଷରେ ଆମେ ମଲୁ ! କୌଣସି
ସରୋବର ସନ୍ଧାନ ନ କଲେ ଆମ ଜାତିର
ସର୍ବନାଶ ହୋଇଯିବ । ଆପଣ ଭୁରନ୍ତ କୌଣସି
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।”

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଳ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କ୍ଷିପ୍ରଗାମୀ କେତେକ
ହାତୀଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ସରୋବର ଅନ୍ୱେ-
ଷଣରେ ପଠାଇଲା । ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ପ୍ରେରିତ ଦୃତ
ଗୁମ୍ଫା ସରୋବରର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲା ।

ରୂପାନ୍ତରିତ ମନ୍ଦିର

ଲାଗେସ୍ କାଳପ ନିକଟରେ ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିର ଦେଖାଯାଏ । ଏକଦା ଏହା ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କର ଏକ ପୂଜାଘର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ ଏହା ବୌଦ୍ଧମାନଙ୍କ ଆୟତ୍ତଧୀନ ହେଲା । ଅତୀତରେ ମୀନାଙ୍କ ନଦୀ ସମୀପବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ବତ ଦେହରୁ ଝରୁଆଏ ଏକ ସ୍ରୋତ । ଏହାର ଜଳ ପ୍ରବଳ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ ।

ମାୟା ସରୋବର

[୧୭]

[କୃପାଣକରୁ ବାମନମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନିଜ ପ୍ରତି ବଶ୍ୟ ସ୍ୱାଦନ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାକୁ ମାରି ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶଙ୍କରସିଂହ ରାତିରେ ତା' କୁଡ଼ିଆ ଘରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଲା । କୃପାଣକରୁ ଦୈବାରୁ ଖସି ଆସି ବାହାରେ ବାମନମାନଙ୍କୁ ଆଖିରୁଜା ମାଡ଼ ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେତିକିବେଳେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବିଚରଣଶୀଳ ଦୁଇଜଣ ବନ୍ଧବ ମଣିଷ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ । ତାପରେ...

ଜଙ୍ଗଲରେ ସଦ୍ୟ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ଦୁଇ ଦେଇ କହିଲା, “ସେଥିରେ ଆମର ଯାଏ ଆସେ ବନ୍ଧବ ମଣିଷ ବାମନ ବସ୍ତି ଆଡ଼କୁ ବିସ୍ମୟ କ’ଣ ? ଆମର ବା ଏମାନଙ୍କ ସହ କ’ଣ ଭରେ ଅନାଇଲେ । ଜଣେ ତରବାଣ ବାହାର ଦରକାର ? ଆମେ ବାହାରିଛୁ ଆମ କାମରେ । କରି ଅନ୍ୟଜଣକୁ କହିଲା, “ଭାଇ ସର୍ପନଶ ! ଏ ବଣ ଭିତରେ ଆମେ ଅଧିକ ସମୟ କଟାଇବା ମନେହୁଏ ଏ ବସ୍ତି ଉପରେ କୌଣସି ଶସ୍ତ୍ର ଆସି ଦରକାର ନାହିଁ । ଚାଲ ଆଗକୁ ।”

“ଭାଇ, ତମେ ଠିକ୍ କହୁଛ ଯେ, କିନ୍ତୁ ମୋ

ସର୍ପନଶ ଟିକିଏ ତାଙ୍କୁସୂଚକ ହସ ହସି ମନରେ ଗୋଟାଏ ସନ୍ଦେହ ଦେଖା ଦେଇଛି ।”

ଏହା କହି ସର୍ପସ୍ବର ତା' ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ପଡ଼ି ଗଛ ଡାଳ ଧରି ଅଦୂରର ବସ୍ତି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲା, “ଭାଇ ! ବଡ଼ ଅଭୂତ ଘଟଣା ଘଟୁଛି । ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ନରବାନର ଏବଂ ଜଣେ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ମିଳି ବାମନମାନଙ୍କୁ ନାକେଦମ୍ କରୁଛନ୍ତି । ଆମେ ଏ ଅତ୍ୟାଚାର ଦେଖି କିପରି ନିଜ ବାଟରେ ଚାଲିଯିବୁଁ ?”

“ଏପରି କଥା ? ତେବେ ତ ସେ ନରବାନର ଓ ସେ ଲୋକଟିକୁ ବନ୍ଦୀ କରିବା ନିହାତି ଦରକାର ! ହୁଏତ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଆମର ନିଖୋଜ ସାଥୁର କୌଣସି ଖବର ମିଳିବ ।” ଏହା କହି ସର୍ପନଖ ଘୋଡ଼ା ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଲା ।

ଘୋଡ଼ା ଜିନ୍ଦରେ ଖୋସା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡିଏ ଲମ୍ବ ଘୋଡ଼ି ନିଜ ହାତକୁ ନେଇ ରଖିଲା ।

ଦୁହେଁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ବାନରମାନଙ୍କ ବସ୍ତିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ସେତେବେଳକୁ ନରବାନର ନିଜର ଆସୁରିକ ବଳ ଦ୍ବାରା ବାମନମାନଙ୍କର କୁଡ଼ିଆମାନ ଟାଣି ଭାଙ୍ଗି ପକାଉ ଥାଏ । କୃପାଶକ୍ତିର ଉନ୍ନତ ଭଳି ଗୋଟାଏ ଡାଳ ଧରି ବାମନମାନଙ୍କୁ ପିଟୁଥାଏ ।

“ଭାଇ ସର୍ପନଖ ! ମୁଁ ଏ ନରବାନରକୁ ଥରେ ଦେଖି ନିଏଁ । ତମେ ସେ ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକଟାକୁ କାବୁ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।” ଏହା କହି ସର୍ପସ୍ବର ନରବାନର ଆଡ଼କୁ ଘୋଡ଼ା ଝପଟାଇ ଦେଲା ।

ସର୍ପନଖ ନିଜ ହାତରେ ଥିବା ଦଉଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାନ୍ତରେ ପାସ କରି ତାକୁ କୃପାଶକ୍ତିର ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚିତ୍କାର କଲା, “ମାୟାସରୋବରେଶ୍ବରଙ୍କା ଜୟ !”

ବିଚିତ୍ର ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ଉପବିଷ୍ଟ ଦୁଇଜଣ ବିଚିତ୍ର ମଣିଷ ହଠାତ୍ ଆବିର୍ଭୂତ ହେବାର ଦେଖି କୃପାଶକ୍ତିର ଯେତିକି ଚକିତ ହୋଇଯାଇ ଥିଲା, ବାମନମାନେ ବି ସେତିକି ଚକିତ ହୋଇ ଥିଲେ । ସର୍ପନଖ ଫୋପାଡ଼ି ଥିବା ପାସ କୃପାଶକ୍ତିର କଣ୍ଠରେ ବସି ଯାଇଥିଲା । ସେଥିରେ ତା' କଣ୍ଠସ୍ବେଦ ହେବାର ଅବସ୍ଥା

ହେବାକୁ ଯିବା ପାଇଁ କହିଲେ, "ମହାଶୟ !
ଯୋଗେ ମାର ଲାଜ !" ତାହା ଭଲ ବୁଝାବୁଝା
କରିବା କଥା ଥିବାର ଯୋଗ୍ୟ ବୋଧ ହେବା
କାରଣର ଚାହିଦା ଥିଲା । ଯୋଗେକେଳେ ମୁଁ
ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରାଲେ । ତେଣୁ
ଯୋଗେ ଦୟାକର ହୁଏନା ।"

ସର୍ପନଶ ବିସ୍ମୟକର କଥାରେ ପଢ଼ିଲେ,
"ତା' ମାନେ ତମେ ମକରକେତୁକୁ ଜାଣିଛ ?
ତାଙ୍କ ଭଳି ଯୋଦ୍ଧା ତମ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିଲେ
କାହିଁକି ? ସେ କ'ଣ କିଛି ବିପଦରେ ପଡ଼ି
ଥିଲେ ? ଶୀଘ୍ର କୁହ, ମକରକେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ
କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?"

ହେଉଛି କି କଥା ଯୋଗେ କହିଲେ, "ଆଜ୍ଞା,
ଯୋଗେ କେତେ ଏ ପାପ ବାଦ ଆସି ଆସି ମୁଁ
କଥା କହିବା ଲାଗିଲି ? ଆପଣ ଦୟାକରି
ମକରକେତୁ ଠାରେ ଟିକିଏ କୋମଳ କରନ୍ତୁ । ମିଳା
ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ କଥାରେ ଚାହିଦା କରୁଛି ।"

"କେତୁ କଥା ! କିନ୍ତୁ ମହା ତମେ ପଳାଇବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କର, ତେବେ ତୁ ପାପ ଦେବ ତମର
କାଳହୀନ । ମନେ ରଖ ।" ଯୋଗ କହି ସର୍ପନଶ
ଟାଣି ଯିବା ପାଇଁ ଚାହିଦା କୋମଳ କଲେ ।

କୃପାକର କଥା ଯୋଗେ ପାପକୁ ମୋର
ପରି ଟିକିଏ କଲେ କିନ୍ତୁ ଯୋଗେ କହିଲେ
ନେଇ କହିଲା, "ମହାଶୟ, ମକରକେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ

କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି, ସେକଥା ମୁଁ ଜାଣେନା । ତେବେ
ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଯୋଗେ ଯୋଗେ ମୁଁ କଥା ମନେ
ମନ୍ତ୍ରଣା । କିନ୍ତୁ ଯୋଗେ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କୁ ଟିକିଏ
କୋମଳ କରନ୍ତୁ । ତା'ର କେତେ କାଶାକି ମିଶି
ମିଶି ମକରକେତୁକୁ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ନାନା
ପ୍ରକାରେ ହଇରାଣ କରୁଥିଲେ । ଜଙ୍ଗଲବାସୀ-
ମାନଙ୍କ ନିକଟରୁ ମୁଁ ଏ ସମ୍ବାଦ ପାଇଥିଲି ।"

ଏହା ଶୁଣି ସର୍ପନଶ କୁହ କଣ୍ଠରେ କହିଲା,
"ଆଜ୍ଞା ଦୁହେଁ ! ମୁଁ ପଚାରିଛି କ'ଣ, ତୁ କହୁଛ
କ'ଣ ! ତୁ ଏବେ କହିଲୁ କି ମକରକେତୁକୁ
ତୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛୁ । ମୁଁ ପଚାରିଛି, ବର୍ତ୍ତମାନ
ମକରକେତୁ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ? ତୁ ବାଟେ କଥା

ବାଉଁ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଆପଣଙ୍କ
ଅବସ୍ଥା କ'ଣ ହେଲା, ସେ କଥା ଭାବୁ ନାହାନ୍ତି ।

ଶଙ୍କରସିଂହ ଏହା କହିବାରୁ ସର୍ପନାଶ
ସାନ ଭାଇ ସର୍ପସ୍ବର କଥା ସ୍ମରଣ କଲା । ସେ
ଏଣେ ତେଣେ ଅନାଇ ପାଟି କରି ଡାକିଲା,
ସର୍ପସ୍ବର ! ଭୁମେ କେଉଁଠି ? ନରବାନର ଗାଲ
କୁଆଡ଼େ ?”

କିନ୍ତୁ ସେ ବାରମ୍ବାର ପାଟିକରି ଏହା ପରୁ-
ରିବା ସତ୍ତ୍ବେ କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିଲା ନାହିଁ ।
ସର୍ପନାଶ ଦାନ୍ତ କଡ଼ମଡ଼ କରି ବାମନମାନଙ୍କ
ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା । ସେମାନେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ
କରି ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

“ବୁଦ୍ଧମାନେ, ଭୁମେମାନେ ମାଟିକୁ ଅନାଇ
ଦେଖୁଛ କ'ଣ ? କ'ଣ ହୋଇଛି ? ଶୀଘ୍ର କହି
ପକାଅ ।” ସର୍ପନାଶ ଗର୍ଜନ କରି ପରୁରିଲା ।

ଶଙ୍କରସିଂହ ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇ ନମ୍ର ଭାବରେ
ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ହେ ଜଲାଶୁ ଯୋଦ୍ଧା ! ଆପଣଙ୍କ
ଭାଇ ଓ ନରବାନର ସେ ବୁଦ୍ଧା ଆଡୁଆଳରେ
ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେଣି ଜଲାଶୁଟି ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ
ଯାଇଛି । ସେ ନରବାନର ଏ ଦୁଷ୍ଟ କୃପାଶକ୍ତିର
ପାଳିତ ଜୀବ । ସେ ଜୀବ ଖାଉଁ ନ କହିଲେ ବି
ଖାଉଁ ମନ କଥା ବୁଝିପାରେ ଓ ସେହି ଅନୁ-
ସାରେ କାମ କରେ । ହୁଏତ ସଙ୍କେତ ଦ୍ବାରା
କୃପାଶକ୍ତି ତାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଛି ଅପକ୍ଷେ

କହି ମୋ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରୁଛୁ କାହିଁକି ?”

କୃପାଶକ୍ତି ସିନା ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ
ମକରକେତୁକୁ ଜାଣେ ବୋଲି କହି ଦେଇଥିଲା,
କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ସେ ମକରକେତୁ କେବେ
ଦେଖି ନ ଥିଲା । ଜଙ୍ଗଲର ଲୋକଠାରୁ ମକର
କେତୁ ସମ୍ପର୍କରେ ଶୁଣିଥିଲା ମାତ୍ର ।

ପୁଣି ଗୋଟାଏ କି ଧରଣର ମିଛ କହି ନିଜକୁ
ବଞ୍ଚାଇବ, କୃପାଶକ୍ତି ସେହି କଥା ଭାବୁଛି,
ସେତକବେଳେ କେହି ବାମନ ହସି ଉଠିଲେ ।
ସର୍ପନାଶ ରାଗିଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା । ଶଙ୍କର
ସିଂହ ହାତ ଯୋଡ଼ି କରି କହିଲା, “ହେ
ଜଲାଶୁ ଯୋଦ୍ଧା ! ଆପଣ ଏ ଦୁଷ୍ଟ ସହ କଥା-

ରୁକୁ ଦରକୁ ନେଇଯାଇ ତାଙ୍କ ଶ୍ରାବ୍ଧ ସମାପନ କରି ଫେରିବା ପାଇଁ ।”

ସର୍ପନଶ ଏହାଶୁଣି ଗୋଟାଏ ବକଟ ଚଢ଼ାଇ କରି ଆଜି ଲୁଲ୍ କରି କୃପାଶକ୍ତି କଣ୍ଠରେ ଲୁଗାଧିବା ପାସ ଦଉଡ଼ିଟିର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ଶଙ୍କର ସିଂହ ହାତରେ ଦେଇ କହିଲା, “ଦୁଷ୍ଟ ଯେପରି ପଳାଇ ନ ଯବ, ସେ ଦାୟିତ୍ବ ତମ ଉପରେ ରହିଲା । ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ନରବାନରକୁ ବଧ କରି ମୋ ସାନ ଭାଇକୁ ମୁକ୍ତ କରି ଫେରିବି ।” ଏହା କହି ସେ ଜଳାଶୁ ଛୁଟାଇ ସମ୍ମୁଖବର୍ତ୍ତୀ ବୁଦା ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ିଗଲା ।

ବାମନ ଜାତିର ବସ୍ତ୍ରରୁ ଉଠୁଥିବା ଧୂଆଁ ଜୟଶୀଳ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରସାଧକ ଦେଖିଥିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନରବାନର ସହ ଶଙ୍କରସିଂହର ଅନୁଚରମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଲଢ଼େଇ ହେଉଥିଲା, ତା’ର କୋଳାହଳ ମଧ୍ୟ ଶୁଣିଥିଲେ । ଏହାର କାରଣ ନିରୁପଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଦୁହେଁ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷର ବାମନ ସେନାପତିକୁ ପଠାଇ ଥିଲେ ।

ସେନାପତି ନିଜର ଦୁଇଜଣ ଅନୁଚର ଗହଣରେ ବଣର ଏପଟେ ଅବସ୍ଥିତ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଶଙ୍କରସିଂହର ବସ୍ତ୍ର ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲା । ସେତେବେଳେ ବସ୍ତ୍ର ଭିତରେ କେତୋଟି କୁଡ଼ିଆ ଜଳୁଥାଏ । କୃପାଶକ୍ତି ଓ

ନରବାନର ବାମନମାନଙ୍କୁ ବାଡ଼ିଆପିଟା କରୁଥା’ନ୍ତି ।

ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ବାମନ ସେନାପତି ଖୁସି ହୋଇ ଜୟଶୀଳଙ୍କୁ ସେ ସମ୍ବାଦ ଶୁଣାଇବା ନିମନ୍ତେ ପାହାଡ଼ରୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ଯାଉଛି, ସେତକବେଳେ ସେ ଦୁଇ ବନ୍ଧବ ଆଶ୍ଚାରେସ୍ଥ ଆସି ସେଠାରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ କୃପାଶକ୍ତି ଓ ନରବାନର ଆଡ଼କୁ ଝୁଟି ଗଲେ ।

“ଏ ବନ୍ଧବ ଘୋଡ଼ା କେଉଁଠାରୁ ଆସିଲେ ? ଏ ବନ୍ଧବ ବେଶୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁଇଟିଙ୍କର ପରିଚୟ କ’ଣ ?” ଏହା ଭାବି ବାମନ ସେନାପତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ଦେଖିଲା, ଆଚନ୍ଦ୍ରିକ

ଦୁଇଜଣ ଭିତରୁ ଜଣେ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ଦଉଡ଼ି
ଫୋପାଡ଼ି କୃପାଶିଳକୁ କାବୁ କରି ନେଲା ।
ଅନ୍ୟ ଜଣକ ତରବାଣ ବୁଲାଇ ନରବାନର
ଆଡ଼କୁ ଝୁଟି ଗଲା ।

ବାମନ ସେନାପତି ଆନନ୍ଦରେ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ
କରି ଅନୁଚର ଦୁହିଁକୁ ସେଇଠାରେ ଅପକ୍ଷେ
କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇ କହିଲା, “ଶୁଣ,
ଶଙ୍କରସିଂହ ପକ୍ଷର ସବନାଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ
ଏହା ଆମ ପାଇଁ ଏକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ । ମୁଁ
ଏ କଥା ଯାଇ ରାଣୀକୁ ତଥା ସେ ଦୁଇ ମହା-
ଗାରକୁ କହିବି ଏବଂ ସାଥରେ ସୈନ୍ୟଦଳ ଧରି
ଫେରିବି । ତମେ ଦୁହେଁ ଏଇଠାରେ ଥାଇ

ଅବସ୍ଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥାଅ ।”

ପତି ଚାଲିଗଲା ।

ବାମନ ସେନାପତିଠାରୁ ସବୁ ଶବ୍ଦର ଶୁଣି
ତନ୍ତ୍ର ସାଧକ ନିଜ ସିଣ୍ଡଲ ଉଠାଇ ହର୍ଷଭରେ
ଚିକାର କଲେ, “ଜୟ ମହାକାଳଙ୍କର ଜୟ !
ତା’ପରେ ସେ ଜୟଶୀଳକୁ କହିଲେ, “ଜୟଶୀଳ !
ଆମ କାମ ଏଥର ସୁସମ୍ପନ୍ନ ବୋଲି ଜାଣିବ ।
ଏ ବିଚିତ୍ର ଅଶ୍ୱାଚେଷ୍ଟା ଦୁଇଜଣ ଯେ ମକର
କେତୁରହିଁ ଦଳର ଲୋକ, ଏଥିରେ କୌଣସି
ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ମକରକେତୁ ମିନା ପଲାଇଗଲା,
ବର୍ତ୍ତମାନ କଲେ ବଳେ କୌଣସି ଏ ଦୁହିଁକୁ
ବନ୍ଦୀ କରି ଆମକୁ ମାୟାସହେବରେଶ୍ୱରର
ଠିକଣା ଜାଣିବାକୁ ହେବ । ତା’ପରେ ରାଜା
ବନକାକ୍ଷକ ପୁତ୍ର କାଞ୍ଚନବର୍ମା ଓ କନ୍ୟା
କାଞ୍ଚନମାଳାକୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ଆଉ କିଛି
ହେବ ନାହିଁ ।”

ଜୟଶୀଳ ତନ୍ତ୍ରସାଧକଙ୍କର ଏଡ଼େ ଉତ୍ସାହ-
ବ୍ୟଞ୍ଜକ କଥା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ମୌନ ରହିଲେ ।
ତନ୍ତ୍ର ସାଧକ ଅସନ୍ନୁଷ୍ଠ ହୋଇ କହିଲେ,
“ଜୟଶୀଳ ! ମୋ କଥା ତମ କାନରେ ପଶିଲା
ନା ନାହିଁ ?”

ଜୟଶୀଳ ଇସ୍ତଦ୍ ହସି କହିଲେ, “ତମେ
ମନ୍ତ୍ର ପାଠ କଲା ଭଳି ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସରେ ଯାହା
ସବୁ କହିଗଲା, ସେସବୁ ମୁଁ ଶୁଣିଲି ନିଶ୍ଚୟ,

କିନ୍ତୁ ଦୁଇ ଜଣ ସତ୍ୟ "ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ" ବୋଲି ଭାବରେ
ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଶୁଣିଲେ ତମେ ଏତେ ସୁଲଜିତ
ହୋଇ ଉଠୁଛ ଯେ ରାଜା କନକାକ୍ଷଙ୍କ ପୁତ୍ର
ଜୟା ଆମେ ତେଜାର ହୋଇ ଯାଉଲେଣି !
ମୋତେ ଏଇଟା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଛି ।”

ଜୟଶୀଳଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ତନ୍ତ୍ର ସାଧକଙ୍କ
ଉପାଦେରେ ହଠାତ୍ ଭଟ୍ଟା ପଡ଼ିଗଲା । ସେ
ହିରାଳ ଦ୍ଵାରା ମାଟିରେ ଆଦାତ କରି କହିଲେ,
“ଜୟଶୀଳ ! ତମେ କ’ଣ ତେବେ ଭାବୁଛ
ଆମେ ରାଜପୁତ୍ର ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ସମ୍ମାନ ପାଇବା
ନାହିଁ ? ବଣରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଆମେ ବୁଡ଼ା
ହୋଇଯିବା ?”

“ବଣରେ ନ ବୁଲି ମହାନଗରରେ ଚାଲିଲେ
ବି ଆମକୁ ବୁଡ଼ା ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଭାବବାର କଥା ହେଲା, ଏ ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ମଣିଷ
ଏ ବଣକୁ ଆସିଛନ୍ତି କାହିଁକି ? ଦ୍ଵିତୀୟରେ,
ସେମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ ବନାଇବାର ଉପାୟ ବା
କ’ଣ ?” ଜୟଶୀଳ ଚିନ୍ତାତ ଭାବରେ କହିଲେ ।

ତନ୍ତ୍ର ସାଧକ ମାରବରେ କିଛି ସମୟ ଠିଆ
ହୋଇ ରହି ହିରାଳ ତଳେ ପକାଇ ଦେଇ
କହିଲେ, “ଠିକ୍ କଥା । ତୁମେହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ
କରିବାର କୌଶଳ ନା କୌଶଳ କୌଶଳ
ବାହାର କର ।”

ଜୟଶୀଳ କହିଲେ, “ବେଶ୍ । କିନ୍ତୁ ତମେ

ହିରାଳ ତଳେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ କାହିଁକି ? ତମେ
କ’ଣ ଏଣିକି ଅସ୍ତ୍ର ବଦଳରେ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରଶକ୍ତି
ଉପରେହିଁ ପୁରା ନିର୍ଭର କରିବ ?”

ତନ୍ତ୍ର ସାଧକ ଶମର୍ପଣ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ,
“ମନ୍ତ୍ର ଶକ୍ତି ଉପରେ ମୋର ପୁରା ବିଶ୍ଵାସ ହୋଇ
ଥିଲେ ତ କଥା ନ ଥିଲା ।” ତା’ପରେ ସେ
ହିରାଳ ପୁଣି ଉଠାଇ ନେଇ କହିଲେ, “ମୋ
ସାଧନାରେ ବିଶ୍ଵାସ ହେବା ପୂର୍ବରୁହିଁ ମହାକାଳଙ୍କର
ଜଣେ ସେବକ କାଳ ମୋ ଜୀବନ ନେବାକୁ
ବସିଥିଲା । ଶୁଣାନର ସେ କଥା ତମର ମନେ
ନାହିଁ ?”

“ହଁ, ହଁ । ଆଜି କାଳ ପରିବର୍ତ୍ତେ ମାୟା-

ସରୋବରେଶ୍ୱର ଆମ ପ୍ରାଣ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ।” ଏହା କହି ଜୟଶୀଳ ବାମନ ସେନାପତି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ, “ସେନାପତି, କିଛି ଯୋଜ୍ୟ ଧରି ତମେ ଆମକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଦରକାର ।”

“ଆଜ୍ଞା ! ମୁଁ ତ ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରୁଛି ।” ଏହା କହି ସେନାପତି ଅଦୂରରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ବାମନ ବାହନକୁ ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ ଇଚ୍ଛିତ ଦେଲା ।

ତା’ପରେ ସମସ୍ତେ ମିଳି ପାହାଡ଼ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ । ସେମାନେ କିଛି ବାଟ ଯାଇଛନ୍ତି, ଡାହାଣ ପଟ ବଣରୁ ନରବାନରର ଭୟଙ୍କର ହୁଙ୍କାର ଶୁଭିଳ । ସମସ୍ତେ ଅଟକି ଗଲେ ଓ ତା’ପରେ ସେହି ଦିଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ନରବାନରକୁ ଦେଖି ପାରିଲେ । ତା’ କାନ୍ଧରେ ଗୋଟାଏ ବିଷମ ପୋଷାକ ପରିହୃତ ମଣିଷ ନିର୍ଜୀବ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ।

“ଜୟଶୀଳ, ଆମେ ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରି ମାୟାସରୋବରେଶ୍ୱରର ରହସ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ

ଯୋଜନା କରିଥିଲୁ, ମନେ ହୁଏ ତହିଁରୁ ଜଣେ ନରବାନର ହାତରେ ପ୍ରାଣ ଦେଇଛି । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ?” ତନ୍ତ୍ର ସାଧକ କହିଲେ ।

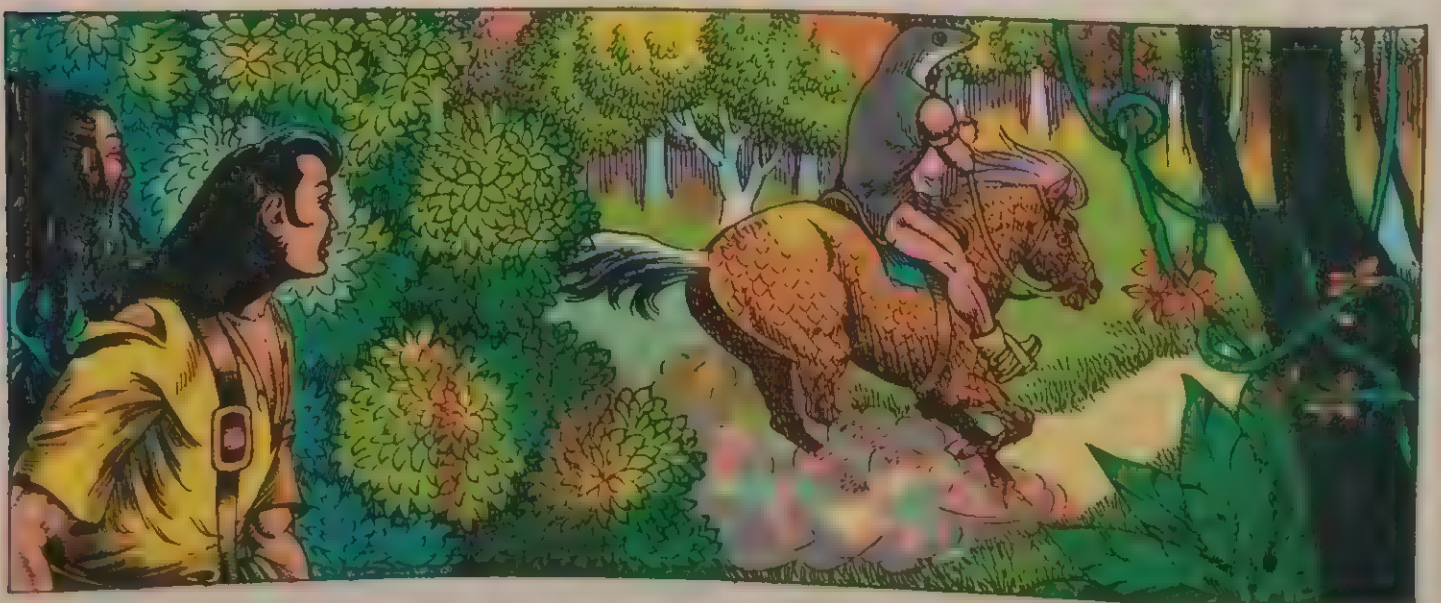
ଜୟଶୀଳ ଟିକିଏ ମାରବ ରହି କହିଲେ “ଅନ୍ୟ ଜଣକ କୃପାଶକ୍ତିର ହାତରେ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ନାହିଁ ତ ?”

“ତା’ହେଲେ ତ କୃପାଶକ୍ତିର ସାହସ ଓ ବଳର ପ୍ରଶଂସା କରିବାକୁ ହେବ । ତା’ ପୋଷା ନରବାନର ଜଣକୁ ଖତମ୍ କଲା ବେଳକୁ ସେ ନିଜେ ଅନ୍ୟ ଜଣକୁ... ।”

ତନ୍ତ୍ର ସାଧକଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଯୁବା ନ ହେଉଣୁ ଜଳାଶୁ ଆରେହତ ସର୍ପନଖର ଚିତ୍କାର ଶୁଭିଳ, “ସର୍ପସ୍ୱର ! ତୁମେ ଗଲ କୁଆଡ଼େ ? ସର୍ପସ୍ୱର ! ତମ ସ୍ୱର ଶୁଭୁ ନାହିଁ କାହିଁକି ?”

ଜୟଶୀଳ ହାତ ଟେକି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସତର୍କ କରି ଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “ତମେମାନେ ଲୁଚି ଯାଅ । ସେକୌଣସି ଉପାୟରେ ହେଉ ନା କାହିଁକି ଏ ଲୋକଟିକୁ ବନ୍ଦୀ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ !”

(ହମଶଃ)

ଶିଳ୍ପୀର ଉଚ୍ଚାଭିଳାଷ

ରାଜା ବିନ୍ଦମାକ ସେହି ଝଡ଼ି ରାତିରେ ଭୂତ-ପ୍ରେତଙ୍କ ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ ଓ ଘନ ଘନ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବଜ୍ରପାତ ସହେ ଅବଚଳ ଭାବରେ ସୁନବାର ଦୃଷ୍ଟି ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ଓ ଦୃଷ୍ଟାବୋଧଣ କରି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣି ତାକୁ ନିଜ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଶାନ୍ ମାର୍ଗରେ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତେ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା ! ତୁମେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଆଦର୍ଶ ଦ୍ଵାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ଏଭଳି ଦୁଃସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ରତୀ ହୋଇଛ ଜାଣେନା । କିନ୍ତୁ ଅନେକ ସମୟରେ ଆଦର୍ଶ ମନ୍ଦ୍ର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଅଜ୍ଞାତ କାରଣରୁ ଦେବତାମାନେ ତାହା ପୂରଣ ହେବାକୁ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଧର ସୁଶର୍ମା କଥା । କହୁଛି ସେ କାହାଣୀ, ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭର ଲାଭବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପି ଚାଲିଲା : ପ୍ରାଚୀନ କାଳର

ବେତାଳ କଥା

କଥା । ଜଳର ନଗରରେ ବାସ କରୁଥିଲା
ସୁଶର୍ମା । ବାଳକ କାଳରୁ ସେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଠନ
ଦେବାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥାଏ । ନଗରର
କୌଣସି ଶିଳ୍ପୀ କୌଣସି ଦେବ ଦେବୀଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି
ଗଠନରେ ହାତ ଦେଇଛନ୍ତି ଶୁଣିଲେ ସେ
ଯାଇ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଯାଏ ଓ ମନଧ୍ୟାନ
ଦେଇ ସବୁ ଦେଖେ ।

ଦିନେ ଜଣେ ଶିଳ୍ପୀ ତାକୁ ପଚାରିଲେ,
“ତୁ କାହିଁକି ଏତେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରି ଆମ
କାମକୁ ଚାହିଁ ରହିଛୁ ?” ସୁଶର୍ମା କହିଲା, “ମୋର
ଏ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ଆଗ୍ରହ ହେଉଛି ।”
ଶିଳ୍ପୀ ଖୁସି ହୋଇ ତାକୁ ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ
ଶିଳ୍ପବିଦ୍ୟା ଶିଖାଇ ସାରି କହିଲେ, “ରାଜା
ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ।
ଏଥର ସେହିଠାରେ ଯାଇ ଶିଖ ।”

ସୁଶର୍ମା ଯାଇ ଶିଳ୍ପ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇ
ପ୍ରଥମ ସାମାନ୍ୟ କର ଉପକରଣ ଶିଖି-
ବାର ଅଭିଳାଷ ପ୍ରକାଶ କଲା । କିନ୍ତୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
କହିଲେ, “ଯେଉଁମାନେ କାରତର ଜାତର ପିଲା
ତାହାହିଁ କେବଳ ଏଠାରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଏ । ତୁମ
ପାଇଁ ଏଠାରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।”

ସୁଶର୍ମା କିନ୍ତୁ ହତୋତ୍ସାହ ନ ହୋଇ ରାଜାଙ୍କୁ
ଯାଇ ଭେଟିଲା ଓ ନିଜ ଆଗ୍ରହ କଥା ନିବେଦନ
କଲା ।

ରାଜା ତା’ର ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ ଦେଖି ସଦୟ
ହେଲେ ଓ ପଚାରିଲେ, “ଶିଳ୍ପ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିସାରି
ତୁ କରିବୁ କ’ଣ ?”

“ମୁଁ ତାକୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ
ଲଗାଇବି ।” ସୁଶର୍ମା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ ନିୟମ ଭଙ୍ଗ କରି ତାକୁ

ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଭାରି ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ ଓ ଦୃଢ଼ିତ ଦାବି କର ଦେଲେ ।

ସୁଶର୍ମା ମନୋଯୋଗ ସହକାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କଲ । ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ବତିଗଲା । ସେ ସମସ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରେ ସାମାନ୍ୟ ସହକାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ଓ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପଦକ ଲାଭ କଲା ।

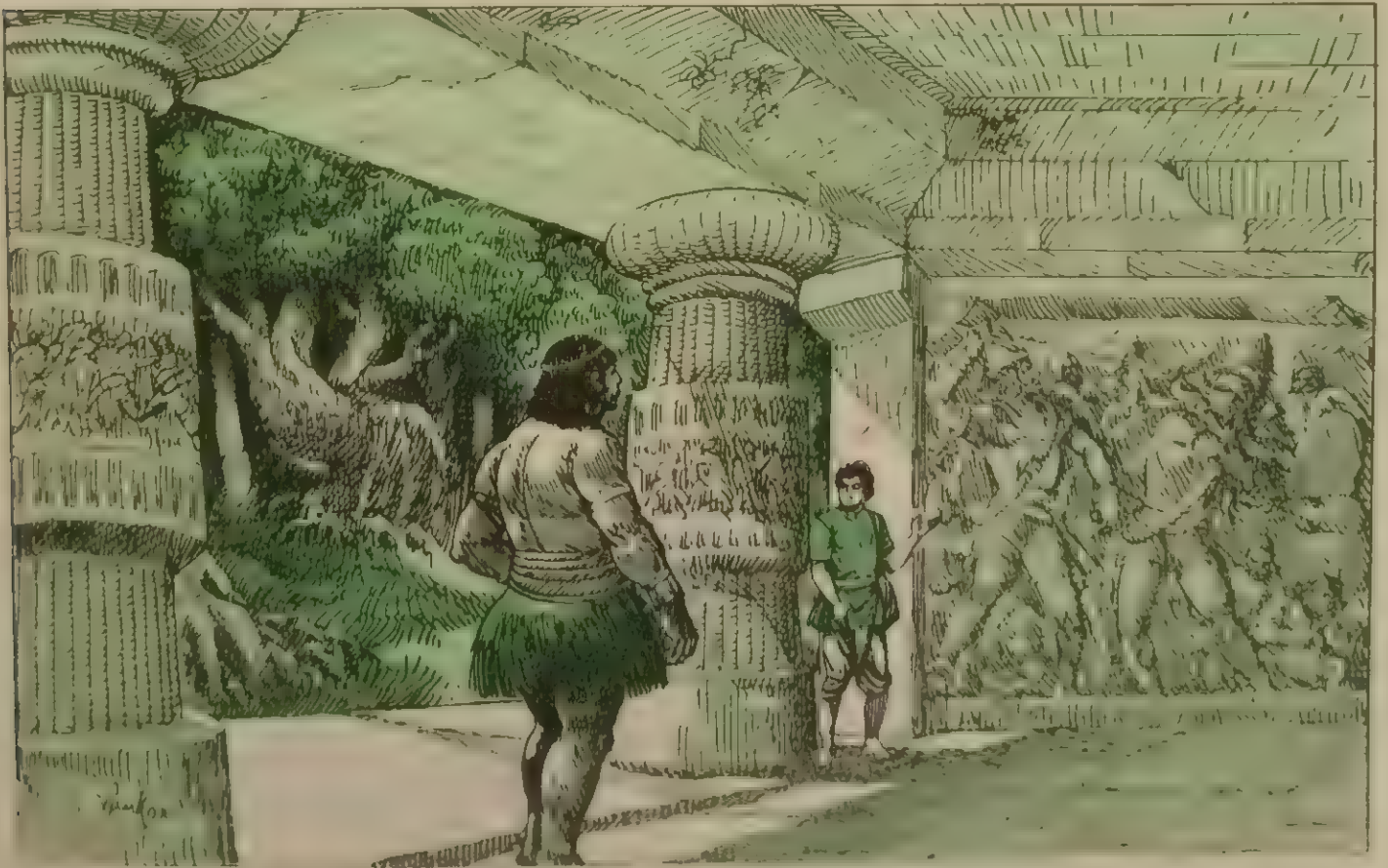
ତା'ପରେ ସେ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଭେଟି କହିଲା, “ମହାରାଜ ! ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଯେତେଦୂର ଶିଳ୍ପ-ବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ସମ୍ଭବପର, ତାହା ମୁଁ ଶିଖି ଯାରିଲି । କିନ୍ତୁ ଶିଳ୍ପ ବିଦ୍ୟା ବ୍ୟାପକ । ମୋର ଆହୁରି ଅଧିକ ଶିଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା । ଆପଣ ମୋତେ ଦେଶ ଭ୍ରମଣରେ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ ଏବଂ ଭ୍ରମଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ ସୁଶର୍ମାକୁ ପ୍ରଚୁର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦେଲେ । ସୁଶର୍ମା ଗୋଟିଏ ପରେ

ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କର ଶିଳ୍ପବିଦ୍ୟାର ବହୁ ଜଳା କୌଶଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କଲା ।

ଦିନେ ସ୍ୱଦେଶକୁ ଫେରିବା ପଥରେ ସେ ଗୋଟିଏ ବଣ ଭିତରେ ଦେଖିଲା ଅଭିନବ ଏକ ମନ୍ଦିର । ସେ ମନ୍ଦିରର ଶିଳ୍ପ କର୍ମ ଏପରି ବିଚିତ୍ର ଯେ ସୁଶର୍ମା ଜୀବନରେ ସେଭଳି ନମୁନା ଦେଖି ନ ଥିଲା । ସେ ଆଉ ଆଗକୁ ନ ଯାଇ ସେଇଠାରେ ରହି ସେ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ତାକୁ ଯେତେକ ଦେଖିଲା, ସେଥି ପ୍ରତି ତା' ଆଗ୍ରହ ସେତେକ ବଢ଼ିଲା ।

କିଛିଦିନ ସେ ସେହିପରି ଭାବରେ ବଣରେ ରହିବା ପରେ ଦିନେ ହଠାତ୍ ସେ ଜଣେ ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କୁ ଭେଟିଲା । ଆଗନ୍ତୁକ ସୁଶର୍ମାକୁ ସେ ବଣ ଭିତରେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ପଚାରିବାରୁ ସୁଶର୍ମା କହିଲା, “ମୁଁ ଶିଳ୍ପ ବିଦ୍ୟାର ସବୁ ତତ୍ତ୍ୱ

ଦେବ ।” ଏହା କହି ଆଗନ୍ତୁକ ସୁଶର୍ମାଙ୍କୁ ପାତାଳପୁରକୁ ନିକଟତର । ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ା ନାହିଁ ତୁଲେ ଏକ ମାନବବେଶୀ ଯାଜକ । ସେ ସୁଶର୍ମା ସହ ଦାନବ ଶିଳ୍ପୀ ମୟୁକ୍ତର ପରିଚୟ କରାଇ ଦେଲେ ।

ମୟୁ କହିଲେ, ଏ ଶିଳ୍ପ ଶିଖିବା ପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ପରୁଣ ବର୍ଷ ସମୟ ଲାଗିବ । ସୁଶର୍ମା ସେତକ ସମୟ ଦେବା ପାଇଁ ରାଜା ହୋଇ ପାତାଳପୁରରେ ରହିଲା ଓ ଶିଳ୍ପବିଦ୍ୟା ଶିଖିଲା । ପରୁଣ ବର୍ଷ ପରେ ସେ ପାତାଳପୁରରୁ ବାହାରି ପୁଣି ସୁଦେଶକୁ ଯନ୍ତାରନ୍ତୁ କଲା । ବଣ ଭିତରେ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ସେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଜାତିର ସୁନ୍ଦର ପଥର । ସେ ଦୁର୍ଲଭ ପଥରରେ ସେ ହେତାୟୁଗର ଶିଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା ।

ଦିନେ ସେ ପଥରେ ଯାଉଥିଲେ ସ୍ୱର୍ଗର ଶିଳ୍ପୀ ବିଶ୍ୱକର୍ମା । କଳୟୁଗର ଜଣେ ମାନବ ହେତୟାୟୁଗର ଶିଳ୍ପ ଗଢ଼ୁଥିବାର ଦେଖି ତାଙ୍କର ବିସ୍ମୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସେ ସୁଶର୍ମାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ତା’ ସମ୍ପର୍କରେ ସବୁ ଜାଣିଲେ । “ଆପଣ କିଏ ?” ସୁଶର୍ମା ପଚାରିଲେ । ସେ କହିଲେ, “ମୁଁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା !”

ସୁଶର୍ମା ବିଶ୍ୱକର୍ମାଙ୍କ ଚରଣରେ ପ୍ରଣିପାତ ପୂର୍ବକ କହିଲା, “ଆପଣଙ୍କୁ ଭେଟିବାର ଏ ସୁଯୋଗ ପୂର୍ବଜନ୍ମର କର୍ମଫଳରୁହିଁ ମିଳିଲା । ମୁଁ ମାନବ ଶିଳ୍ପ ଓ ଦାନବ ଶିଳ୍ପ ଶିଖିଛି । ମୋତେ ଦେବଶିଳ୍ପ ଶିଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ମୋ

ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ଅଭୁତ ଶିଳ୍ପୀ-କୁଳ କେଉଁଠାରେ ଦେଖି ନାହିଁ । ଏହା କେଉଁ ଯୁଗର, ସେକଥା ମଧ୍ୟ ମୁଁ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ।”

“ଏହା ହେତୟାୟୁଗର ଶିଳ୍ପ । ଏହାର ରହସ୍ୟ ଏ କଳୟୁଗର ପୃଥିବୀରେ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।” ଆଗନ୍ତୁକ କହିଲେ ।

“ତେବେ କ’ଣ ଏହାର କୌଶଳ ମୁଁ ଶିଖି ପାରିବି ନାହିଁ ?” ସୁଶର୍ମା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ତୁମେ ଏହାକୁ ଶିଖିଲେ ଲାଭ କ’ଣ ହେବ ?” ଆଗନ୍ତୁକ ପଚାରିଲେ ।

ମୁଁ ଏ ଅପୂର୍ବ ଶିଳ୍ପରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚମକିତ କରି ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।” ସୁଶର୍ମା କହିଲା ।

“ତେବେ ମୋ ସହ ରୁଲ । ମୁଁ ଏ ଶିଳ୍ପର ପୁରୋଧାଙ୍କ ସହ ତୁମର ପରିଚୟ କରାଇ

କରିନେଇ ମୋତେ ଧନ୍ୟ କରନ୍ତୁ । ସେ ପାଇଁ ଶହେ ବର୍ଷ ଲାଗିଲେ ବି ଲାଗୁ ।”

ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପ୍ରଥମେ ମାରବରେ ସୁଖୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ତା’ପରେ ଭାର୍ଯ୍ୟା ସୂତକ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ହତଭାଗା ! ତୁ ଯାହା ଯେତକ ଜାଣିଛୁ, ସେତକ ମଧ୍ୟ ଭୁଲିଯିବା ଆବଶ୍ୟକ !” ଏହା କହି ସେ ଅନ୍ତର୍ହତ ହୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କ ଅଭିଶାପ ଯୋଗୁ ସୁଖୀ ନିଜର ଶିଳ୍ପଜ୍ଞାନ ହରାଇଲେ ।

ବେତାଳ ଗଳ୍ପଟି କହିସାରି ପଚାରିଲା, “ରାଜା ! ବିଶ୍ୱକର୍ମା କାହିଁକି ସୁଖୀ ଉପରେ କୃତ ହେଲେ ? ସୁଖୀ ଦାନବ ଶିଳ୍ପ ଶିଖି ନେଇଥିବା କ’ଣ ତା’ର କାରଣ, ନା ଦେବ-ଶିଳ୍ପ ଶିଖିବା ପାଇଁ ତାର ଇଚ୍ଛା ତା’ର କାରଣ ? ତୁମେ ଯଦି ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଜାଣିକରି ମଧ୍ୟ ମାରବ ରହିବ, ତେବେ ତୁମ ଶୀର ହେବ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ।”

ବିହମାଳ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “ଯେତେବେଳେ ସୁଖୀ ତାଙ୍କ ଶିଳ୍ପୀ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କଲେ, ସେତେବେଳେ ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଥିଲା ତା’ର

ସ୍ୱାଭାବିକ ଉତ୍ସାହ । ତାହା ତା’ର ବିକାଶରେ ସହାୟତା କରୁଥିଲା । ନିଜ ପ୍ରତିଭାକୁ ସେ ଜନ କଲ୍ୟାଣରେ ନିୟୋଗ କରିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରେ ପରେ ତା’ର ଉଚ୍ଚା-ଭିଳାସ ବଢ଼ିଗଲା । ସେ ସୂକ୍ଷ୍ମକୁ ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ଚାହିଁଲା । ସେ ଏପରି ଆନୁବିମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ପାତାଳରେ ପରୁଣ ବସ ବିତାଇବାପରେ ନିଜ ବସ୍ୟ କେତେ ହେଲଣି ସେକଥା ଭୁଲିଯାଇ ଓ କେତେ ଦିନ ବଞ୍ଚିବ ସେକଥା ଚିନ୍ତା ନ କରି ବିଶ୍ୱକର୍ମାଙ୍କଠାରୁ ଆହୁର ଶହେ ବର୍ଷ ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା । ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଦେଖିଲେ ଯେ ତା’ର କୌତୁହଳ-ସବସ୍ତୁତା ତା’ର ଯଥାର୍ଥ ବିକାଶରେ ବାଧା ଦେଇଛି ଓ ତାକୁ ମୂଢ଼ ବନାଇ ଦେଇଛି । ତେଣୁ ସେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଅଭିଶାପ ଦେଲେ ।”

ରାଜା ଉତ୍ତର ଦେଇ ସାରିବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ ସହ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନରୁ ଖସିଯାଇ ପୁଣି ଶୁଣାନର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତରେ ସ୍ଥିତ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଯାଇ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା । (କଳ୍ପିତ)

ଗଛର ମାଲିକାନା

ଦୀନନାଥଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା; ସେ ଗୁଡ଼ିଗଲେ କିଛି ମୁଁ ତାଙ୍କ ଭରଣ ପୋଷଣ ଦିଗରେ ସାହା
ଜମିଜମା, ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଦୁଇ ପୁଅ । ବଡ଼ ପୁଅ ଉଚିତ ସେଭଳି ସାହାଯ୍ୟ ଦେବ ।”

କାଶୀନାଥ ସ୍ଥାନୀୟ ନମିଦାରଙ୍କ ସିରସ୍ତାରେ କାମ କରି ଦୁଇ ପଇସା ସେଜଗାର କରୁଥାଏ । ସାନ ପୁଅ ନିଶୀଥର ବୟସ ବେଶୀ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ସେ ପାଠ ପଢ଼ୁଥାଏ ।

କାଶୀନାଥର ପ୍ରକୃତି ଥିଲା ଝୁର । ସେ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାଗ କଲବେଳେ ନିଜେ ବେଶୀ ମାର ନେବାକୁ ଉତ୍ସୁକ ଥାଏ । ତେବେ ଉପରକୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଥାଏ ବେଶ୍ ଭଦ୍ର ।

ସମ୍ପତ୍ତି ଭାଗବେଳେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଭଦ୍ର-ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେ କହିଲା, “ମୋ ମା ନିଶୀଥକୁ ବେଶୀ ସ୍ନେହ କରନ୍ତି । ମା ତା’ ପାଖରେ ରହି ତା’ର ତତ୍ତ୍ୱ ନେବା ନିଶୀଥ ମଧ୍ୟ ଲେଖିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ତେଣୁ ମା ତା’ ପାଖରେ ରହନ୍ତୁ ।

ସେମାନଙ୍କ ଘର ପଛପଟେ ଗୋଟାଏ ସେତୁ ଗଛ ଥିଲା । ତା’ ଫଳ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁସ୍ୱାଦୁ । ତା’ ରଙ୍ଗ ଓ ବାସନା ଥିଲା ଲୋଭନୀୟ । ଦୁଇ ଭାଇ ବାଣ୍ଟି ନେଇଥିବା ଜମିର ଠିକ୍ ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଗଛଟି ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । କାଶୀ-ନାଥର ତ ଉପାର୍ଜନର ପଛା ଥିଲା; କିନ୍ତୁ ନିଶୀଥର ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ କହିଲେ ଫଳ ଗଛଟି ନିଶୀଥ ନେଉ । ସେ ଫଳ ବିକ୍ରିରୁ ଯେଉଁ ଦୁଇ ପଇସା ମିଳିବ, ସେଥିରେ ତା’ର ବହୁତ ଉପକାର ହେବ ।

କିନ୍ତୁ କାଶୀନାଥ ସେଥିରେ ସମ୍ମତ ହେଲା ନାହିଁ । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ କହିଲେ, “ବେଶ୍, ଅନ୍ତତଃ ଯେତିକି ଫଳ ଆମଦାନ ହେବ-

ସେତକ ଦୁହେଁ ଦୁଇଭାଗ କରିଦେଇ ଦେବା ।” କିନ୍ତୁ କାଶୀନା କହିଲେ, “ଫଳ ଦିଅ ଗ୍ରାମ କରବା । ମୁଁ ମୁଁ ଦୁଇ ଗଡ଼ କରି ତା କାଠ ବାଣେ ଯିବି ।”

ପ୍ରାମବାସୀମାନେ ବିରକ୍ତ ହେଲେ । କହି କହିଲେ, “ଏଭଳି ସ୍ଵାର୍ଥପର ଓ କଳ୍ପ-ଫୋରର ଲୋକକୁ ପ୍ରାମରେ ବାସନ୍ଦ କଲେ ଯାଇ ଠିକ୍ ହେବ ।”

କିନ୍ତୁ ନିଶୀଥ କହିଲା, “ନା, ଆପଣମାନେ ସେଭଳି କିଛି କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମୋର ବିଶ୍ଵାସ ଅଛି, ଭଗବାନ ମୋର ସହାୟତା କରିବେ । ମୁଁ ଯା ନିଶ୍ଚୟ ସହ ଗ୍ରାମ କରୁଁ, ତେବେ ମୋର କୌଣସି ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ରହିବ ନାହିଁ ।”

ଭଗ୍ନଲୋକମାନେ ନିଶୀଥର କଥା ଶୁଣି ଚୁପି ହେଲେ ଓ ତା’ର ଶୁଭେଚ୍ଛା କାମନା କରି ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ଦିନ କଟିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ନିଜ ଘରରେ ପଡ଼ିଥିବା ଜମିରୁ ସେତକ ଆୟ ହେଉଥାଏ, ନିଶୀଥ ସେଥିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଚଳୁଥାଏ । ସେ ମନ ଦେଇ ପାଠ ପଢ଼ୁଥାଏ । ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଚଳା ଘରରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ସେ ସହରର କଲେଜରେ ଭର୍ତ୍ତି ହେଲା । ପ୍ରାମରୁ ସହର ବୁଲି ମାଇଲ ଦୂର । ସବୁ ଦିନେ ତାକୁ ଚାଲି

ଚାଲି ଯିବାକୁ ହୁଏ । ଯାଇକେଲ୍‌ଟିଏ ଚଢ଼ିଲେ ଦୁଇଥା ଦୁଇନ୍ତା ଯେ କିନ୍ତୁ ଯେ ପଇସା ପଇସା କାହିଁ ?

ସେଉଁ ଫଳିବାର ସମୟ ଆସିଲା । ଗଛ ସେଉଁରେ ଭରିଗଲା । ସେଥିରୁ ଅଧା ଯଦି ତାକୁ ମିଳନ୍ତା, ତେବେ ତା’ର ବଡ଼ି ପଇସାରେ ସେ ଯାଇକେଲ୍ କଣି ପାରନ୍ତା । ନିଶୀଥ ସେ କଥା ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଲା ।

ସପ୍ତାହେ ପରେ ହଠାତ୍ କାଶୀନାଥ ବେମାର ପଡ଼ିଲା । ଡାକ୍ତରମାନେ ଯତ୍ନାବଳି ପରିଚାଳି କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ରୋଗ ଠିକ୍ ଠଉରଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ଭିତରେ କାଶୀନାଥ ଲୁହୁଥାଏ ।

“ଯେଉଁ ଭଗବାନ ମୋତେ ସୁସ୍ଥ କଲେ, ସେହି ଭଗବାନ ମୋତେ କହିଲେ ମୁଁ ଦେବ କାଶୀନାଥ ଉତ୍ତର ଦେଲି ।

ଭଦ୍ର ଲେକମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ଥିଲା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, କଳାପତ୍ର ସମ୍ପାଦନା । ସେ ଦିନେ ପଚାରିଲେ, “ଭଗବାନ ମଧ୍ୟ କୌତୁହଳୀ କେବେ, କେବେ ତମେ ତାଙ୍କ ଆଗୁନରେ କାନ୍ଦ କରିବ ତ ?”

“ଭଗବାନ ଇଚ୍ଛିତ ଦେଲେ ମୁଁ ତାକୁ ସ୍ୱୀକାର ନ କରିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଉଠୁଛି ?” କାଶୀନାଥ କହିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ତମେ ଏକଥା ଚିନ୍ତା କରି କୁହ ।” ରାଜକୁମାର କିନ୍ କଲା । କାଶୀନାଥ ନିଜ ଘୁମୁର ଦାହି ଦେଇ ଶପଥ କଲା ।

ରାଜକୁମାର ମନରେ କ’ଣ ଅଛି, ସେକଥା ଭଦ୍ରଲେକମାନେ ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ରହିଲେ ଓ ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ରାଜକୁମାର ଯାଇ ନିଶୀଥକୁ କହିଲା, “ତୋ ଭାଇ ଯଦି ନିଜ କଥା ରକ୍ଷା କରିବେ, ତେବେ ଅଧା ସେଉଁ ତୋତେ ମିଳିବ । ଦେଖାଯାଉ ।”

“ସବୁ ମଣିଷର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ । ମୋ ଭାଇର ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ ହେବ ବୋଲି କିଏ କହିବ ?” ନିଶୀଥ କହିଲା ।

ନିଶୀଥ ଭଗବାନକୁ ଡାକିଲା—ଭାଇ ଯେପରି ଭଲ ହୋଇଯାଉ ।

କାଶୀନାଥ ହମେ ଆରୋଗ୍ୟ ଲଭ କଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ସେ ମାନସିକ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ହରାଇଥାଏ ।

ସେ ଟିକିଏ ସୁସ୍ଥ ହେବାରୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତାକୁ କହିଲେ, “ଦେଖ କାଶୀନାଥ, ତମେ ମରୁ ମରୁ ଭଗବାନଙ୍କ କୃପାରୁ ବଞ୍ଚି ଗଲ । ଏଥର ତମର ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ହେଉ । ସେ ଗହର ଅଧା ଆମଦାନି ତମେ ନିଶୀଥକୁ ଦିଅ । ତମ ମା’ ବି ସେ ଫଳ ଖାଇ ତୃପ୍ତ ହେବେ ।”

କିନ୍ତୁ ହୃତ୍‌ତା ସହଜରେ ଯାଏ ନାହିଁ ।

“ତେବେ ସେ ଦିଗରେ ଆମକୁ ଟିକିଏ ବୁଦ୍ଧି ଶକ୍ତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ତୋତେ କିଛି କରିବାକୁ କହୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ମୋ ବନ୍ଧୁ ନବକିଶୋର ସହ ପରାମର୍ଶ କରେ । ସେ ସାଧୁବଦ୍ୟା ଜାଣେ । ହୁଏତ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରେ ।” ରାଜକୁମାର କହିଲା ।

ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ଭଦ୍ରଲେକମାନେ କାଶୀନାଥ ଘର ସେଉଁ ଗଛ ତଳେ ଏକତ୍ରିତ ହେଲେ ।

ରାଜକୁମାର କହିଲା, “ଯଦି ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଯେ ଗଛର ଅଧା ଫଳ ନିଶୀଥ ପାଇବ, ତେବେ ସେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଭାବରେ ଇଚ୍ଛିତ ଦେବେ । ମୁଁ ଗଛ ଚଢ଼ି ଦୁଇ ତିନୋଟି ଫଳ ତୋଡ଼ି ଆଣେ । ତେଣିକି ଦେଖିବା ।”

ରାଜକୁମାର ଗଛ ଚଢ଼ି ଦୁଇ ତିନୋଟି ଫଳ ତୋଳି ପକେଟରେ ପୁରାଇ ତଳକୁ ଆସିଲା ଓ ଫଳଗୁଡ଼ିକ ବାହାର କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲା । କିନ୍ତୁ ସେଥିରୁ କିଛି ଜଣା ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ।

“ହୁଏତ ଫଳ ଭିତରେ କିଛି ଇଚ୍ଛିତ ଥିବ ।” ଏହା କହି ରାଜକୁମାର କାଶୀନାଥ ହାତରେ ଗୋଟିଏ ଫଳ ଓ ଛୁଣ୍ଟିଏ ଦେଇ କହିଲା, “ଏହାର ଛେପା ଛଡ଼ାଇ ଦେଖିଲ ! ହୁଏତ କିଛି ଇଚ୍ଛିତ ମିଳିପାରେ ।”

କାଶୀନାଥ ଛେପା ଛଡ଼ାଇ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଫଳଟି ଦୁଇଭାଗ ହୋଇ ରହିଛି ।

ସମସ୍ତେ ସମସ୍ତରରେ କହିଲେ, “କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

ଭଗବାନଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗଛର ଫଳ ଦୁଇଭାଗ ହେବ !”

କାଶୀନାଥ ହଠାତ୍ କହିଲା, ଦୁଇ ଭାଗ ହେବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ପୁରା ଫଳ ଗଛଟି ନିଶୀଠକୁ ସମର୍ପଣ କଲି । ବଡ଼ଭାଇ ଭାବରେ ମୋର ତା’ ପ୍ରତି ଯାହା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମୁଁ କରି ନାହିଁ । ଏଣିକି ଭଗବାନ ମୋତେ ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ଲୋକେ କାଶୀନାଥକୁ ସାବାସ୍ ଦେଲେ । ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ସେଉଁ ଘର ନିଶୀଠ ସାଲ-କେଲ୍ କିଣିଲା । ଅବଶ୍ୟ କାଶୀନାଥ ଆପଣି କଲେ ଘର ନିଶୀଠ ପ୍ରଚୁର ଫଳ କାଶୀନାଥ ଘରକୁ ପଠାଏ ।

ଦିନେ ରାଜକୁମାରକୁ ସାଲକେଲ୍‌ରେ ବସାଇ କଲେଜ ଗଲା ବେଳେ ନିଶୀଠ ପଚାରିଲା, “ଆଜ୍ଞା କହିଲୁ, ସେଉଁ ଭିତର ଭାଗ ଦୁଇ ଭାଗ ହେଲା କିପରି ?”

“ଆଜ୍ଞେ ଭାଇ, ସେତେକ ଜଣା ପାରି ନବକଣୋର କୁଣ୍ଡଳ ।” ରାଜକୁମାର କହିଲା ।

“କ’ଣ, ବୁଝିଲି ନାହିଁ ।” ନିଶୀଠ କହିଲା ।

“ମୁଁ ତା’ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଘାତରେ ସେ ଗଛରୁ ଗୋଟାଏ ସେଉଁ ଆଣିଥିଲି । ଛୁଆଁରେ ସୂତା ଚଢ଼ାଇ ସେ ଫଳର ଗୋପା ତଳେ ତଳେ ସୂତାଟି ଯେଉଁଠି ପ୍ରଥମେ ଭାଙ୍ଗି କରିଥିଲା, ଶପଥତା ଘରରୁ ସେହି ଘରୁ ଯାଏ ନେଇ ଆସିଲା । (କିନ୍ତୁ ଦେଖନ୍ତୁ ।) ତା’ପରେ ସୂତାର ଦୁଇ ପ୍ରାନ୍ତକୁ ଧରି ଏକ ସମୟରେ ଟାଣିବାରୁ ସୂତା ଫଳଟିକୁ ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ କରି ବାହାର ଆସିଲା । ଫଳର ଉପରି ଭାଗକୁ ଟିକିଏ ପୋଛି ଦେବାରୁ ତହିଁରୁ ଛୁଆଁର ଦାଗ ଚାଲିଗଲା । ସେହି ସେଉଁ ଟିକୁ ମୁଁ ପକେଟରେ ରଖିଥିଲି । ଗଛରୁ ତୋଳିବା ସେଉଁ ବଦଳରେ ସେହି ଗୋଟିକ ବାହାର କରି କାଶୀନାଥଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲି । ଏହି ହେଲା ରହସ୍ୟ ।” ରାଜକୁମାର ବୁଝାଇ ଦେଲା ।

ବୁଢ଼ୀର ବୁଢ଼ୁରୀ

ଆନନ୍ଦ ଗୋଟିଏ ଦେକାନରେ ରୁକ୍ଷ କରୁ-
ଥାଏ । ସେ ନୂଆ କରି ବିଭା ହୋଇଥାଏ ।
ବୋହୁ ନାମ କମଳା ।

ବିବାହ ଉତ୍ସବ ସରିବା ଉତ୍ତରୁ ଆନନ୍ଦ ପୁଣି
କାମରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଯିବା ଦିନ କମଳାକୁ
କହିଗଲା, “ଏ ଗାଁରେ ଗୋଟିଏ କାଣୀ ବୁଢ଼ୀ
ଅଛି । ସେ ଭାରି ମିଠା ମିଠା କଥା କହେ ।
କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଦୂରରୁ ଜୁହାର କରୁଥିବ; ଘରେ
ପୁରାଇବ ନାହିଁ ।”

ସେଦିନ ଘରର କାମଦାମ ଶେଷ କରି
କମଳା ଝରକା ପାଖକୁ ଆସି ରାସ୍ତାକୁ ଅନାଇ
ଦେଖିଲା, କାଣୀ ବୁଢ଼ୀଟିଏ ତା’ ଘର ଆଗରେ
ବୁଲୁବୁଲି କରୁଛି । କମଳା ଝରକା ବନ୍ଦ କରି-
ଦେଲା ।

ଆନନ୍ଦ ରାତି ହେବା ବେଳକୁ ଯାଇ ଫେରିଲା ।

କମଳା ପାଖରୁ ସବୁ ଶୁଣି ଖୁସି ହୋଇ କହିଲା,
“ଭଲ କରିଛ, ବୁଢ଼ୀକୁ ଘର ଭିତରକୁ ସଙ୍ଗୋଳି
ଆଣିନାହିଁ । କଦାପି ତା’ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା
କରିବ ନାହିଁ ।”

ପରଦିନ ବି କମଳା ବୁଢ଼ୀକୁ ତା’ ଘର
ଆଗରେ ବୁଲୁଥିବାର ଦେଖିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସେ
ତା’ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ,
ସେଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ କମଳା ତାକୁ
ଦେଖି ମଧ୍ୟ ନ ଦେଖିଲା ପରି ରହୁଥାଏ ।

ଦୁଇ ତିନିଦିନ ଗଲା । ହଠାତ୍ ଦିନେ କମଳା
ମନରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲା—କାହିଁକି ତା’ ସ୍ବାମୀ
ବୁଢ଼ୀ ପ୍ରତି ଏତେ ବିରକ୍ତ ? ଏଥିରେ ନିଶ୍ଚୟ
କିଛି ରହସ୍ୟ ରହିଛି । ଥରେ ଏକଥା ମନକୁ
ଆସିବା ପରେ ଆଉ କମଳା ଶାନ୍ତି ପାଇଲା
ନାହିଁ । ସେ କବାଟ ଖୋଲି ବୁଢ଼ୀକୁ ଭିତରକୁ

ତାଙ୍କ ଆଖିଲୁ ଓ ମନ ଖୋଲି ଗପସପ କଲୁ ।

ବୁଢ଼ୀ କଥାରେ ଗୋଟା ପ୍ରକାର ଆକର୍ଷଣ ଥିଲା । ସେ ଶୀଘ୍ର ଅନ୍ୟ ମନରେ ବଶ୍ୟାସ ଉପୁ-
ଜାଇ ପାରୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ସେ
କମଳାକୁ କହିଲା, “ଝିଅ ! ତୋ ପ୍ରତି ମୋର
ଯେତକ ସ୍ନେହ ହେଉଛି, ତୋ କପାଳ କଥା
ଭାବି ସେତକ ଦୁଃଖ ହେଉଛି । କାହାକୁ କହିବୁ
ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ତୋ ସ୍ବାମୀ ଜୁଆଡ଼ି । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ
ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ଜୁଆ ଆଡ଼ିଆରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଏ ।
ମୋ କଥା ବଶ୍ୟାସ ନ ହେଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ତୁ
ନିଜେ ଯାଇ ଦେଖ ।”

ବୁଢ଼ୀ ଚାଲିଗଲା । କମଳା ମନରେ ଆଉ ସୁଖ
ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ଧରିନେଲା, ନିଜ ଦୁର୍ଗୁଣ
ଜଣା ପଡ଼ିଯିବ ବୋଲି ଆନନ୍ଦ ତାକୁ ସେ ବୁଢ଼ୀ

ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ବାରିବା କହୁଥିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ହେବାରୁ କମଳା ନିଜ ଘର ବନ୍ଦ
କରି ଧୀରେ ଧୀସେ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଜୁଆ
ଆଡ଼ିଆ ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲା । ଝରକା ଦେଇ
ଉଠି ମାରି ଦେଖିଲା, ଯେଉଁମାନେ ଜୁଆ ଖେଳୁ-
ଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଆନନ୍ଦ ନାହିଁ । ଫେରିବା
ବାଟରେ ସେ ଆନନ୍ଦର ଦୋକାନ ପାଖ ଦେଇ
ଆସିଲା । ଦୂରରୁ ଦେଖିଲା, ଆନନ୍ଦ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦୋକାନ ଭିତରେ ହସିବା ନିକାଟରେ ବସି ।

“ବୁଢ଼ୀତ କମ ଧୂର୍ତ୍ତ ନୁହେଁ । ଘର ଭାଙ୍ଗିବାହିଁ
ତା’ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖୁଛି !” ଏହା ଭାବି କମଳା
ଘରକୁ ଫେରି ଦେଖେ ତ ଘର ପଛ ଅଗଣାରେ
ଥିବା ବାଲୁକା ଓ ଆଉ କେତେକ ଜନସଭା ଉଭେଇ
ଯାଇଛି ।

ଟିକିଏ ପରେ ଆନନ୍ଦ ଘରକୁ ଫେରିବା ମାତ୍ରେ
କମଳା ତାକୁ “ମୋର ସନ୍ଦେହର ଫଳ ମୋତେ
ମିଳିଛି ” ବୋଲି କହି ସବୁ କଥା ଜଣାଇଲା ।

“ବୁଢ଼ୀ ହିଁ ଏ ଚୋର ପାଇଁ ଦାୟୀ । ତା’
ପାଖରେ ତା’ର ଜଣେ ନାତି ଥାଏ । ସେହି
ପାଚେରୀ ଭେଙ୍ଗି ଚୋର କରେ । ବୁଢ଼ୀ ବୁଝି
ଦିଏ । କେହି ସେମାନଙ୍କୁ ଧରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।”
ଆନନ୍ଦ କହିଲା ।

କମଳା ବୁଢ଼ୀ ଦ୍ଵାରା ଏପରି ପ୍ରତାରଣା ହୋଇ
ବୁଝୁବୁଝୁ ରହିଯିବା ଝିଅ ନୁହେଁ । ସେ ଅନେକ
ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି ଗୋଟିଏ ଯୋଜନା ବନାଇଲା
ଓ ଆନନ୍ଦକୁ କହିଲା । ଆନନ୍ଦ ମନକୁ ଯୋଜନାଟି
ପାଇଲା ।

ଗତି ପହରେ ସରକ ହେବ । ଗୋଟାଏ
ବୁଢ଼ିଆ ଘର କମଳା ବୁଢ଼ି ଘରେ ହାତର
ହେଲା । ତାକୁ ଦେଖି ବୁଢ଼ି ମୁଁ କେତେ
ଗଲ । କିନ୍ତୁ କମଳା କାନ୍ଦିବାର ଅଭିନୟ କରି
କହିଲା, “ବୁଢ଼ିମା ! ତୁମେ ଆଜି ମୋର ବହୁତ
ରପକାର କରିଛ । ତୁମ କଥା ମାନ ମୁଁ ଜୁଆ
ଆଡ଼ିଆକୁ ନ ଯାଏ କି ମୋ ସ୍ବାମୀର ଅସଲ
ରୂପ ନ ଦେଖେ ।”

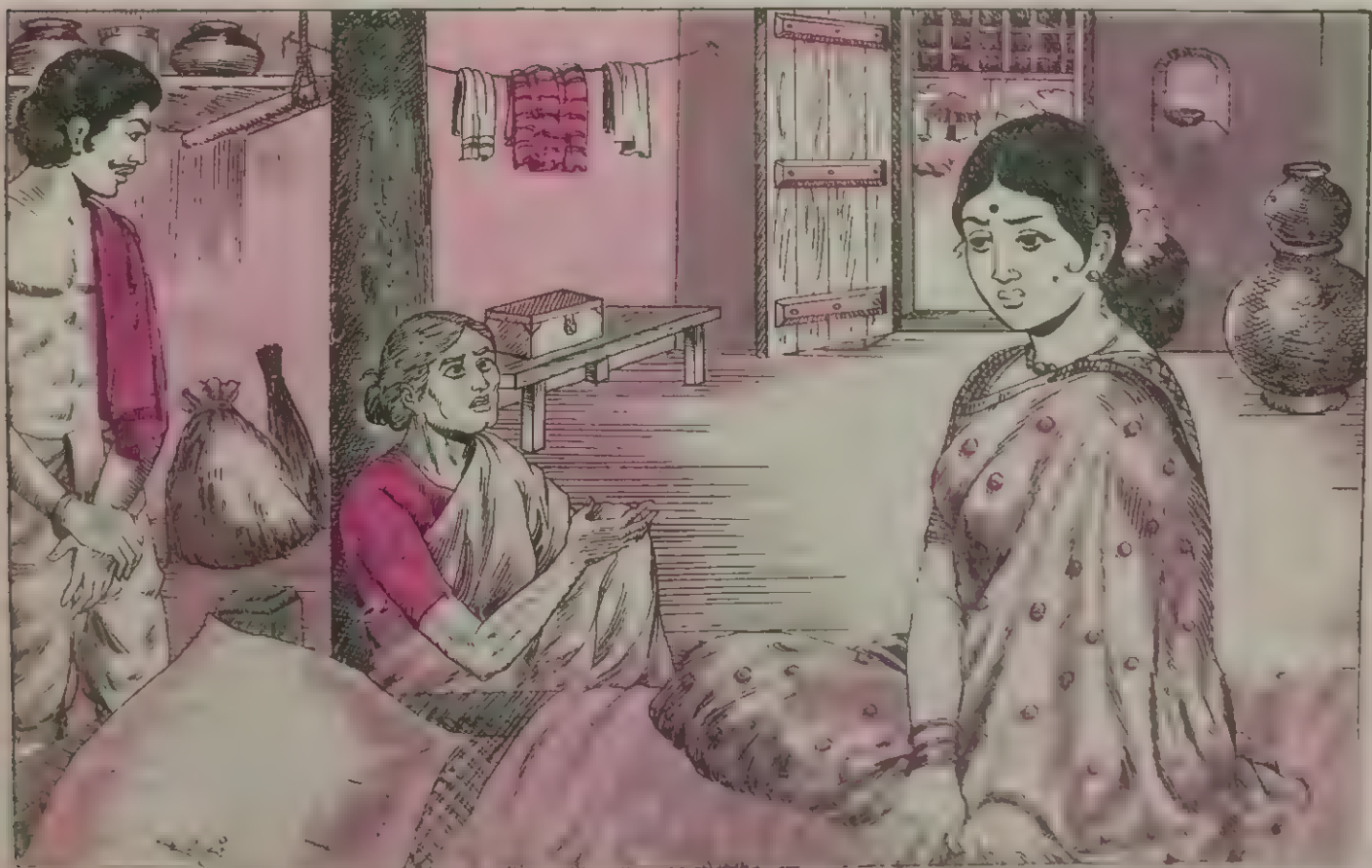
ବୁଢ଼ି ଖୁସି ହେଲା । ସେ ମିଛରେ ଯାହା
କହିଥିଲା, ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ସତ ହୋଇଥିବାର
ସେ ବୁଝିଲା ।

“ବୁଢ଼ିମା ! ମୋ ସ୍ବାମୀ ଖାଲି କ’ଣ ଜୁଆଡ଼ି ?
ସେ ମନ୍ଦ୍ୟପ ମଧ୍ୟ । ସବୁଦିନ ରାତି ଅଧ ବେଳକୁ
ଘରକୁ ଫେରି ଆସନ୍ତି । ମୁଁ ଏ ଅବସ୍ଥା ଭିତରେ
ଆଉ ତାଙ୍କ ଘରେ ରହିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ ।

କ୍ଲୋର ହେଲେ ମୋ ବାପ ଘରକୁ ଚାଲିଯିବ ।
ତୁମେ ମୋର ବା ଚାଲି ଆଉ କିଏ ଆସୁ ?
ତେଣୁ ତୁମର ଘରେ ରାତିକ କଟାଇ ଦେବ ।
ନିଆ ଆମ ଘରର ରୁବ । ତୁମେ ଯାଇ ଆମ
ବନ୍ଧୁର ଅପେକ୍ଷା କର । ମୋ ସ୍ବାମୀ ଫେରିଲେ
କହିଦେବ କି ମୁଁ ବାପଘରକୁ ଚାଲିଯାଇଛି ।
ରୁବଟି ତୁମ ଜିମା ଦେଇ ଯାଇଛି ।” କମଳା
କହିଲା ।

ବୁଢ଼ି ରୁବ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଲା, “ହଉ,
ଝିଅ । ତୋର ଏତିକି କଥା କ’ଣ ମୁଁ ଆଉ
ରଖନ୍ତି ନାହିଁ ? ତୁ ବିଶ୍ରାମ କର ।”

“ଜେଜେମା ! ମଦ ପିଇ ଫେରିଥିବା ମୋ
ସ୍ବାମୀ କାଳେ ତୁମକୁ ବାଡ଼େଇଛନ୍ତି, ସେ ପାଇଁ ତୁମ
ନାତିଟିକୁ ସାଥରେ ନେଇ ଯାଇଥାଆ ।” କମଳା
ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା ।

ବୁଢ଼ୀ ବ ସେଇଆ ଚୁଡ଼ୁଥିଲା । ସେ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚକୁ ଧରି ଆନନ୍ଦ ଭରି ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା । ଆନନ୍ଦ ତ ଭଲ ଅମାଧାଏ ଫେରକ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ମନକଳା ତା' ଘର ଲୁଟି ଆଣିବ । ଏଣେ ଭୋର ବେଳକୁ କମଳା ଚାଲି ଯିବ । ଆନନ୍ଦ ଜାଣି ବ ପାରିବ ନାହିଁ ତା' ଘର କିଏ ଲୁଟିନେଲା ।

ଆନନ୍ଦର ଘର ଭିତରସାକ ତଲାସ କରି ଯେତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ସାମଗ୍ରୀ ମିଳିଲା ବୁଢ଼ୀ ଓ ବାବୁ ମଧୁ ଜମା କରି ଗଣିଲା ବାନ୍ଧିଲେ । ଆଉ ଭଲ ଯେବାକୁ ଆଉ ବଳମ୍ବ ନ ଥାଏ । ଦୁହେଁ ଘର ପଛପଟ ଦେଇ ବାହାର ଯିବାକୁ ଠିକ୍ ସେମିତି ପଛ କବାଟ ଖୋଲିଛନ୍ତି, ସେମିତି ଦେଖିଲେ, ସେ ପଟେ କେତେଜଣ ବଳୁଆ ଲୋକ ଲାଠି ଧରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ବୁଢ଼ୀ ଓ ନାଚ ଚଟକନା ଘର ଭିତରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ସେ ଲୋକେ କାହିଁକି ସେଠାରେ ଜମା ହୋଇଛନ୍ତି ସେ କଥା ସେମାନେ ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ବାହାରପଟ ଦେଇ

ପଳାଇବାକୁ ଧରି କଣ ସେମାନେ ଖୋଜିଲେ । ଦେଖିବା ବେଳକୁ ତୋ ଆଠ ଦଣି ଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ !

“ଗଣ୍ଡିଲି ତଳେ ରଖ !” ଆନନ୍ଦ ଧୂକୁମ ଦେଲା । ସେମାନେ ଧୂକୁମ ଧୂକୁମ କରି ନାଚକୁ ଅଳୁଆରୁ କରିନେଲେ । ବୁଢ଼ୀର ଅବଶ୍ୟ ପଳାଇଗଲା ଭଲ ତାକତ ନ ଥିଲା ।

ସେ ଦୁହେଁଙ୍କୁ ଧରି ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବୁଢ଼ୀ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ କମଳା ସେ ଭିତରସାକ ତଲାସ କରି ତା' ନିଜ ବାଲିଢ଼ି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରଞ୍ଜାମ ସାଜକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସ୍ତୁକୁ ଚିତ୍ତେଇ ମାଲ ଉଦ୍ଧାର କରି ସାରିଥାଏ । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସେଠା ଜନସ ବହୁଳ ନେଇଗଲେ । ବୁଢ଼ୀର ବୟସ ଦୁହେଁରୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତା' ପ୍ରତି କୌଣସି ଶାସ୍ତିବିଧାନ କଲେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ତା' ନାଚକୁ ପୋଲିସ୍ ହାତରେ ସମର୍ପି ଦେଲେ ।

କମଳାର ବିବେକ ବୁଦ୍ଧିକୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ।

ବର ପରୀକ୍ଷା

ଅବନ୍ତୀର ରାଜକୁମାରୀ ଥିଲେ ଅସ୍ତୁତ ପୁରୁଷ । ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଲେଡ଼ା ଥିଲା ଏପରି ଜଣେ ବାବୁ, ଯଦ୍ୱାରା ସାହସ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାଧାରଣ ବୃତ୍ତି ଥିବ ।

ଆଖପ ଖର ଦିନିକଣ ଯେ ନ୍ୟ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆସାଗଲା । ଅବନ୍ତୀ ରାଜ ମେମ ନକ୍ତୁ କୁକୁରଣାଳା ପାଖକୁ ନେଇ ଯାଇ କହିଲେ, “ଏଇ ଯେଉଁ କୁକୁରମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁଛ, ଏମାନେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ବର-ପରୀକ୍ଷାରେ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ଏ ରୂପ ପାଇଛନ୍ତି । ତମକୁ ବଣ ଭିତରେ ଥିବା ଗୁଂଫା ଭିତରେ ପଶି ବାହାର ଆସିବାକୁ ହେବ ।”

ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ । ଆଉ ଦୁଇଜଣ ଗୁଂଫା ମୁହଁଯାଏ ଯାଇଛନ୍ତି, ଭିତରୁ ବୁଲୁର ଭୁଲିବାର ଶୁଣି ଜଣେ ଫେରି ଗଲେ ।

ଶେଷ ଜଣକ ଗୁଂଫା ଭିତରେ ପଶିଲେ । ହଠାତ୍ ଗୁଂଫା ହେଲା ଆଲୋକିତ । ତହିଁ ଭିତରେ ଥିଲେ ରାଜକୁମାରୀ । ସେ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ପଡ଼ିରୂପେ ବରଣ କଲେ ।

କିଏ ଚୋର ?

ଜଣେ ଜମିଦାରଙ୍କ ପାଖରେ ଗିରିଧର ନାମରେ ଜଣେ ମାଳୀ ଓ ମାଣିକ ନାମରେ ଜଣେ ଚାକର ଥିଲେ । ଦୁହେଁ ପ୍ରାୟ ଏକସଙ୍ଗେ ଚାକରୀ ପାଇଥିଲେ; ହେଲେ ଦୁହେଁଙ୍କର ଆଦୌ ପଟୁ ନ ଥିଲା ।

ଦିନେ ଜମିଦାର ମାଣିକକୁ ନେଇ ବଗିଚା ବୁଲିଗଲେ । ସେତେବେଳେ ଗିରିଧର ଗଛରେ ପାଣି ଦେଉଥିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ଜମିଦାର ବୁଲିଗଲେ । ହଠାତ୍ ମାଳୀ ଦୂରରୁ ଦେଖିଲା ଯେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଜିଜିଷ ଚକ୍ଚକ୍ କରୁଛି । ପାଖରେ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରାବମୁଦି ।

ଗିରିଧର ଭାବିଲା, “ଭୁଲରେ ହୁଏତ ମୁଦିଟି ଖସିପଡ଼ିଛି । ଭାଗ୍ୟକୁ ମୁଁ ଦେଖିଲି । ମାଣିକ ପାଇ ଥିଲେ କ’ଣ ନାହିଁ କ’ଣ କରନ୍ତା ।”

ଏପରି ଭାବୁ ଭାବୁ ତା’ ମନକୁ ଗୋଟାଏ କଥା ଜୁଟିଲା, ସେ ଚାକରୀକୁ ଚୁହଁ ମୁଦିଟି ଧୋତି କାନରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା ।

ସେଇ ଦିନ ରାତିରେ ସେ ମାଣିକ ଘର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା । ଦେଖିଲା କବାଟ ଖୋଲା ଅଛି । ଗିରିଧର ଭିତରକୁ ଚୁହଁଲା । ଦେଖିଲା ମାଣିକ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ଖୋଇ ତା’ ବାକ୍ସ ଭିତରେ କ’ଣ ଖୋଜୁଛି । ଶେଷକୁ ସେ କିଛି ଗୋଟାଏ ବାକ୍ସରୁ କାଢ଼ିଲା ଓ ମୁଠେଇ ଧରି କବାଟ ଆଡ଼କୁ ଆସିଲା ।

ଗିରିଧର କବାଟ ଆଡ଼ୁଆଳରେ ଛପିଗଲା । ମାଣିକ ବାହାରକୁ ଯିବା ପରେ ସେ ବଲେଇଟି ପରି ରୁମ୍ ଚାଲି ଘରେ ପଶିଗଲା ଓ ମୁଦିଟି ତା’ ବାକ୍ସରେ ରଖି ବାହାର ଆସିଲା ।

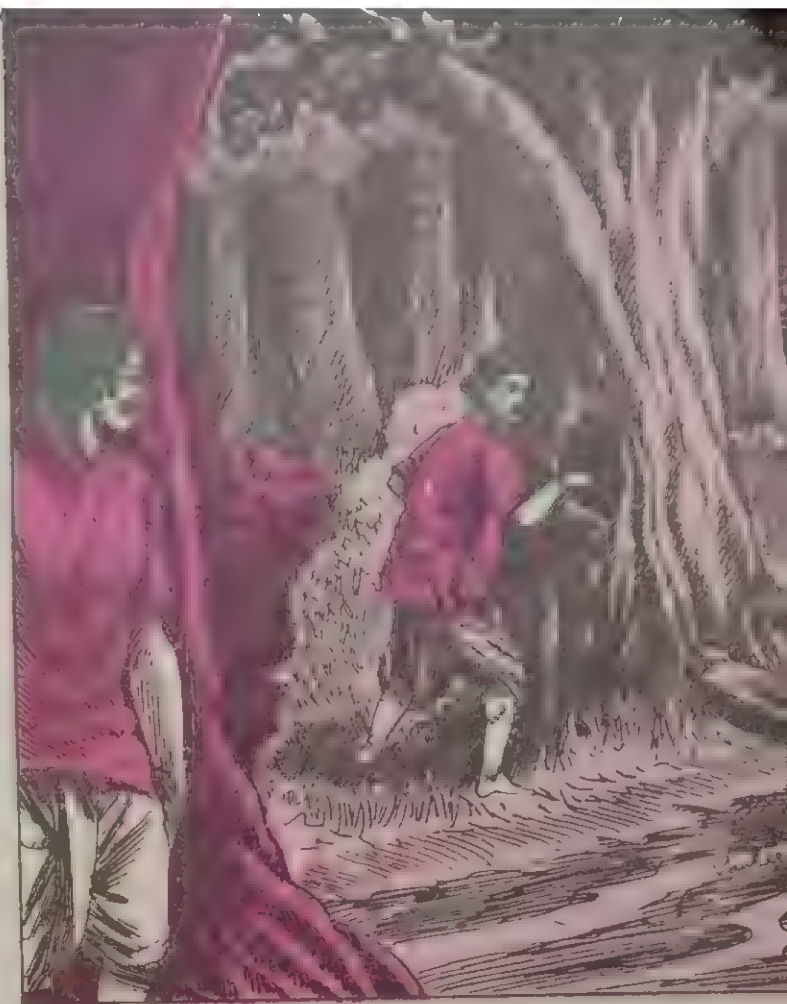
ସୁଖି ଭାବିଲା, ଏତେ ରାତିରେ ବା ମାଣିକ

କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? ହାତରେ ତା'ର କ'ଣ ବା
ଥିଲା ? ଶୁଭ୍ର ଶୁଭ୍ର ସେ ମାଣିକ ଯାବା ଦିଗରେ
ଭୁଲିଲା । ମାଣିକ ବା 'ଗୁରୁ' ଯାଇ ପୋଡ଼ା
କଲରେ ଥିବା ଗଛ ଖୋଲରେ କିଛି ଲୁଗୁଲୁ
ରଖିଲା । ସବୁଦିନେ ଗିରିଧର ଗାଧୋଇ ଯିବା
ବେଳେ ସେହି ଗଛ ଖୋଲରେ ଲୁଗା ରଖେ ।
ତେଣୁ ଜନସବୁ ଦେଖିବାକୁ ତା' ମନରେ
ସ୍ୱତଃ କୌତୁହଳ ଜାତ ହେଲା । ମାଣିକ
ଗୁଲିଯିବା ପରେ ସେ ଗଛ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା ।
ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଖୁବ୍
ଜୋର୍ରେ କିଏ ଆଘାତ କଲା ଓ ସେ
ବେହୋସ୍ ହୋଇଗଲା ।

ତେତା ଫେରିବାରୁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ନିଜ
ଘରେ ଶୋଇଛି । ସେ ଭାବିଲା ସେ ଆସୁଥିବାର
ଜାଣି ମାଣିକ ପଛପଟୁ ଆସି ଏପରି ମାରିଛି ।
ତେଣୁ ସକାଳେ ଯାଇ ଏହାର ପ୍ରତିଶୋଧ
ନେବାକୁ ହେବ ।

ପରଦିନ ସକାଳେ ନିଜେ ଜମିଦାର ଦୁଇ
ଜଣକୁ ଡାକି ଧମକାଇଲେ, “ମୋ ହାତରେ
ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ସୁନାଚେନ୍ ହେଉ ନେଇ
ଯାଇଛି । ତାକୁ ଚୋରୀ କରିବାର ସୁବିଧା
କେବଳ ତୁମ ଦୁହଁଙ୍କର ଅଛି । ତେଣୁ ଦୁହଁ
ସତ କୁହ ନହେଲେ ବହୁତ ଦଣ୍ଡ ପାଇବ ।”
ଏକଥା ଶୁଣି ଗିରିଧର ଚମକି ପଡ଼ିଲା ।

ନିଜର ମୁହଁ ହଜିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଜମିଦାର
କ'ଣ ସୁନାଚେନ୍ ହଜିବା କଥା କହୁନାହିଁ,
ଏ ପୁଣି କି କଥା ? କିନ୍ତୁ ମାଣିକ ନିଃସନ୍ଦେହ
ଭାବରେ କହିଲା, “ହଜୁର, ଏସବୁ ଗିରିଧରର
କାମ, ରାତରେ ବଗିଚାରେ ସେ କିଛି ଜିନିଷ
ଲୁଗୁଲୁ ରଖୁଥିଲା ମୁଁ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଛି ।
ଗୁଲୁଲୁ ଦେଖାଇ ଦେବି ।” ଏକଥା କହି ସେ
ଜମିଦାରଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଗଛ ନିକଟକୁ
ଗୁଲିଗଲା । ଗଛ ଖୋଲରେ ହାତ ପୁରାଇ ଏପଟ
ସେପଟ ଦେଖି ମନେ ମନେ କହିଲା, “ଆରେ,
ମୁଁ ତ ଏଇଠି ଲୁଗୁଲୁ ରଖିଥିଲି, କ'ଣ
ହେଲା ?”

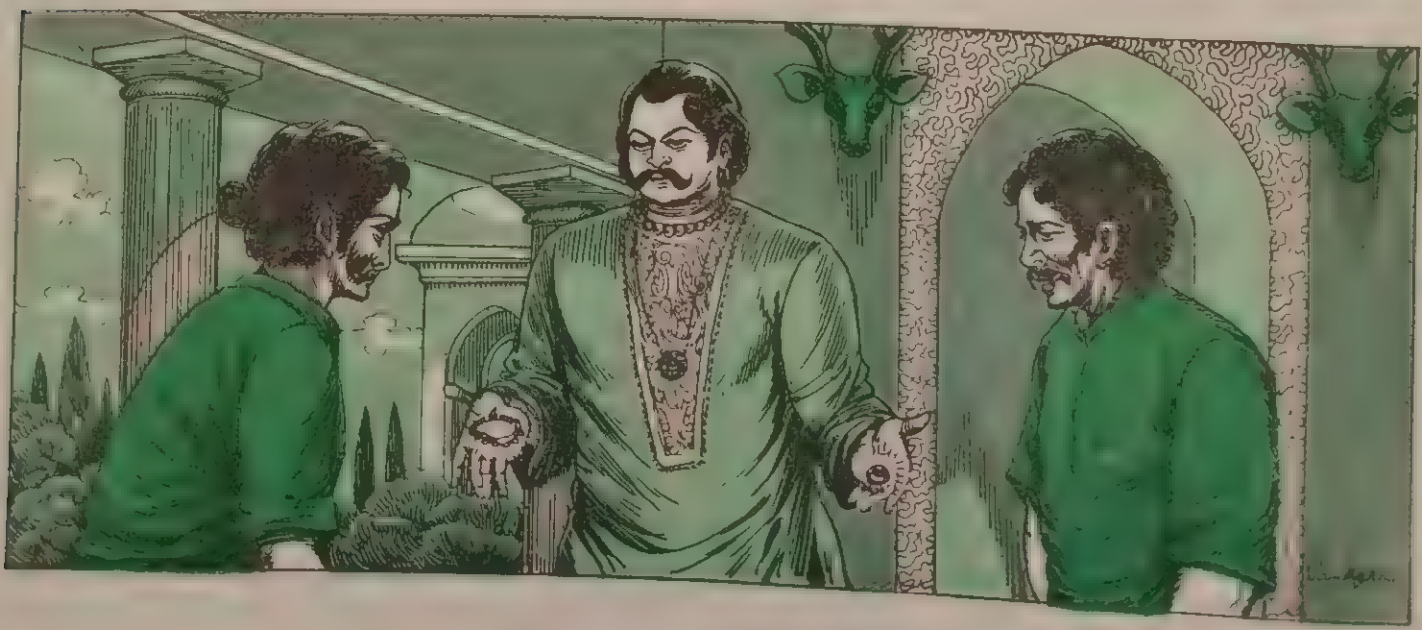
ମାଣିକର କୌଶଳ ଧାରଣର ଲୁହାଣାଳୀ । ଗିରିଧରକୁ ଚୋର ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ମାଣିକ ସେଠି ସୁନାଚେନ୍ ରଖିଥିଲା । କାହା ଅନ୍ୟ କେହି ଗିରିଧରକୁ ପିଟି ସେଇଟି ନେଇ ଯାଇଛି ।

ଗିରିଧର ମନେ ମନେ ମାଣିକ ଉପରେ ବହୁତ ରାଗିଲା । ସେ ଜମିଦାରଙ୍କୁ କହିଲା, “ମୁଁ ଜାଣେ ସୁନାଚେନ୍ କିଏ ଚୋର କରୁଛି । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ମୁହଁ କଥାଟି ବୋଧେ ପୁର ଭୁଲିଗଲେ ! ଦୁଇଟିଯାକ ଜିନିଷ ମାଣିକହିଁ ଚୋର କରୁଛି । ମୋ ସହିତ ଆସନ୍ତୁ ।” ଏକଥା କହି ସେ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ମାଣିକ ଘରକୁ ନେଇ ବାକ୍ସ ଖୋଲି ଦେଖାଇଲା, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ମୁହଁ ନ ଥିଲା । ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ମନେ ମନେ କହିଲା, “ମୁଁ ତ ଏଥିରେ ରଖିଥିଲି, କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?”

ଏସବୁ ଦେଖି ଜମିଦାର ହସି ହସି ଏକ ରୁମାଲ୍ ଭିତରୁ ଦୁଇଟି ଯାକ ଜିନିଷ ଧିରେ

କଲା ! ତୁମ ଭିତରେ ଭଲ ସୁନ୍ଦର ଦିଲେ ମଧ୍ୟ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ମହାଧୋଳି ନାହିଁ । ତୁମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୋତେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ କ୍ଷତି ସହବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ଦୁହେଁ ଘରକୁ ଯାଇପାର । ଆଉ କାମର ଦରକାର ନାହିଁ ।”

ଜମିଦାରଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଦୁହେଁ ଲଜ୍ଜାରେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କଲେ ଓ ଯଥାଶୀଘ୍ର ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ । ଧିରେ ବାହାର କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲେ । ଦୁହେଁଙ୍କ ମୁହଁ କଲା ପଡ଼ିଗଲା । ଜମିଦାର କହିଲେ, “ତୁମ ଦୁହେଁଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ମୁଁ ଏହି ନାଟକ ରଚନା କରିଥିଲି । ମୁଁ ଜାଣି ଜାଣି ଏପରି ସ୍ଥାନରେ ପକାଇଥିଲି ଯେପରି ତମେ ପାଇବ, ଆଉ ପାଇ ମୋତେ ଫେରାଉଛ ନା ନାହିଁ ଦେଖୁଥିଲି । ତୁମେ ନିଜେ ତ ଚୋର କଲ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟକୁ ଚୋର ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଦୁଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧି ବାହାର

ଗୁଣ୍ଡୁଚିର ଦାଗ

ବିଦ୍ୟାନାଥ ନାମକ ଜଣେ ମହାନ୍ ପଣ୍ଡିତ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁକୂଳ ଆଶ୍ରମ କରି ସେଠାରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଦେଉଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରମର ଖ୍ୟାତି ବୃନ୍ଦାବାଦକୁ ବ୍ୟାପି ଯାଇଥିଲା ।

ବିଦ୍ୟାନାଥଙ୍କ ପୁଅ ବୃନ୍ଦାବାଦ ମଧ୍ୟ ପିତାଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ପଣ୍ଡିତ ହେଲେ । ବିଦ୍ୟାନାଥ ପୁଅ ଉପରେ ନିଜ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଦାୟିତ୍ୱ ସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ଏବଂ ବୃନ୍ଦାବାଦଙ୍କୁ କହିଲେ, “ପୁଅ ! ତୁ ବିଦ୍ୟାରେ ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ ଠିକ୍, କିନ୍ତୁ ଦୁନିଆର ହାଲଗୁଲ ସମ୍ପର୍କରେ ତୋର କିଛି ବାସ୍ତବ ଅଭିଜ୍ଞତା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମାଜର ଗୁଡ଼ିକ ମାଡ଼, ମଣିଷଙ୍କ ଆଖିର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ଧାରଣା ବିନା ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପରିଚାଳନା କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ତେଣୁ

ତୁ ଥରେ ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କରି ଆ ।”

ବୃନ୍ଦାବାଦ ଅବଲମ୍ବେ ପର୍ଯ୍ୟଟନରେ ବାହାରି ଗଲେ । ପ୍ରକୃତରେ, ଯୋଥାଯନ୍ତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ ମିଳି ନ ଥିଲା, ତ୍ରୁଟି କରି, ଲୋକଙ୍କ କାମଦାମ କଥାବାଣୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେ ସେଭଳି ବିଚିତ୍ର ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

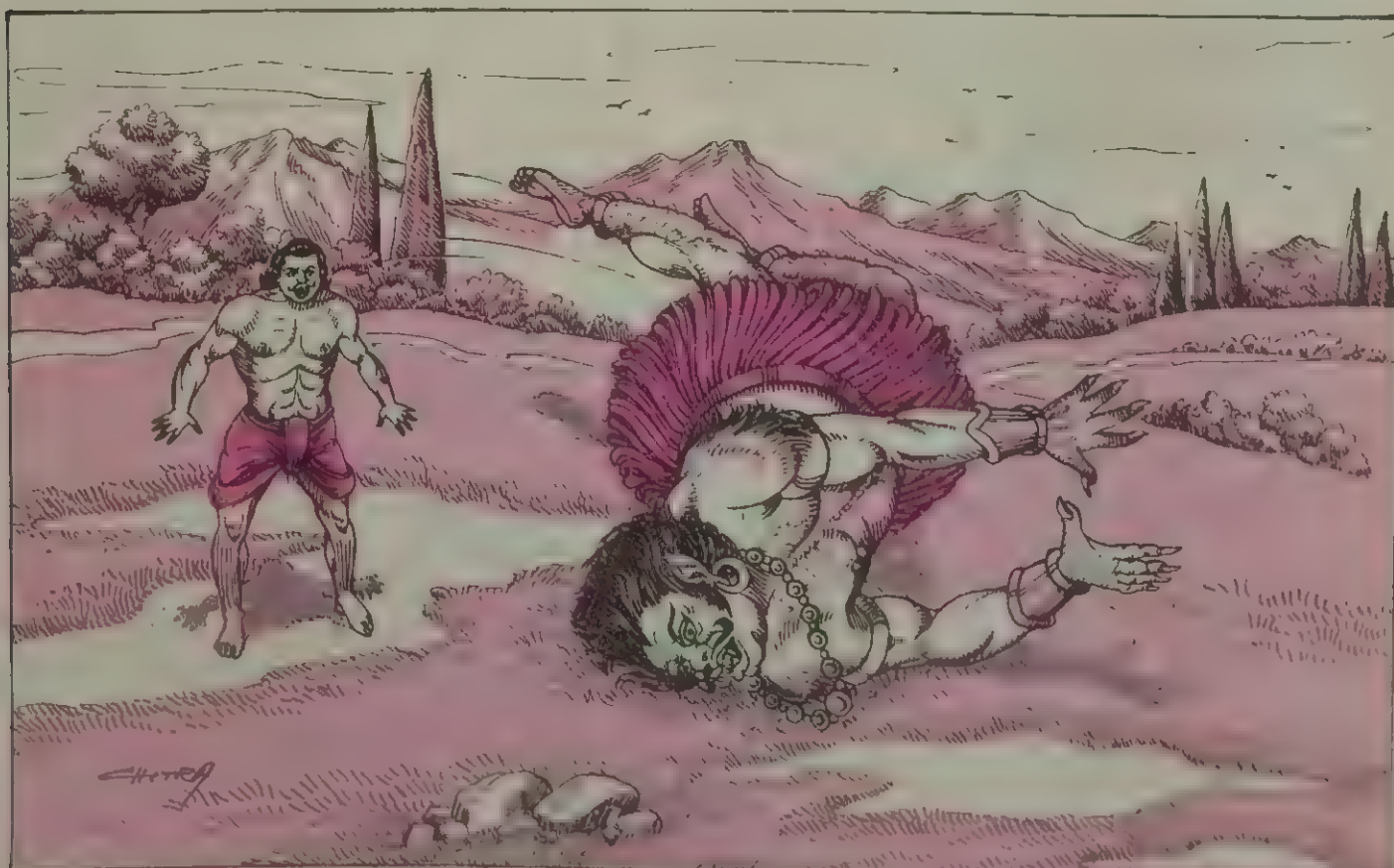
ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ସେ ଦେଖିଲେ, ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷାୟ ମଲ୍ଲଯୋଦ୍ଧା ଜଣେ ଦୁର୍ବଳ ଲୋକର ପାଦ ପୂଜା କରି ବାରମ୍ବାର କହୁଛି, “ଜୟ, ମହାବଳୀଙ୍କର ଜୟ !” ବୃନ୍ଦାବାଦ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଏହାର ରହସ୍ୟ ଜାଣିଲେ :

ଏକଦା ସେ ଗାଁରେ ମହାବଳୀ ନାମରେ ଜଣେ ଲୋକ ଥିଲା । ସେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ବହୁ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା । ବଣ ଭିତରୁ

କହୁ ଜାନ୍ତିଆର ଗାଁ ରତରକୁ ପକାଆଇଲେ ସେ
 ଏକଟିଆ ଯେମାନଙ୍କୁ ମାରପକାଉଥିଲା । ଥରେ
 ଦୁର୍ମୁଖ ନାମକ ଦୈତ୍ୟ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ନାନା
 ଉପଦ୍ରବ ଆରମ୍ଭ କଲା । ମହାବଳୀ ମହାକାଳୀ-
 କର ଆରାଧନା କରି ଦୁର୍ମୁଖ ସହ ଲଢ଼ି ତାକୁ
 ବଧ କଲା । ଫଳରେ ମହାବଳୀ ପ୍ରତି ଗ୍ରାମ-
 ବାସୀଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭକ୍ତିର ଅନ୍ତ ନ ଥାଏ । ବିଶେଷତଃ
 ବଳବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସେ ହେଲା ଆରାଧ୍ୟ ।
 ଯେଉଁଦିନ ଦୁର୍ମୁଖ ମରିଥିଲା, ସେହି ଦିନକୁ
 ପବନର ରୂପେ ପାଳନ କରାହେଲା ଓ ମହା-
 ବଳୀର ପୂଜା ହେଲା । ମହାବଳୀର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ
 ତା' ବଂଶଧରକୁ ପୂଜା କରାଗଲା । ଏହିପରି
 ଭବରେ ଶହ ଶହ ବର୍ଷ ଧରି ପରମ୍ପରା ଗଢ଼ି

ଆସିଛି । ବଂଶଧରମାନେ ପୂଜା ପାଇ ଆସୁଛନ୍ତି ।
 ପ୍ରବଞ୍ଚ ରୂପଙ୍କ କୃତ୍ତିତ୍ବ ଯୋଗୁଁ ବଂଶଧରମାନେ
 ପୂଜା ପାଇବାର ଆହୁରି ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ
 ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପଡ଼ିଲା । ତେବେ ଏହାର
 ବିପରୀତ ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ସେ ଦେଖିଲେ :

କୌଣସି ଏକ ଗ୍ରାମରେ ସେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜମି-
 ଦାରଙ୍କ ଘରେ ଅତିଥି ହୋଇଥାନ୍ତି । ସେଠାରେ
 ଥାଏ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବିଦ୍ୟା ନିକେତନ । ସେଥିରେ
 ଅନେକ ପଣ୍ଡିତ ନିୟୁକ୍ତ ଥାନ୍ତି । ସେଦିନ
 ଜଣେ କବିଙ୍କୁ ନିୟୁକ୍ତ ଦେବା କଥା । ସେପାଇଁ
 ପାଞ୍ଚଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଆସିଥାନ୍ତି । ଜମିଦାରଙ୍କ ଅନୁ-
 ରୋଧ ହମେ ବୃହସ୍ପତି ସେ ନିବାରଣ ବେଳେ
 ଉପସ୍ଥିତ ରହିଲେ ।

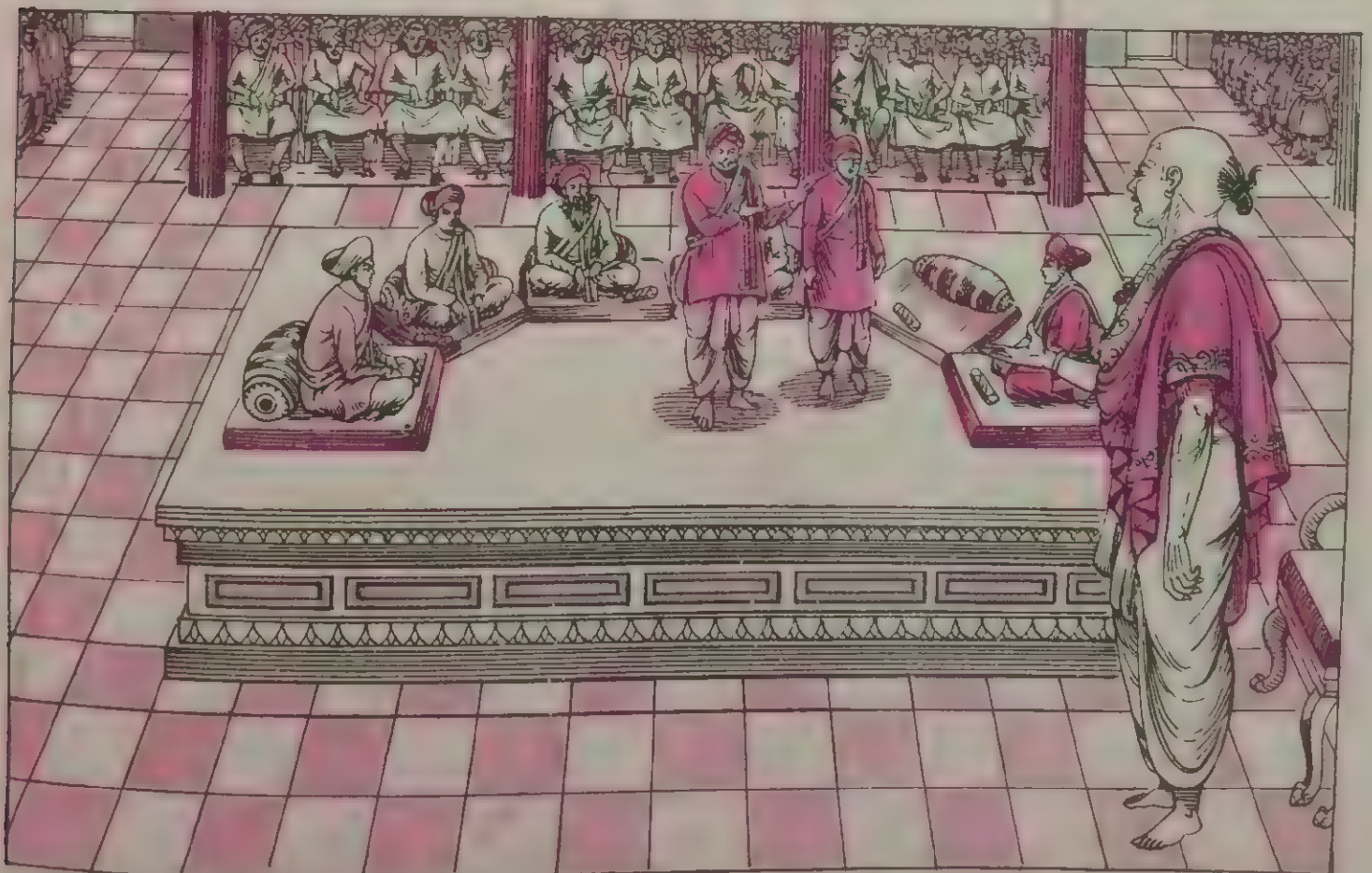
ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଭିତରେ ଜଣେ ଆତ୍ମ ଆଶୁ କବି ।
 ସେ ସାଥରେ ନିଜ ରଚିତ ଭବିଷ୍ୟ କାବ୍ୟ
 ଧରି ଆସିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଜଣକାର ହାତରୁ
 ପଡ଼ିଗଲେ, “ତମେ କ’ଣ ଅମ୍ଭର ?” ପ୍ରାର୍ଥୀ
 ଲୁଚିବାକୁ ଜମିଦାର କହିଲେ, “ତେବେ ପ୍ରାର୍ଥୀ
 ହେବା ପାଇଁ ସବନମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ରୂପେ ତମେ
 ପାଞ୍ଚଶ୍ରଦ୍ଧ କାବ୍ୟ ଆଣିବା ଉଚିତ ଥିଲା । ଅନ୍ୟ-
 ମାନଙ୍କ କଥା ଅଲଗା ।”

ଅନ୍ୟଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ମନୋମାତ କରି
 ଜମିଦାର ସଭା ଭଙ୍ଗ କରନ୍ତେ ବୃହସ୍ପତି ତାଙ୍କୁ
 ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ! ସେ ଲୋକର ନାମ କ’ଣ
 ଅମ୍ଭର ? ତେବେ ତା’ର ଦୋଷ କ’ଣ ?”

ଜମିଦାର ବୁଝାଇଲେ, “ଅମ୍ଭର କୌଣସି

ନାମ ନାହିଁ, ଏକ ଜାତିର ନାମ ।
 ଏ ଜାତିର ଲୋକେ ବହୁକାଳ ପୂର୍ବେ ଦୋଷଣା
 କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଆକାଶରୁ ଖସି
 ଆସିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଅନ୍ୟ ମଣିଷଙ୍କଠାରୁ ସେମା-
 ନଙ୍କ ସ୍ଥାନ ଉଚିତ । ସେହି ଅନୁସାରେ
 ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିପତ୍ତି ବଢ଼ିଗଲା । ସେମାନଙ୍କ
 କଥାରେ ରାଜା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ ହେଲେ । ସମାଜର
 ସବୁ ସୁଖସୁବିଧା ଅମ୍ଭରମାନେହିଁ ଏକଗୁଡ଼ିଆ
 କରିନେଲେ ।

“ତା’ପରେ ସମୟ ଚକ୍ରେ ଲୋକଙ୍କ ଧାରଣା
 ବଦଳିଗଲା । ଅମ୍ଭରମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଗୌରବ-
 ଜନକ ସ୍ଥାନ ହରାଇଲେ । ଅମ୍ଭରଜାତିରେ ଜନ୍ମ
 ହେତୁ ସେମାନେ କୌଣସି ବିଶେଷ ସୁବିଧା

ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଗଦ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଦ ଗୁରୁତ୍ୱମାନେ କରିଥିବା ଅନ୍ୟାୟ ଫେଡ଼ ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁ କଥାରେ ଚଳିଥିବା ଚେଷ୍ଟାକୁ ହୁଏ ।” ଜମିଦାର ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

ବୃହସ୍ପତି ଆହୁର ବର୍ଷଟିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର ଘରକୁ ଫେରିଲେ ଓ ଗୁରୁକୂଳର ଅନ୍ୟାୟ ପଦ ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

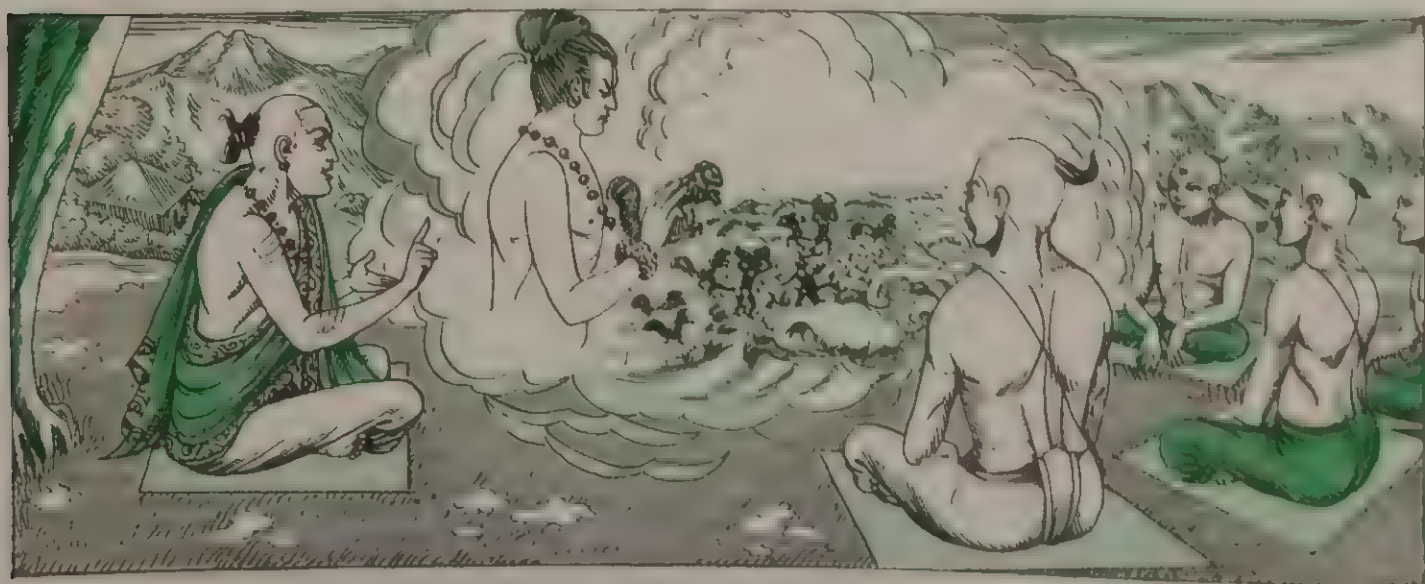
ଦିନେ ବୃହସ୍ପତି ନିଜ ଗୁରୁମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁଣା କାହାଣୀମାନ ଶୁଣାଇବା ବେଳେ ଗୁରୁଟି ପିଠିରେ କାହିଁକି ଲମ୍ବ ଲମ୍ବ ଦାଗ ରହିଛି ତାହା ବୁଝାଉଥିଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସେତୁ ବନ୍ଦ ବାନ୍ଧିଲା ବେଳେ ଏହି ଟିକି ଖାବ ଓଦା ହୋଇ ବାଲିରେ ଗଡ଼ି ଦେହର ବାଲି ନେଇ ବନ୍ଦ ଉପରେ ଝାଡ଼ି ଦେଇ ତାଙ୍କ ସହାୟତା କରୁଥିଲା ବୋଲି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ତା’ ପିଠିରେ ହାତ ବୁଲାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଅଙ୍ଗୁଳ ଦାଗ ଗୁରୁଟି ପିଠିରେ ଅନ୍ୟାୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଜଣେ ଶିଷ୍ୟ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ! ଏହା କ’ଣ ଶୁଣାଇଲେ ।

ସତ ? କଣ ଦାଗ କ’ଣ ? ଯେତେବେଳେ ଯେତେବେଳେ ଯେତେବେଳେ ବାହାଙ୍କ କମାଳରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଦାଗ ହେଉ ସେ ଶିଳ ବେଳେ ପଲ୍ଲୀର ଥିବାକୁ ସେ ଦାଗ ହୋଇ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମୋ ଦେହରେ ତ ସେ ଦାଗ ନାହିଁ !”

ବୃହସ୍ପତି କହିଲେ, “ଠିକ୍ କହିଛୁ । ଗୁରୁଟି ପିଠିରେ ଦାଗ ରହିଛି ପ୍ରାକୃତିକ କାରଣରୁ । କିନ୍ତୁ ମଣିଷର ସ୍ୱାଦ ଏହାର ସେ ସେ କାହାର ଉପକାର ବା ଅପକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲୁଚି ନାହିଁ । ଗୁରୁଟି ଏକ ମହାର କାହାର କାହାର କରି ଯେଉଁ ଦବ୍ୟ ସ୍ୱେଦର ସ୍ପର୍ଶ ପାଇଥିଲା, ସେହି ସ୍ୱାଦକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବା ପାଇଁ ତା’ ପ୍ରାକୃତିକ ଦାଗ ସହଜ ମଣିଷର କଳ୍ପନା ତା’ କୃତବ୍ୟକୁ ଯୋଡ଼ି ଦେଇଛି । ଏହା ଏକ ମହାର ସଂଯୋଗ ।”

ଏହାପରେ ବୃହସ୍ପତି ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ମହାବଳୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆମ୍ଭର କଥା

ଜଣେ ଶିଷ୍ୟ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ! ଏହା କ’ଣ ଶୁଣାଇଲେ ।

ହାତୀ

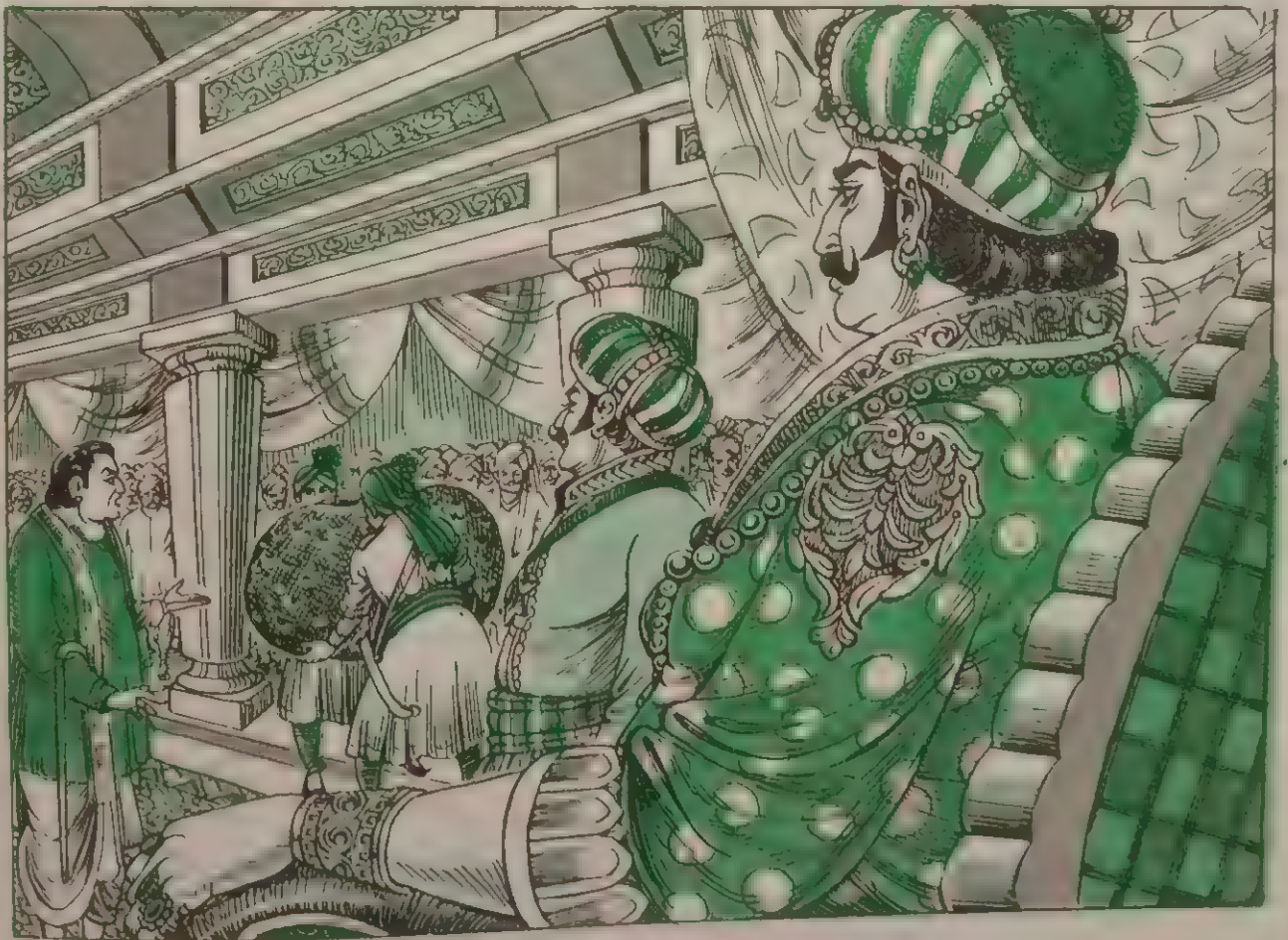
ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଛତରସିଂ ଓ ସୁଜାନସିଂ ନାମରେ ଦୁଇଟି ଝୁମ୍ପା ଥିଲେ । ଛତରସିଂ ଗରବ,
ସୁଜାନସିଂ ଧନୀ ।

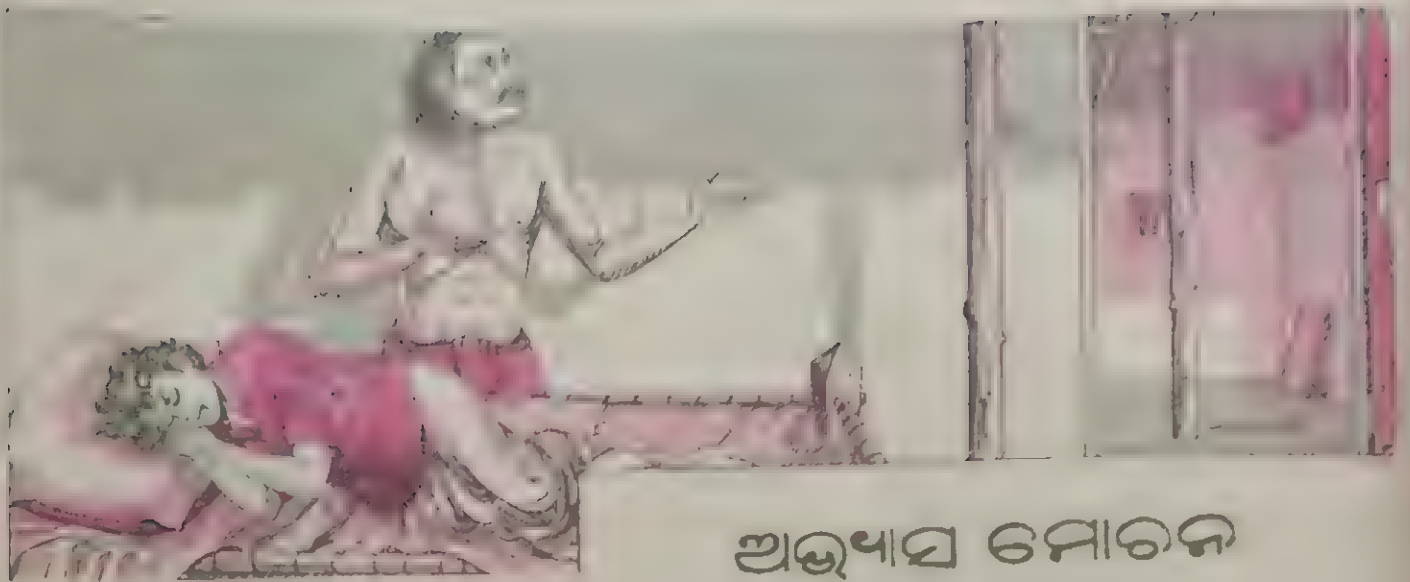
ଥରେ ଛତରସିଂ ଦେଶୀଆକୁ ଲଗାଇ ଥିଲା । ସେଥର ଏତେ ଭଲ ଫସଲ ହେଇଥିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ
ଗୋଟାଏ ଦେଶୀଆକୁ ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ହାତୀ ! ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ନେଇ ସେ ରାଜାକୁ ଭେଟି
ଦେଲା । ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଦେଶୀଆକୁ ଦେଖି ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଓ ତାକୁ ହେତୁ ଧନ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ।

ଏକଥା ଶୁଣି ସୁଜାନସିଂ ମନରେ ଉର୍ସା ହେଲା । ସେ ଭାବିଲା ହାତୀ ପରି ବଡ଼ ଦେଶୀଆକୁ
ଦେବାରୁ ତାକୁ ଏତେ ପୁରସ୍କାର ମିଳିଲା, ଯଦି ମୁଁ ହାତୀଟିଏ ରାଜାକୁ ଦିଏ ତାହାହେଲେ କ'ଣ ବା
ମତେ ନ ମିଳିବ ? ତେଣୁ ସେ ହାତୀଟିଏ କଣି ରାଜାକୁ ଭେଟି ଦେଲା ।

ରାଜା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଏହାକୁ କି ପୁରସ୍କାର ମିଳିବ ?” “ମହାରାଜା ! ଯିଏ ହାତୀ
ଭେଟି ଦେଇପାରେ ତା'ର ଧନର ଦରକାର କ'ଣ ? ହାତୀପରି ଦଶୁଥିବା ଦେଶୀଆକୁଟି ତାକୁ ଦେଇ
ବିଦା କରି ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଛତରସିଂ ଠାରୁ ପାଇଥିବା ହାତୀପରି ଦେଶୀଆକୁଟି ସୁଜାନସିଂକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ।

ଅଭ୍ୟାସ ମୋଚନ

ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲି ଜଣେ କୃଷକ ଥିଲେ ।
 ବବାହର ବହୁ ବର୍ଷ ପରେ ତା'ର ଗୋଟିଏ
 ପୁଅ ହେଲା । ତା'କୁ ସେ ଅତି ଗେହ୍ଲାରେ
 ବଢାଇଲା । ପୁଅଟିର ନାମ ବିଶ୍ଵନାଥ । ସେ
 ଧୀରେ ଧୀରେ ବଡ଼ ହୋଇ ବାପକୁ କାମ
 ଦାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ।

କିନ୍ତୁ ତା'ର ଗୋଟିଏ ଶରୀର ଅଭ୍ୟାସ ଥିଲା
 ଯେ ସେ ସକାଳେ ବହୁତ ବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଶୋଇ ରହୁଥିଲା । ନଦରୁ ଉଠି ବାପା ପାଇଁ
 ଖାଦ୍ୟ କ୍ଷେତକୁ ନେଇ ଯାଉଥିଲା ଓ ବାପ
 ସହିତ କିଛି କିଛି କାମ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

ପୁଅର କର୍ମ ଓ ପରିଶ୍ରମ ଦେଖି ଜଗନ୍ନାଥ
 ଖୁସି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରବୁଥିଲା, “ସକାଳେ ଯିଏ
 ନ ଉଠେ, ସିଏତ ଅଳସୁଆ; କି କାମ
 ଶିଖାଇବ ? ଆଉ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବା
 ଲଏ କରିବ କ'ଣ ?” ଏଇ ଭୟରେ ସେ
 ପୁଅକୁ ସକାଳେ ଉଠେଇବା ପାଇଁ ଆନେକ

ଚେଷ୍ଟା କଲା । ସବୁବେଳେ ସେହିଭଳି ଚିନ୍ତା
 କଲା । ପଇସା ଜମେଇ ରଖିବା ପାଇଁ ଅଳସୁ
 ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ଯାହା ଆସେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ
 ଯାଏ । ତେବେ ସେ ବଞ୍ଚୁଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେମିତି
 ହେଉ ଚଳିଯିବ । ପରେ କ'ଣ ହେବ ଶ୍ରବ
 ତା'ର ଶାନ୍ତି ନଷ୍ଟ ହେଲା । ଦିନେ ସେ ତା'ର
 ଶଳା ଆଗରେ ଏକଥା କହି ଦୁଃଖ କଲା ।

ଥରେ କୌଣସି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥକୁ
 ପଡ଼ୋଶୀ ଗାଁକୁ ସପ୍ତାହେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବା ପାଇଁ
 ପଡ଼ିଲା । ସେ ପୁଅକୁ ଶୁଣୁର ଘରେ ଛାଡ଼ି
 ଚାଲିଗଲା ।

ବିଶ୍ଵନାଥ ଯେଉଁଦିନ ମାମୁ ଘରେ ଯାଇ
 ପହଞ୍ଚିଲା, ତା'ର ଦୁଇଦିନ ପରେ ସେଠାରୁ
 କିଛି ଜନସଂଖ୍ୟା ଶୁଣି ହୋଇଗଲା । ସକାଳୁ ଉଠି
 ମାମୁ ମାଲି ଦୁହେଁ କାମକୁ ଚାଲିଯାଇ
 ଥିଲେ । ବିଶ୍ଵନାଥ ଘରେ ଥିବାବେଳେହିଁ ଶୁଣି
 ହୋଇଛି ।

ମାମୁଁ ବିଶ୍ୱନାଥକୁ କହିଲେ, “ହଜିରା ତମେ ଯାହା କା’ କମରେ ପିଆ କୋହାଲେଇ ଦିଅନ୍ତୁରେ କୁ ଘରେ ଥିବାବେଳେ ଶେଷ କରୁଛି ।” କିନ୍ତୁ ଜଗନ୍ନାଥର କଥାରେ ବିଶ୍ୱ-
 ହେଲ, ଏ ଶେଷ ତୋ ଆଗା କଥାରେ ନାଥର ମାମୁଁ କହୁ ଡାକିଲେ ଖେଳେ ନାହିଁ ।
 କପର ? ଲଗୁଛି ତୁ ହିଁ ଶେଷ କରିବୁ ।” ପରେ ଜଗନ୍ନାଥ ପୁଅକୁ ନେଇ ଘରକୁ ଫେରି
 ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଶୁଣି ଭାବିଲେ ଆସିଲା ।
 ବିଶ୍ୱନାଥ ହିଁ ଶେଷ କରିଛି ।

ବିଶ୍ୱନାଥ ଶେଷ ସେ କରନ୍ତି ତାହା
 ବୁଝାଇବାକୁ ସେ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ସେ
 କହିଲା, ଶେଷ ବିଷୟ ସେ କିଛି ଜାଣିନି,
 ଯେତେବେଳେ ସେ ଯେତେବେଳେ ଖୋଇଥିଲା ।
 କିନ୍ତୁ ଶାଶୁବିଳାସ ପରିଶ୍ରମ କରିବା ଲୋକ ଏତେ
 ଡେଇଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖୋଇ ରହିଥିବା କଥା କେହି
 ମାନିଲେ ନାହିଁ । ଶେର ଭାବରେ ଅଭୟକୁ
 ହେବା ଯୋଗୁ ବିଶ୍ୱନାଥର ମନରେ ବହୁତ
 ଦୁଃଖ ହେଲା । ସେ ବାପ ଆସିବାକୁ ବାଟ ଖୁଣ୍ଟି
 ବସିଲା । ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ପରେ ବାପ ଫେରି
 ଆସିଲା । ସେ ପୁଅକୁ ଶେଷ ଯୋଗୁ ସନ୍ଦେହ
 କରାଯାଇଛି ଶୁଣି ବହୁତ ରାଗିଲା । ସେ କହିଲା,
 “ମୋ ପୁଅ କଦାପି ଶେଷ କରିବ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ସେ ପରଦିନ ଜଗନ୍ନା-
 ଠାକୁରାଣୀ ଆସିଲା ଯେତେବେଳେ ଯାଇ ଜଗନ୍ନାଥ ବୁଝିଯାଇଲେ
 “ଶେଷ” ଘଟଣାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପିଆ । କେବଳ
 ପୁଅର ଶାଶୁ ଅଭ୍ୟାସ ହେବା ପାଇଁ ତା’
 ମାମୁଁ ଏପରି କରିଛି । ତେଣୁ ସେ ଶଳା
 ଉପରେ ଗାଳିବା ପ୍ରକାଶରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୃତ୍ତାନ୍ତ
 ଜଣାଇଲା ।

ପରେ ଦେଖା ହେବାରୁ ଜଗନ୍ନାଥର ଶଳା
 କହିଲେ, “ଦେଖୁଛି ତ ଭାଣ୍ଡାଇ ସାଥରେ,
 ତୁମ ପୁଅର ଏଇ ଘୋଷ୍ଟ ଅଭ୍ୟାସକୁ ହଜାଇବା
 ପାଇଁ ମୋତେ କେତେ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ହେଲା !
 ଯାହାକିଛି ଶାଶୁ ଅଭ୍ୟାସ ତାକୁ ମୂଳରୁ ନ
 ମାରିଲେ ପରେ ଛଡ଼େଇବାକୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ହୁଏ ।”

ଶୁଆ-ସମସ୍ୟା

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଥିଲା । ତା'ର ଥାଏ ଗୋଟିଏ ନାତୁଣୀ । ପିଲାଟିକୁ ବୁଢ଼ୀ ଏତେ କଢ଼ା ନଜରରେ ରଖିଥାଏ ଯେ ସେ ବିଚାରୀ ଘରୁ ବାହାରକୁ ଯାଇ ସାଙ୍ଗ ସାଥୀଙ୍କ ସହିତ ଖେଳିପାରେନି । ବୁଢ଼ୀ ଡରରେ ବାହାରୁ ମଧ୍ୟ ପିଲମାନେ ତା' ଘରକୁ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ନାତୁଣୀକୁ ଘରଟା ଜେଲଖାନା ପରି ଲାଗିଲା । ସେହି ଘରେ ବୁଢ଼ୀର ଗୋଟିଏ ଶୁଆ ଥିଲା । ନାତୁଣୀ ଦେଖେ ତାରି ବୟସର ଛୁଆ-ମାନେ ନାଟକୁହ ହସି ଖେଳୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତା'ର ବାହାରକୁ ଯାଇ ଖେଳିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ତା' ମନରେ ଖୁବ୍ ରାଗ ଆସେ । ବୁଢ଼ୀ ଡରରେ କିଛି କଥା ମୁହଁ ଖୋଲି କହି ପାରେନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ୀ ସେତେବେଳେ ଘରେ

ନ ଥାଏ ସେ ରାଗରେ କହେ, “ବୁଢ଼ୀଟା ମରିଯାଆନ୍ତା କି, ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ।”

ଶୁଆଟି ମଧ୍ୟ ହମେ ନାଚୁଣୀର ସେହି ବାକ୍ୟଟି ଟିକିମେଲ ହେଲେ ବୁଢ଼ୀ ଅଗର ଶୁଆ କହିଲା, “ବୁଢ଼ୀଟା ମରିଯାଆନ୍ତା କି, ଭଲ ହୁଅନ୍ତା !”

ଶୁଆ ମୁହଁରୁ ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଗଲା । ସେ ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ସାଧନା ପିଠାରେ ଅବଦାନ ଏହି ଶୁଆ ଏକଥା କେଉଁଠି ଶିଖିଲା । କାରଣ ତା'ର ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ତା' ନାଚୁଣୀ ଅନ୍ତତଃ ଏପରି କଥା କହିବ ନାହିଁ । ତା' ଛଡ଼ା ବୁଢ଼ୀ ବ୍ୟତୀତ ନାଚୁଣୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଲୋକ ସଂସାରରେ କେହି ନଜର ନୋହି ନାହିଁ । ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ସେ କ'ଣ ଏପରି କଥା କହିପାରେ !

ଦିନେ ବୁଢ଼ୀ ଘରକୁ ପଡ଼ୋଶୀ ଘରୁ ଆଉ

ଜଣେ ବୁଢ଼ୀ ବୁଲି ଆସିଲା । ଦୁହେଁ ବସି ଦୁଃଖ-
 ଦୁଃଖ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ
 ହଠାତ୍ ଶୁଆଟି କହିଉଠିଲା, “ବୁଢ଼ୀଟା ମର-
 ଯାଆନ୍ତା କି, ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ।” ଏ କଥା ଶୁଣି
 ପଡ଼ୋଶୀ ବୁଢ଼ୀ ରାଗି ଉଠି ଚାଲିଗଲା । ଏ ଘଟ-
 ଣାରେ ବୁଢ଼ୀର ମନ ବହୁତ ଦୁଃଖ ହେଲା । ସେ
 ବୁଝିଲା ଯେ ପଡ଼ୋଶୀ ବୁଢ଼ୀକୁ ବହୁତ ଅପମାନ
 ଦେଲା ।

ବୁଢ଼ୀ ବସି ବସି ଚିନ୍ତା କଲା, ଯେପରି ହେଉ
 ଶୁଆର ଏ ବଦଭ୍ୟାସ ଛଡ଼ାଇବାକୁ ହେବ ।
 ତା’ ଘର ନିକଟରେ ଜଣେ ପଶ୍ଚିତଙ୍କର ଘର
 ଥିଲା । ତାଙ୍କ ଘରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଶୁଆ ଥିଲା ।
 ତେଣୁ ବୁଢ଼ୀ ଭାବିଲା ପଶ୍ଚିତଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଆ
 ବସ୍ତୁରେ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ଥିବ ।

ବୁଢ଼ୀ ପଶ୍ଚିତଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲା,
 “ପଶ୍ଚିତଜୀ, ମୋ ଶୁଆ ଖରାପ କଥା କହିବା
 କେଉଁଠି ଶିଖିଛି । ମୋ ଘରକୁ କୌଣସି ଭଦ୍ର-

ଲୋକ ଆସିଲେ ହୁଏତ କେବେ କିଛି କହିବ
 କଥା ଏ ଶୁଆ କହିଦେଇପାରେ । ତେଣୁ ଦୟା
 କରି କିଛି ଉପାୟ କୁହନ୍ତୁ !”

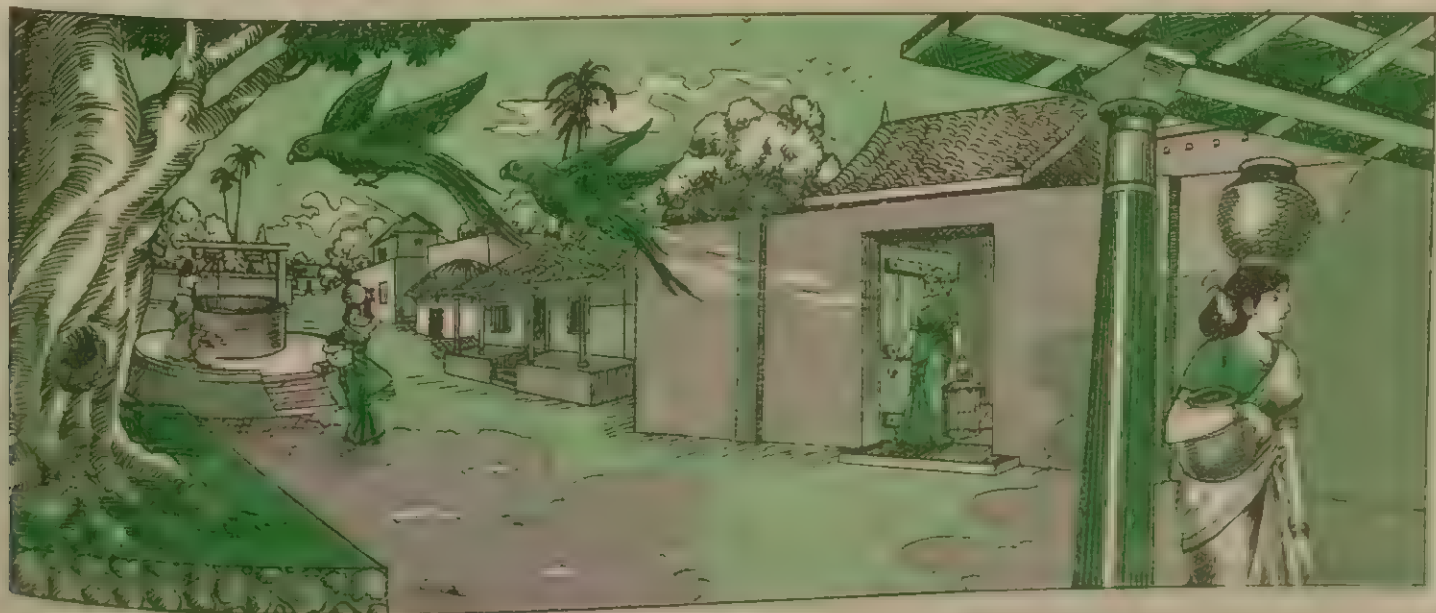
“ଆମ ଶୁଆ ମୁହଁରୁ କେବେ ମଧ୍ୟ ଖରାପ କଥା
 ବାହାର ନାହିଁ । ଯଦି ରୁହଁ, ଆମ ଶୁଆକୁ ଛୁମ
 ଶୁଆସହିତ ରୁର ପାଞ୍ଚଦିନ ରଖ । ସେ ଭଲ
 କଥା ଶିଖିଯିବ ।” ପଶ୍ଚିତ କହିଲେ ।

ବୁଢ଼ୀ ଆନନ୍ଦ ମନରେ ପଶ୍ଚିତଙ୍କ ଶୁଆକୁ
 ଆଣି ନିଜ ଶୁଆ ସହିତ ରଖିଲା ।

କିନ୍ତୁ ନୂଆ ଶୁଆକୁ ଦେଖି ଘରର ଶୁଆଟି
 ଆଖି ତରୁଟି ରାଗି କହିଲା, “ଏହି ବୁଢ଼ୀଟା ମର-
 ଯାଆନ୍ତା କି, ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ।”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଶ୍ଚିତଙ୍କ ଶୁଆ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ
 ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, “ତଥାସ୍ତୁ” ।

ବୁଢ଼ୀର ରାଗ ଦଶଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ସେ
 ପିଞ୍ଜରଟି ଖୋଲି ଦେଲା ଓ ଦୁଇ ଶୁଆକୁ ଗୁଡ଼ି
 ଦେଇ କହିଲା, “ଯାଅ, କେଉଁଠି ଯାଇ ମର ।”

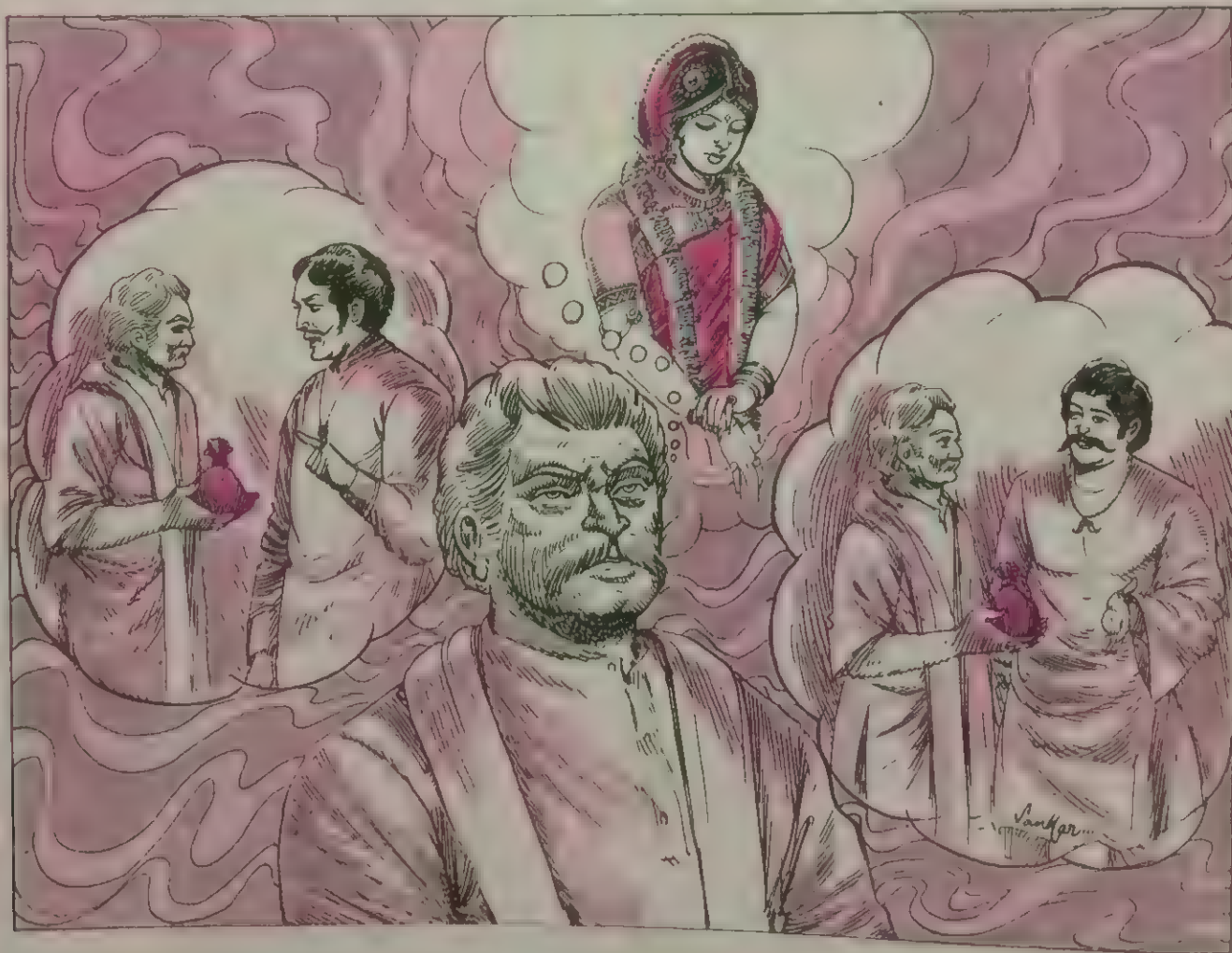
ଚୂଚୀୟା !

ରାମନାଥ ଓ ସୋମନାଥ ଥିଲେ ଦୁଇ ଧନୀ ।
ଉଭୟେ ବୁଝି ଥିଲେ ଚୂଚୀୟା ଧନୀ ସୀତାରାମର ପୁଅ ମଧୁ ଯେପରି ନିଜ ଜନ୍ମାର ବିବାହ ହୁଏ ।
ଉଭୟେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ଗଟକ ଗୁରୁଚରଣକୁ ସମ୍ଭାବ ପକ୍ଷୀ କରାବା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ
ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ହଠାତ୍ ମଝିରେ ଗୁରୁଚରଣ କେଇଦିନ କୁଆଡ଼େ ବୁଲିଗଲା । ପରେ ନବର ମିଳିଲା ଯେ ସୀତା-
ରାମର ପୁଅ ମଧୁ ଗଟକର ନିଜ ଝିଅର ବିବାହ ହୋଇଗଲା ।

“ହଇହେ, ରୁମେ ଇଏ କ’ଣ କଲ ?” ରାମନାଥ ଓ ସୋମନାଥ ଅଲଗା ଅଲଗା ଗୁରୁଚରଣକୁ
ପଚାରିଲେ ।

“ଆରେ ଭାଇ, ସୀତାରାମର ପୁଅକୁ ମୁଁ ବାରମ୍ବାର ଆମ ଘରକୁ ଡାକି ଆଣି ରୁମ ଝିଅକୁ ବିବାହ
ହେବା ପାଇଁ କହୁଥାଏ । ସେ ଯେ ଏହା ଭିତରେ ମୋ ଝିଅକୁ ଦେଖି ବିବାହ ହେବାକୁ ଅଳି କରିବ, ସେ
କଥା ମୁଁ କପରି ଜାଣିଥାନ୍ତି ?” ଗୁରୁଚରଣ ଉଭୟଙ୍କୁ ସମାନ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ଚୋରର ପ୍ରାର୍ଥନା

ଚୋର ଜଗୁସିଂହ ରାତିରେ ଚୋରି କରିବାକୁ ଯିବା ବେଳେ ଗାଁର ଶିବ ମନ୍ଦିର ଆଗରେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି କହୁଥାଏ, “ମୋ କାମ ଯେପରି ନିର୍ବାହରେ ହୋଇଯିବ !” ସେ କେବେ ଧରା ପଡ଼ୁ ନ ଥାଏ । ଭାବୁଥାଏ, ଦିଅଁ ତା’ର ସହାୟତା କରୁଛନ୍ତି ।

ଦିନେ କିନ୍ତୁ ଜଣେ ମହାଜନଙ୍କ ଘରେ ସିଂହ କରିବାକୁ ଯାଇ ସେ ବହେ ଛେଚୁ ପାଇଲା । ସେଠାରୁ ଖସି ଆସି ସେ ଶିବ ମନ୍ଦିର ଆଗରେ କହିଲା, “ଭଣ୍ଡାର ! ତୁମେ ଇଏ କିପରି କାମ କଲ ? ଏଣିକି ତୁମ ଉପରେ ମୋର ଆଉ ବିଶ୍ୱାସ ରହିବ କି ? ଆଜି ତ ମୋ ପ୍ରାଣ ଯାଉ ଯାଉ ରହିଗଲା !”

ପରଦିନ ଜଣେ ସାଧୁ ତାଙ୍କ ତେଲମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ସେ ଗାଁରେ ଆସି ଡେରା ପକାଇଲେ । ଗାଁ ଲୋକେ ନାନା ପ୍ରକାରେ ସାଧୁଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା କଲେ । ଜଗୁ ମଧ୍ୟ ଭାବିଲା ସାଧୁ ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ

ଦେବତା । ସେ ସବୁ ରାତିରେ ସାଧୁ ପାଖରେ ଯାଇ କହେ, “ମୋ କାମ ଯେପରି ସୁଚ୍ଚୁଖୁରେ ସମାଧାନ ହୁଏ ।”

“ତଥାସ୍ତୁ !” ସାଧୁ ମହାଶୟନ କହନ୍ତି ।

ଦିନେ ଜଗୁ ଶୁଣିଲା ଯେ ସାଧୁ ପାଖ ଗାଁର ଜଣେ ଧନୀକଙ୍କ ଘରକୁ ପୂଜା ପାଇଁ ଯାଉଛନ୍ତି । ସାଧୁ ବାହାରିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସେ ଯାଇ ସାଧୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ସଂଗ୍ରହ କଲା ।

ସାଧୁ ଯେଉଁ ଧନୀକଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ, ଜଗୁ ତାଙ୍କର ଘରୁ ଚୋରି କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲା । ମଝି ରାତିରେ ସେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ସମସ୍ତେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ସାଧୁଙ୍କ ତେଲମାନେ ଧନୀକଙ୍କ ହତା ଭିତରେ ଥିବା ମନ୍ଦିର ଚଟାଣରେ ଶୋଇଥିଲେ । ମନ୍ଦିର ଦ୍ୱାର ଅଳ୍ପ ଖୋଲା ଥିଲା ।

ଜଗୁ ଛପି ଛପି ହଠାତ୍ ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ପଶିଯାଇ ଦେଖିବା ବେଳକୁ ସାଧୁ ବିଗ୍ରହ

କହେ, “କହୋ ଭକ୍ତ, ଆସିଗଲା ?
 ତୁମର ପାଇଁ ମୁଁ ଅଳଙ୍କାରରେ ଖୋଲୁଥିଲି ।
 ତୁମେ ଆସିବ ବୋଲି ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି । ନାହିଁ ।
 ଯାଅ ।” ସାଧୁ ଗୋଟାଏ ଗୁଡ଼ୁଳରେ ଅଳଙ୍କାର-
 ତକ ବାନ୍ଧି ଜଗୁକୁ ଦେଇଦେଲେ ।

ଜଗୁର ବସୁଧା ଓ ଆନନ୍ଦ କଥା କହିଲେ ନ
 ସରେ । ସେ ସାଧୁକୁ ପ୍ରଣାମ କରି କହିଲା, “ହେ
 ସବୁଜ ମହାତ୍ମା ! ଏ ଅଧମ ପ୍ରତି ସବୁଦା କୃପା
 ରଖିଥାନ୍ତୁ ।” ଏହାପରେ ସେ ଚାଲିଗଲା ।

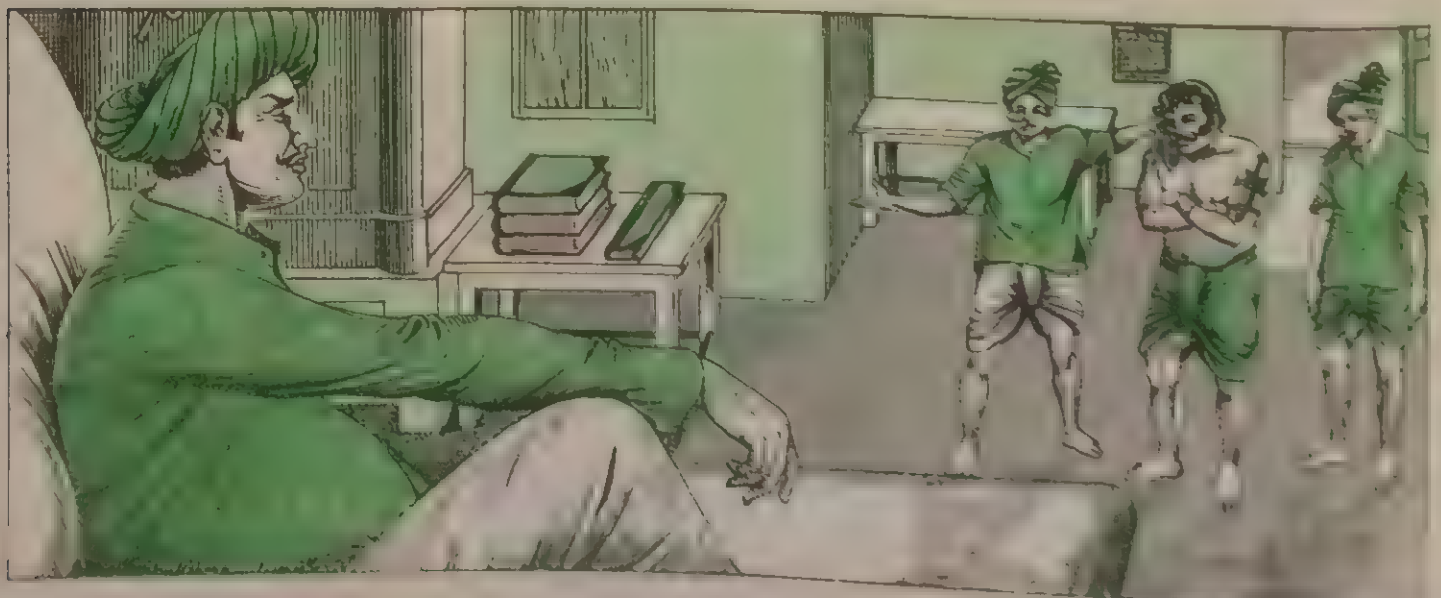
ଶିବ ମନ୍ଦିର ଆଗରେ ସେ ଦିଅଁଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ
 କରି କହିଲା, “ଦେଖିଲା, ଶିଶୁର ? ସାଧୁ
 ମୋତେ ରକ୍ଷା ଦି କରୁଛନ୍ତି, ମୋର ସହାୟତା
 ଦି କରୁଛନ୍ତି । ତୁମେ କିଛି କାମର ନୁହଁ !”

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ସାଧୁଟି ଥିଲେ ଛଦ୍ମବେଶୀ
 ଶ୍ରେର । ରାତିରେ ଗୋଲମାଲ ହେବ ବୋଲି
 ସିନା ସେ ଅଳଙ୍କାର ପୁଟୁଳା ଜଗୁକୁ ଦେଇ-
 ପକାଇଲେ, କିନ୍ତୁ ଜଗୁ ତା’ ନଜ ଦରେ ଗୋଡ଼

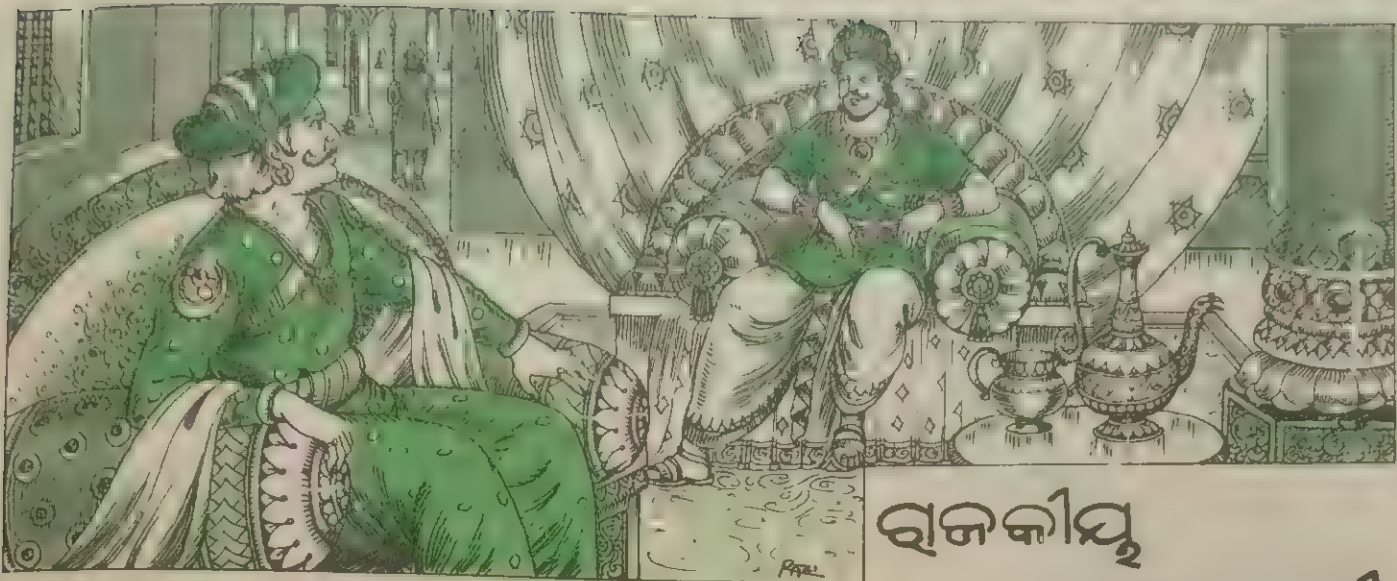
ପାଖରୁ ସବୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।
 ଏଣେ ଜଗୁ ଅଳଙ୍କାର ଶ୍ରେର କହିଛି ବୋଲି
 ସାଧୁ ଶାନ୍ତ କରାନ୍ତି କହିବାକୁ
 କହିଲେ । ସକାଳ ହେବା ମାତ୍ରେ ଧନକର
 ଲୋକେ ଆସି ଜଗୁକୁ ପବିତ୍ର କଲେ । ମନ୍ଦିର
 ଆଗ ଦେଇ ଚାଲିବେଳେ ସେ ଶ୍ରେର ଶିବଙ୍କୁ
 ପ୍ରଣାମ କରି କହିଲା, “ଶେଷ ଶିଶୁର ! ଧନକର
 ଯଦି ମୋତେ ରକ୍ଷା କରିବ, ତେବେ ମୁଁ ଶ୍ରେର
 କରିବା ଗୁଡ଼ିଦେବି !”

ଜଗୁ ଯାଇ ଧନକରଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା କି ନିଜ
 ଶବର ପହଞ୍ଚିଲା କି ଛଦ୍ମବେଶୀ ସାଧୁ ଓ ତା’
 ଦଳକୁ ରଜାଙ୍କ ଜଗୁଆଳିମାନେ ଧରିବେ ।
 ସେମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଧନକରଙ୍କ ଘରୁ ଶ୍ରେର ପାଟି-
 ଥିବା ଅଳଙ୍କାରମାନ ମିଳିଛି ।

ଜଗୁକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁଡ଼ି ଦିଆଗଲା ।
 ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ସେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଣାମ କରି
 କହୁଥାଏ, “ଧନ୍ୟ ତୁମ କୃପା, ପ୍ରଭୁ, ତୁମ ବିନା
 ଏ ଅଧମକୁ କିଏ ରକ୍ଷା କରିଥାଆନ୍ତା ?”

ରାଜକୀୟ ପ୍ରତିଯୋଗୀ

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ବିଜୟପୁରର ରାଜା ଥିଲେ
ଅମର ଦେବ । ତାଙ୍କର ଥିଲେ ଦୁଇ
ପୁଅ - ଶରସିଂହ ଓ ଶୂରସିଂହ ।

ଅମରଦେବଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଶରସିଂହ ରାଜା
ହେଲେ । ଶୂରସିଂହ ନିଜ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ପ୍ରତି
ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ପରାୟଣ ଥିଲେ ଓ ରାଜ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଯଥେଷ୍ଟ ସହାୟତା କରୁଥିଲେ ।

ହଠାତ୍ ଦିନେ ଶରସିଂହଙ୍କ ସେନାପତିଙ୍କର
ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ଶରସିଂହ ସେ ପଦରେ ସାନ-
ଭାଇଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ମନ ବଳାଇ ସେକଥା
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ମହାରାଜ ! ସେନା-
ପତି ନିଯୁକ୍ତ ପାଇଁ ଆମ ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ
ପରମ୍ପରା ଅଛି । ସେଥି ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କ
ଭିତରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱତା ହୁଏ । ନିଏ ସଫଳ ହୁଏ,
ପଦଟି ତାକୁ ମିଳେ । ଏ ନିୟମ ଭାଙ୍ଗିବା ଅନୁଚିତ
ହେବ ।”

ଶରସିଂହ ଏହା ଶୁଣି ହତାଶ ହେଲେ ।
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱତାରେ ଶୂରସିଂହ ବିଜୟୀ ହେବେ,
ଏ ବିଷୟରେ ସେ ନିଶ୍ଚିତ ନ ଥିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କ ମନୋଭାବ ବୁଝି ପାରିଲେ ।
ସେ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ଆପଣ ଚିନ୍ତା
କରିବାର କାରଣ ନାହିଁ । ଶୂରସିଂହ ନିଶ୍ଚୟ
ବିଜୟୀ ହେବେ ।”

ରାଜା ଅଗତ୍ୟା ସେନାପତି ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ । ରାଜ୍ୟ ସାରା
ଘୋଷଣା କରିଦିଆ ହେଲା ଯେ ନୂଆ ସେନାପତି
ଯୋଗ୍ୟ ଯୋଦ୍ଧା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବଢ଼ି ହେବେ ।
ଯାହାର ସେ ଦିଗରେ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଛି, ସେ
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱତା କରିପାରେ ।

ରାଜ୍ୟରେ ଥିଲେ ସୁଧନ୍ୱ୍ୟ ନାମକ ଜଣେ
ଯୁବକ । ସେ ଥିଲେ ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
କୌଶଳୀ । ସେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ
ହେଉଛନ୍ତି ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ଅନ୍ୟସବୁ ପ୍ରତିଯୋଗୀ

ଓହ୍ଲି ଗଲେ । ଶେଷକୁ ରହିଲେ କେବଳ ସୁଧନ୍ୟ ଓ ଶୂରସିଂହ ।

ପ୍ରଥମ ଦିନ ହେଲା ମଞ୍ଚ ଯୁଦ୍ଧ । ସେଥିରେ ଉଭୟଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ସମାନ ଭଳି ମନେ ହେଲା । ପରଦିନ ହେଲା ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ । ସେଥିରେ ସୁଧନ୍ୟ ଶୂରସିଂହଙ୍କୁ ବଳଗଲେ । ଶୂରସିଂହ ତାହା ଦେଖି ବିମର୍ଷ ବୋଧ କଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ମନୋଭାବ ଜାଣି କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ଆପଣ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆଗାମୀ କାଲି ହେବ ଖଡ୍ଗ ଯୁଦ୍ଧ । ସେଥିରେ ନିଶ୍ଚୟ ଶୂରସିଂହ ବିଜୟୀ ହେବେ ।”

ପରଦିନ ଖଡ୍ଗ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ହଠାତ୍ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ମଝିରେ ସୁଧନ୍ୟଙ୍କ ଖଡ୍ଗ ଭାଙ୍ଗି ଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାର ଗୁଳକ ଘୋଷଣା କରି ଦେଲେ ଯେ ଶୂରସିଂହ ବିଜୟୀ ହେଲେ ।

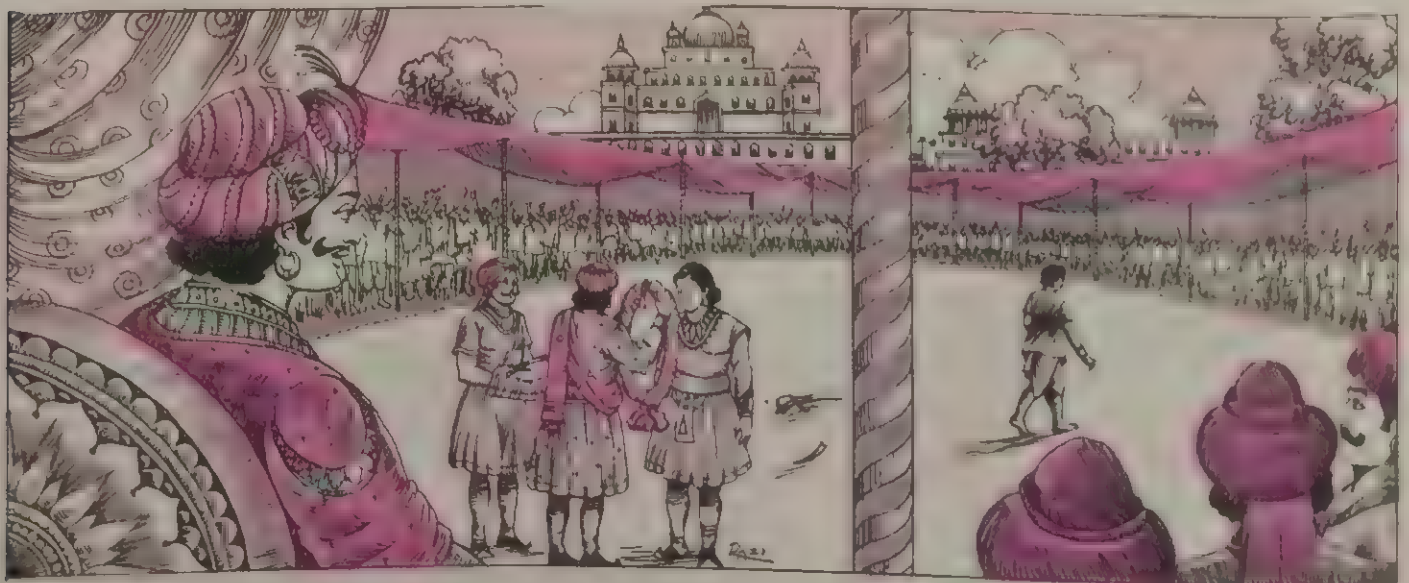
ସୁଧନ୍ୟ ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେଉଁ ଖଡ୍ଗ ତାଙ୍କୁ ଦରବାର ପକ୍ଷରୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା, ତାହା ଭାଙ୍ଗିଗଲା କିପରି ? ପୁଣି ଖଡ୍ଗ

ଭାଙ୍ଗି ଯିବାଟା ତାଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଖଡ୍ଗ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା । ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଶେଷ ହେଲା ଘୋରା କର୍ମରେ ଓ ଗୋଳା କରାଗଲା ? ସେ ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ନ୍ୟାୟ ପାଇବା ଆଶାରେ ଅନାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜା ଯେତେବେଳେ ଆନନ୍ଦରେ ଶୂରସିଂହକୁ ଆର୍ତ୍ତସି ପକାଇଥା'ନ୍ତି ।

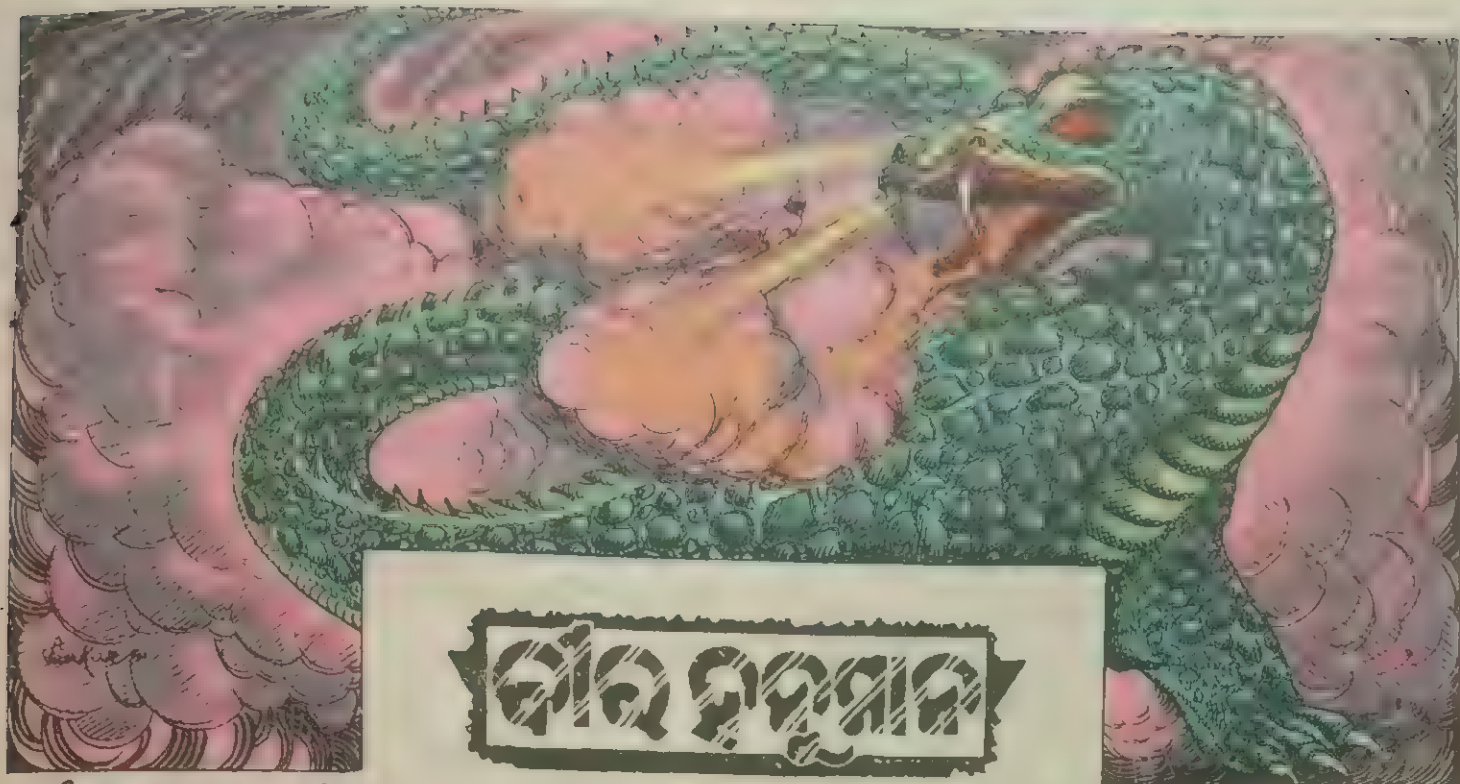
ସୁଧନ୍ୟ ନ୍ୟାୟ ଆଶାରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ ଆଡ଼େ ଅନାଇଥା'ନ୍ତି । ସୁଧନ୍ୟ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ୟମନସ୍କତାର ଛଳନା କରୁଛନ୍ତି ।

ସୁଧନ୍ୟ ଏଥର ଜନତା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ । ସେତେବେଳେ ଜନତା ରାଜା ଓ ରାଜାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ଦେଖି ସେହି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କରତାଳି ଦେଉଥା'ନ୍ତି । ସୁଧନ୍ୟ ଆଡ଼କୁ କେହି ଅନାଇଲେ ନାହିଁ ।

ସୁଧନ୍ୟ ହଠାତ୍ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ କରି ଭଙ୍ଗା ତରବାରା ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

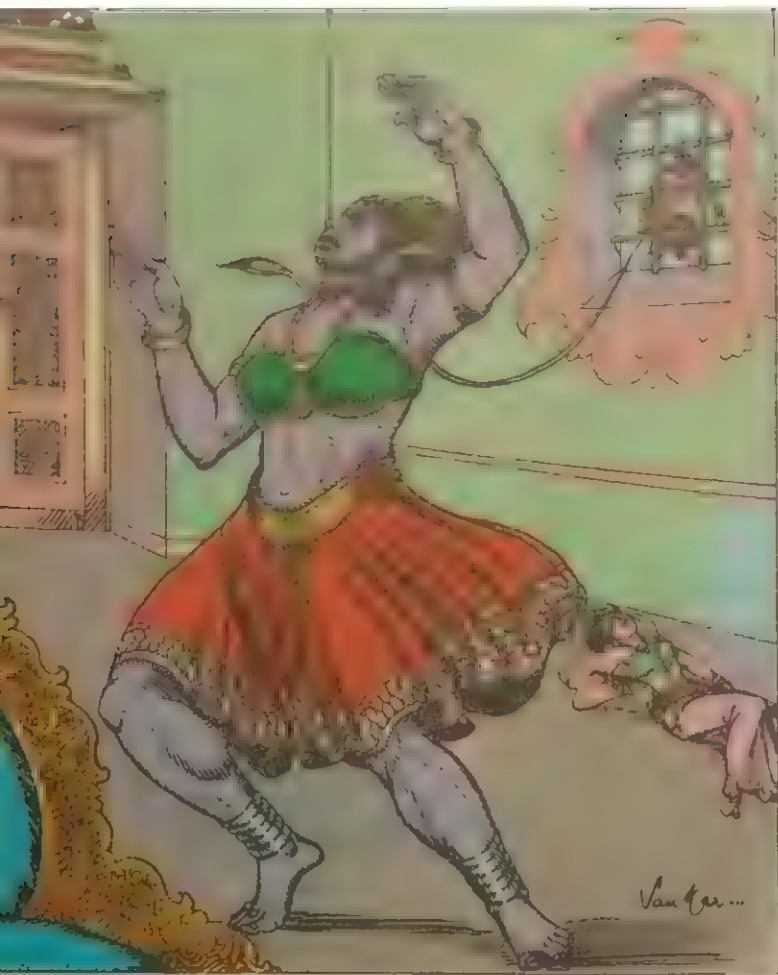
କୀର ହନୁମାନ

କୀର ହନୁମାନ କ୍ଷୀପ୍ର ଗଡ଼ରେ ଯାଇ ଚନ୍ଦ୍ର- ପୁଞ୍ଜାର ହେଉଲା । ତା' ମୁହଁ ଓ ନାକରୁ ବାହା-
ସେନାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ର- ରିଲା ଅଗ୍ନି ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ ।

ସେନା ଯେଉଁ ଭବନରେ ରହୁଥିଲେ, ତାହା ଦାନବ ସର୍ପ ହନୁମାନଙ୍କୁ ଗିଳି ପକାଇବା
ଦୁର୍ଲଭ ଶିଳାରେ ନିର୍ମିତ ଓ ନାନା ଶିଳ୍ପ- ମାନସରେ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲା ।
କଳାରେ ସମୃଦ୍ଧ । ଭବନ ବ୍ୟାପି ଲେହନ ହନୁମାନ ତାକୁ ମାରି ପକାଇବେ ନା କୌଣସି
ମଣିମାନ ଖଞ୍ଜା ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ଅନ୍ଧ- ପ୍ରକାରେ ଏଡ଼ାଇ ଚାଲିଯିବେ ଭବୁଚନ୍ଦ୍ର, ସେତକ-
କାରରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଭବନ ଅତିଶୟ ଭାବରେ ବେଳେ ଶୁଣିଲେ ଏକ ନାଗ କଣ୍ଠର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ।
ହେଟକୁଥାଏ । ସେ ଆଉ କୌଣସି କଥା ଚିନ୍ତା ନ କରି

ଭବନର ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ଵାର ଜଗୁଥିବା ରାକ୍ଷସମାନେ ସୂକ୍ଷ୍ମରୂପ ଧାରଣ କରି ଦାନବ ସର୍ପର ମୁଖ
କାଳୀ ମନ୍ଦିରରେ ହେଉଥିବା ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ ଭିତରେ ପଶିଗଲେ ଓ ତା' ପେଟ ବଦାର
ଦେବା ପାଇଁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ତେବେ ବାହାର ଯାଇ ମହଲ ଭିତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ପ୍ରବେଶ ଦ୍ଵାର ପାଖରେ ଦେଖାଗଲା ଏକ ମହଲ ଭିତର ଅନ୍ଧକାର । ତେବେ, ଏଣେ
ଭୟଙ୍କର ଦାନବ ସର୍ପ । ତେଣେ ମଣିମାଣିକ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଟୁଥାଏ । ହନୁମାନଙ୍କ

ହନୁମାନ ତଥା ଦାନବ ସର୍ପ ଏକ ସମୟରେ କାନରେ ଏଥର ପଡ଼ିଲା ଚାକ୍ରମାଡ଼ର ଶବ୍ଦ
ପରସ୍ପରକୁ ଦେଖିଲେ । ଦାନବ ସର୍ପ ଉତ୍ତରଣାତ୍ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ସେହି ଆର୍ତ୍ତନାଦ ।

ଶବ୍ଦ ଆସୁଥିବା ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ହନୁମାନ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ସେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରସେନାଙ୍କ କନ୍ଧର ବାତାୟନ ପାଖରେ । କବାଟ ଭିତରୁ ବନ୍ଦ ଥିଲା । ବାତାୟନ ପଥରେ ସେ ଦେଖିଲେ କଣ୍ଟା ରକ୍ଷଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରସେନାକୁ ପିଟୁଛି ଓ କହୁଛି, “ପାତଳ ! ମହାରାଜା ମୂର୍ଖ ବୋଲି ତୋତେ ପାତାଳପୁରକୁ ଆଣିଲା । ତୁ ଆମ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଅଭିଶାପ । କାଳୀ ମାତାଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଭିତରକୁ କାହାକୁ ପଠାଇଛୁ, ଶୀଘ୍ର କହିଦେ । ନ ହେଲେ କୁରୁତ୍ତୀରେ ତୋ ମୁଣ୍ଡ ଦୁଇଫାଳ କରିଦେବି । ନା, ବରଂ ତୋ ଗଳା ଚିପି ତୋତେ ମାରିପକାଇବି ।” ଏହା କହି ସେ

ଚନ୍ଦ୍ରସେନାଙ୍କ ଗଳା ଦୁଇ ହାତରେ ଧରି ଚିପିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ହନୁମାନ ବାତାୟନ ଦେଇ ତାଙ୍କ ଘୁଞ୍ଚି ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ତାହା ଯାଇ କଣ୍ଟାକର ଗଳାରେ ଗୁଡ଼ାଇ ହୋଇଗଲା । କଣ୍ଟା କାବା ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରସେନାକୁ ଛୁଡ଼ିଦେଲା । କଣ୍ଟାକର ହନୁମାନଙ୍କ ଘୁଞ୍ଚି ପାସ ହୁଏତ ତା’ ଗଳାରେ ବସିଯାଇ ତା’ର ପ୍ରାଣ ନେଲା ।

ହନୁମାନ କୋଠର କବାଟରେ ପ୍ରବେଶ ପଦାଦାତ କରି ତାକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରସେନାଙ୍କୁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ । ତା’ପରେ ସମ୍ମେଳନରେ ତାଙ୍କୁ ସବୁ ଶୁଣାଇ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କରିବାର ଉପାୟ କହିଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।

ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ନାମ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ଚନ୍ଦ୍ରସେନା ନିଜର ସବୁ ଦୁଃଖ ପାଟୋଟିଦେଲେ । ସେ ଧୂଳି-କିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ହେ ଶ୍ରୀ ହନୁମାନ ! ତୁମକୁ ମୁଁ ମହାରାଜାଙ୍କର ଜୀବନ ରକ୍ଷା କହି ଦେଇଛି; କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ମୋତେ ଗୋଟାଏ କଥା ଦେବାକୁ ହେବ । ମହାରାଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତୁମେ ଧରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଘୋରୁ ନେଇ ଆସିବ ।”

ହନୁମାନ ସେଥିରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସେନା ହନୁମାନଙ୍କୁ ମହାରାଜାଙ୍କର ଜୀବନ

ରହୁଥିବା ବେଳାରେ । ହନୁମାନ କାଳବଳମ୍ବ
ନ କରି ସେଠାରୁ ବାହାରିଗଲେ । ଆକାଶରେ
ଉଡ଼ିଯାଇ, ସମୁଦ୍ରରେ ପଶି ପାତାଳ ପାଣି
ତଳେ ଥିବା ଜ୍ଵାଳାମୁଖୀ ପଦ୍ମ ପାଖରେ ପହ
ଞ୍ଚିଲେ । ଲହ ଲହ ଅଗ୍ନି ଶିଖାରେ ସେ ପଦ୍ମର
ପାଖୁଡ଼ାମାନ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥାଏ । ହନୁମାନ
ଅଗ୍ନିଦେବଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ତପ୍ତରେ କମଳ
ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଓ ମକରବଳ ପାଖରେ
ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ମକରବଳରେ ଭୟଙ୍କର ସାପମାନେ ଫୁଟାଇ
କରୁଥିଲେ । ପିଣାଚଗଣ ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲେ ।
ହନୁମାନ ବଜ୍ର ନିନାଦରେ ସେ ଧ୍ବର ପ୍ରକମ୍ପିତ
କରି ସେହିସବୁ ଦୁଷ୍ଟ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରହାର କରି
କରି, ସେମାନଙ୍କ ମଝିଦେଇ ଯାଇ କରଳ
ଗୁମ୍ଫାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ଥିବା ଭୂତ-
ମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଭୀତହସ୍ତ ହୋଇ ପଳାଇ-
ଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଶ ମୁଖି ବକଟ
ରହି କରି ଆସି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ିଆହେଲା ।
ଆଖି ଲାଲ କରି ସେ ହନୁମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ
ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ କଲା ।

“ତୁ କିଏ ? ମୋ ଆଗରୁ ହଟି ଯା !” ହନୁ-
ମାନ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

ସେ ଭୟଙ୍କର ମୁଖି ଆହୁରି ଡାକୁ ଭାବରେ
ହସି ଉଠି କହିଲା, ମୁଁ କିଏ ? ମୁଁ ହେଲି

ବେତାଳ । ଭୂତ, ପ୍ରେତ, ପିଣାଚଙ୍କ ନେତା ।
ତୁ କିଏ ? ଆଜିଯାଏ ଏଠାକୁ ମାତ୍ର ମହିରାବଣ
ବ୍ୟଞ୍ଜିତ ଆଉ କେହି ଆସିବାର ସାହସ କରି-
ନାହିଁ । ତୁ ମହିରାବଣ ନୋହୁଁ । ତେବେ ତୁ
କିଏ ?”

ହନୁମାନ ବିଦ୍ରୁପାତ୍ମକ ହସ ହସି କହିଲେ,
“ଆରେ ବେତାଳ ! ତୁ ସିନା ଶୁଣାନରେ ଯାଇ
ବିଚରଣ କରିବା କଥା ! ତୁ ଏଠି ଅନ୍ଧକାର
ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ କରୁଛୁ କ’ଣ ? ଯା, ଯା, ମୋ
ଆଗରୁ ହଟି ଯା । ନ ହେଲେ ତୋତେ ମୋ
ବଳର ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

ବେତାଳ ଚମକିପଡ଼ି କହିଲା, “କ’ଣ କହିଲୁ !

ମୋତେ ଯୁଣି ଦେବୁ ବଳର ପରିଚୟ ! ଦେଲୁ,
ଦେଲୁ !”

ହନୁମାନ ହଠାତ୍ ହାତମୁଠା କରି ବେତାଳ
ଉପରେ ପାହାରେ କସିଦେଲେ । ବେତାଳ
ଆଖିରେ କୁକୁକୁଆ ପୋକ ଦେଖିଲା । ତଳେ
ପଡ଼ିଯାଇ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଉଠିବସି ହନୁ-
ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି କହିଲା, “ପ୍ରଭୁ ! ଆପଣ
ହନୁମାନ । ମୁଁ ଧନ୍ୟ ହେଲି । ଗୋଟାଏ ଛୋଟ
ଅପରାଧ କରି ମୁଁ ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଏଠାରେ
ରହିଥିଲି । ମହାଦେବ କହିଥିଲେ, ଆପଣଙ୍କ
ପ୍ରଣ ପାଇଲେ ମୁଁ ଶାପମୁକ୍ତ ହେବି । ଜୟ, ବର
ହନୁମାନଙ୍କର ଜୟ !”

ଏତକ କହି ବେତାଳ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା
ହନୁମାନ ଯାଇ ଗୁମ୍ଫାର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ପହଞ୍ଚି
ଥିଲେ । ସେଠାରେ ଏକ ଶିଳା ବେଢା ଉପରେ
ଥିଲା ଗୋଟିଏ ଗୋଲ ରତ୍ନ ପେଟିକା । ତା’
ତାଙ୍କୁଣୀ ଉପରେ ଅଗ୍ନିଶିଖା ଲହ ଲହ ହେଉ-
ଥିଲା । ହନୁମାନ ସେ ପେଟିକା ନିକଟରେ
ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ତାହା ଦାଉ ଦାଉ ଜଳି ଉଠିଲା
ଓ ହନୁମାନଙ୍କ ଦେହରେ ନିଆଁ ଖାସ ଲାଗିଲା ।
ହନୁମାନ ଜୋରରେ ନିଶ୍ଵାସ ନେଇ ତାପରେ
ପ୍ରବଳ ଫୁଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେ ଅଗ୍ନିକୁ ନିବୀପିତ
କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ବରଂ
ତା’ର ଖରାବତା ବଢ଼ିଗଲା ।

ହନୁମାନ ହାତଧେଡ଼ି ଅଗ୍ନିଦେବତାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ
କରି କହିଲେ, “ହେ ଦେବ ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ
ମିତ୍ର ବାୟୁଦେବଙ୍କ ପୁତ୍ର । ମୋ ପତି ଅନୁଗ୍ରହ
କରନ୍ତୁ ।”

ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଅଗ୍ନି ପ୍ରଣମିତ ହେଲା ଏବଂ ଶିଖା
ମଧ୍ୟରୁ ଶୁଦ୍ଧିଲା, “ମାନ୍ୟ ! ମୁଁ ତୁମକୁ ଗୋଟାଏ
ବିଷୟ ଚେତାଇ ଦେବା ପାଇଁ ହଠାତ୍ ଡାକି
ଆକାର ଧାରଣ କରିଥିଲି । ତୁମେ ଯଦି ଏ
ପେଟିକା ଭିତରେ ଥିବା ସବୁ ଭ୍ରମରଙ୍କୁ ଏକା-
ଥରେ ମାରିଦେବାକୁ ଚାହୁଁ, ତେବେ ତୁମେ
ପାଞ୍ଚଗୋଟି ମୁଖ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ଦରକାର ।
ତାହା ହେଲେ ପାଞ୍ଚ ଭ୍ରମରଙ୍କୁ ଏକାଥରେ ମାରି

ହନୁମାନ ହାତରେ ସେ ରତ୍ନପେଟିକା ଦେଖି
ମହରାବଣ ଭରିଗଲା । ଯେପରି ସେ ଧୀରେ
ଧୀରେ ରସାତଳକୁ ଖସିଯାଉଛି, ସେହିପରି
ଅନୁଭବ କଲା । ତା'ର ସେ କଥାକୁ “ଆରେ
ମୁଁ ! ରତ୍ନପେଟିକାରେ ମୋର ପାଣି ରହିଛି
ଠିକ୍, କିନ୍ତୁ ତୁମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେ ସମ୍ଭବ
ମୃତ୍ୟୁ ପେଡ଼ି, ଏ କଥା ଜାଣିଥା । ତୁ ପେଟିକା
ଖୋଲିବା ମାତ୍ରେ ତୁମରମାନେ ବାହାରି ଆସିବେ
ଓ ତୋତେ ହୁଳ ମାରିବେ । ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ
ମାରିବେ । ସେ ବିଷ ପ୍ରଭାବକୁ କାହାରି ରକ୍ଷା
ନାହିଁ । ପ୍ରାଣପ୍ରତି ମୋହ ଥିଲେ ପେଟିକା ତଳେ
ରଖିଦେ ।”

ଭିତରକୁ ଟାଣିନେଇ ରୋବାଇଦେଇ ପାରିବ ।
ଏ କଥା ମନେ ରଖ ।”

ଏହା ଶୁଣି ହନୁମାନ ଅଗ୍ନିଦେବଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ
କଲେ ଏବଂ ତୁମର ସମ୍ଭବତ ରତ୍ନ ପେଟିକାଟି
ଉଠାଇନେଇ ବାୟୁବେଗରେ ଯାଇ ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତେବେଳେଯାଏ ସେ
ଦୁହେଁ ଅଗଣିତ ମହରାବଣ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରି-
ବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ । ହନୁମାନ ହର୍ଷଧ୍ବନି କରି
ମହରାବଣ ଆଗକୁ ଯାଇ ପେଟିକା ଦେଖାଇ
କହିଲେ, “ପାତାଳଲଙ୍କାର ଅଧିପତି ! ହେଇଟି
ତୋ ଜୀବନ ପେଟିକା । ଏଥର ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର
ଶରଣ ପଶ ।”

ହନୁମାନ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ରାମ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନିଦ୍ରାଭିଭୂତ ଥିଲବେଳେ ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ
ଏଠାକୁ ନେଇ ପଳାଇଆସି ଯେଉଁ ଅପରାଧ
କରିଛୁ, ତୋ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ତାହାହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ।
ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଆଉ ଯେତେ ମାୟା ଜାଣିବୁ,
ଦେଖା ।”

ହନୁମାନଙ୍କର ସାହସ ଦେଖି ମହରାବଣ
ବିଚଳିତ ହୋଇ ଡାକିଲା, “କଣ୍ଠକ ! ତୁ
କେଉଁଠାରେ ? ଚନ୍ଦ୍ରସେନାକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ମାରିପକା ।”

ହନୁମାନ ଅଟକିଯାଏ କର କହିଲେ, “ଆରେ
ମହରାବଣ ! କଣ୍ଠକ କ’ଣ ତୋଠୁ କମ୍ ବୁଦ୍ଧି-

ମତି ? ସେ ତୁ କହିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସେନାକୁ
ମାରିଦେବାକୁ ଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଫଳ ହେଲା
ହଲଟା । ସେ ନଜେ ମଲା ।”

ମହାରାଜା ବିପଦ କେତେ ଘନିଭୂତ ତାହା
ହୁଏପାରୁ । ସେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଚିନ୍ତାର କରି
ଜାତ ପାଖରେ ଯାହା ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ମଳଲ ସେଥିରେ
ମଲମୁଣ୍ଡକୁ ଆକାତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ।
କିନ୍ତୁ ମଳମୁଣ୍ଡକୁ ନଜେ ଆକାତ କରି ନପାରି ସେମାନେ
ତେଜ ବୁଲାଇ ଦେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ
ମଥା ନଥା ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ମହାରାଜାଙ୍କ ଉପରୁ ତଳେ
ଓ ଉପରୁ ତଳେ ଯେଉଁଠି । ହନୁମାନ ଆଉ
ବଳମ୍ବ ନ କରି ମହାରାଜାଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା କରି ପଞ୍ଚ-
ମୁଖ ପ୍ରାନ୍ତ ହେଲେ ଏବଂ ପଞ୍ଚମୁଖୀ ହନୁମାନ
ହୁଏ ପରିପ୍ରସ୍ତ କଲେ ।

ପାଞ୍ଚ ମୁଖରେ ହନୁମାନ ଏକ ସମୟରେ
ସ୍ଥଳସ୍ଥ ହୁଏ ପଡ଼ିଲେ । ପରେ ପରେ ସେ
ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ଶୋଇଦେଲେ । ବିଜୁଳି ବେଗରେ
ବଳି ଭଳି ଗର୍ଜନ କରି ପାଞ୍ଚ ଭ୍ରମର ପେଟିକା
ବିଜୁଳି ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ପଞ୍ଚ-
ମୁଖରେ ହନୁମାନ ସେମାନଙ୍କୁ ଧରିନେଲେ ଓ
ଶୈବାଇ ମାରି ତଳେ ପକାଇ ଦେଲେ । ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ମାୟା ମହାରାଜାମାନେ ତଳେ ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ
ଛାଡ଼ିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଅସଲ ମହାରାଜା ତଥାପି ବଞ୍ଚିଥାଏ ଓ

ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଉପରକୁ ଅସ୍ତ୍ର ଛୁଡ଼ୁଥାଏ । ରାମ
ବିଶେଷ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରି ତା'ର
ଶିରକ୍ଷେଦ କଲେ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଞ୍ଚମୁଖୀ ହନୁମାନ ଓ ରାମ
ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଉପରେ ପୁଷ୍ପଦୃଷ୍ଟି ହେଲା । ବୃହ୍ମା ଓ
ଶିବଙ୍କ ସମେତ ଦେବଦେବୀଗଣ ସେଠାରେ
ଆସିଭୂତ ହେଲେ । ବୃହ୍ମା କହିଲେ, “ହେ
ରାମ ! କାଳନେମିର ଅଂଶରୁ ଏ ମହାରାଜା
ଜାତ ହୋଇଥିଲା । ଆଜି ହନୁମାନଙ୍କ ପ୍ରଦହରେ
ତୁମ ଦ୍ଵାରା ତାର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଲା । ହନୁମାନଙ୍କ
ଭିତରେ ଶିବଙ୍କ ବିଭୂତ କାମ କରୁଥିବା
ହେତୁ ସେ ମହୋଦଧିର ଅତଳ ଗର୍ଭରୁ ଏ

ରହେଟିକା ଆଣି ପାରିଥିଲେ ।”

ଶିବ ହନୁମାନଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ କହିଲେ,
“ହନୁମାନ ! ତୁମ ଶକ୍ତି ଓ ଯୁକ୍ତି, ବଳ ଓ
ପରାକ୍ରମ ବାସ୍ତବରେ ଅନୁପମ । ମହାରାଜକୁ
ଧ୍ୟାସ କରିବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ସେ କଠିନ
କାମ ତୁମେ ସମାଧା କରିଛ ।

“ଆଜିଠାରୁ ଯିଏ ପଞ୍ଚମୁଖୀ ହନୁମାନଙ୍କୁ
ସ୍ମରଣ କରିବ, ଭୂତ ପିଣ୍ଡାତ ଇତ୍ୟାଦି ତା’ର
କିଛି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ହନୁମାନ ନିଜ ପଞ୍ଚମୁଖୀ ରୂପ ପରିହାର କରି
ବ୍ରହ୍ମା ଓ ଶିବଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ବ୍ରହ୍ମା, ଶିବ ଓ
ଦେବଦେବୀମାନେ ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ବିଜୟ ସକାଶେ
ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ କରି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ
ନେଲେ ।

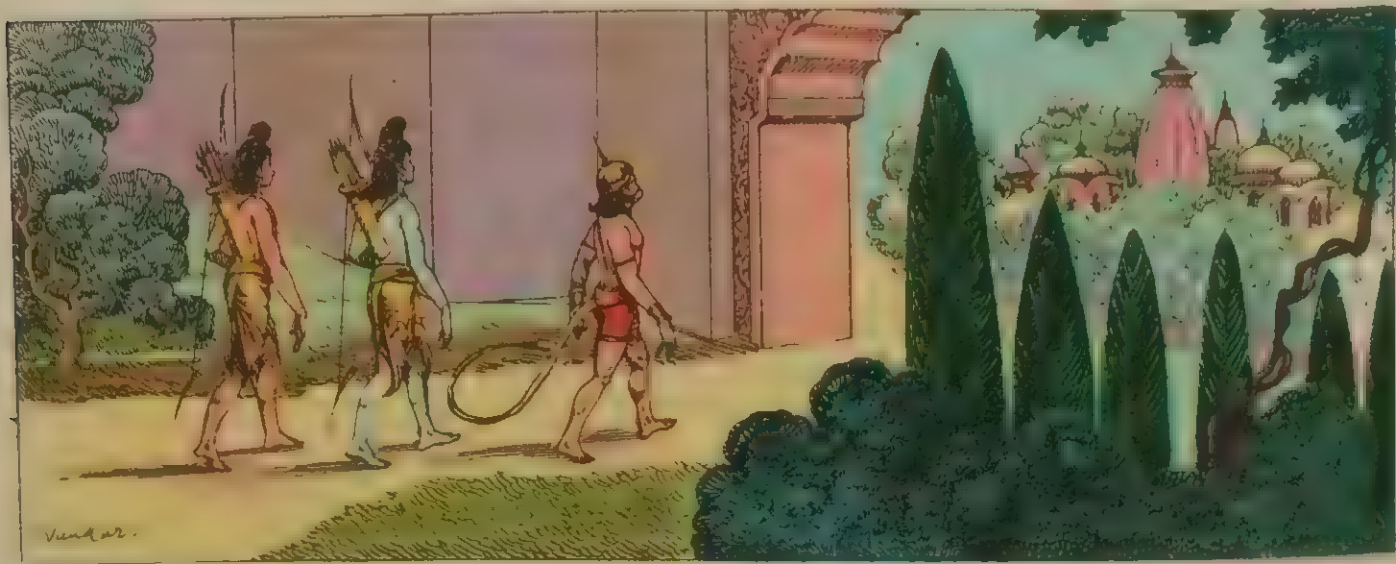
ବ୍ରହ୍ମା ଚାଲିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ରାମଙ୍କୁ କହିଲେ ସେ
ସେପରି ମକରଧ୍ବଜଙ୍କୁ ପାତାଳଲଙ୍କାର ରାଜା
ରୂପେ ଅଭିଷିକ୍ତ କରିବୁ ।

ରାମ ଚନ୍ଦ୍ରଷଣାନ୍ତ ମକରଧ୍ବଜଙ୍କୁ ଡାକି
ପାତାଳଲଙ୍କାର ସିଂହାସନରେ ଅ
ଇଲେ ।

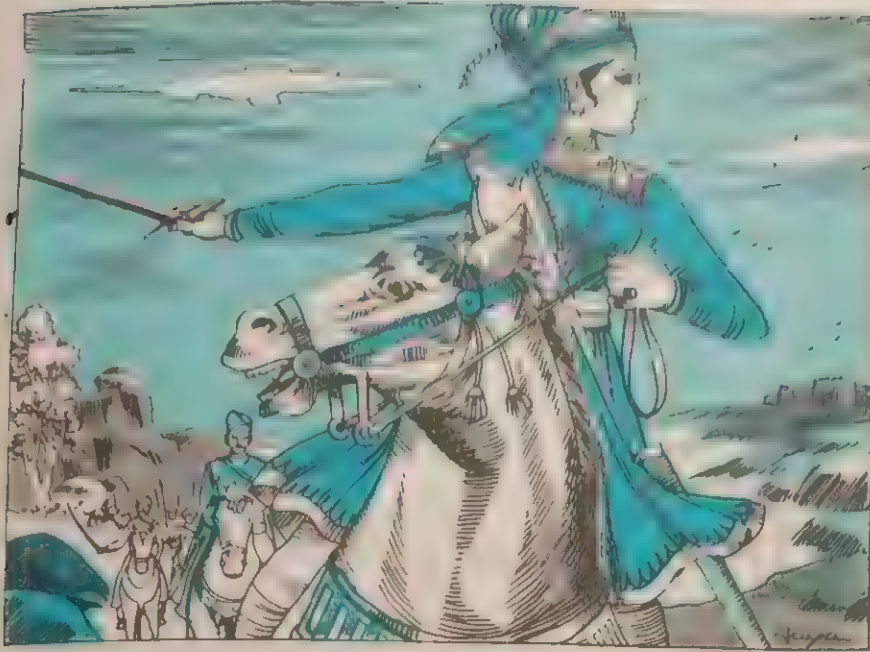
ଏସବୁ ସରିବା ପରେ ହନୁମାନ ରାମଙ୍କୁ
କହିଲେ, “ହନୁ ! ଏଥର ମୁଁ ଗୋଟିଏ ନେଇ
ବାକ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିପାରିବି, ସେ ହେଉଛି ତୁମର
ସହାୟ ହୁଅନ୍ତୁ । ଚନ୍ଦ୍ରସେନାଙ୍କ ସହାୟତା
ବିନା ମୁଁ ମହାରାଜର ପ୍ରାଣ-ପେଟିକାର ସଂ-
ଧାନ ପାଇ ନ ଥାନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କଥା ଦେଇ-
ଥିଲି ସେ ମହାରାଜର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଆପଣଙ୍କୁ
ଥରେ ତାଙ୍କ ଭବନକୁ ନେଇଯିବ । ଦୟାକରି
ଚାଲନ୍ତୁ ।”

ରାମ ଟିକିଏ ନରବ ରହି କହିଲେ, “ବେଶ୍ୟା
ଚାଲ ।”

ହନୁମାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ । ସେ ବାଟ
ଦେଖାଇ ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ରସେନାଙ୍କ ଭବନ
ଆଡ଼କୁ ନେଇ ଚାଲିଲେ ।

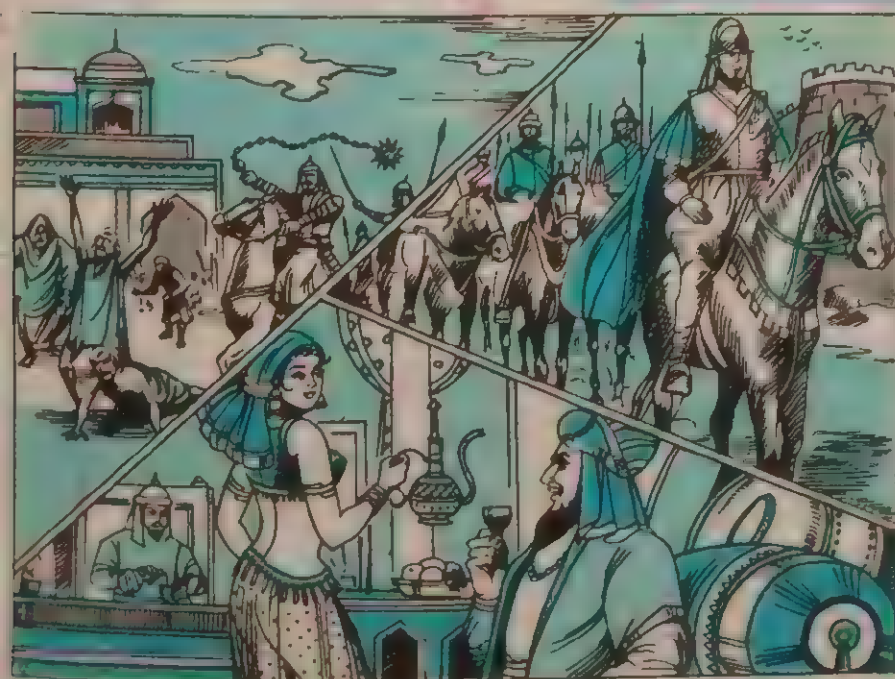
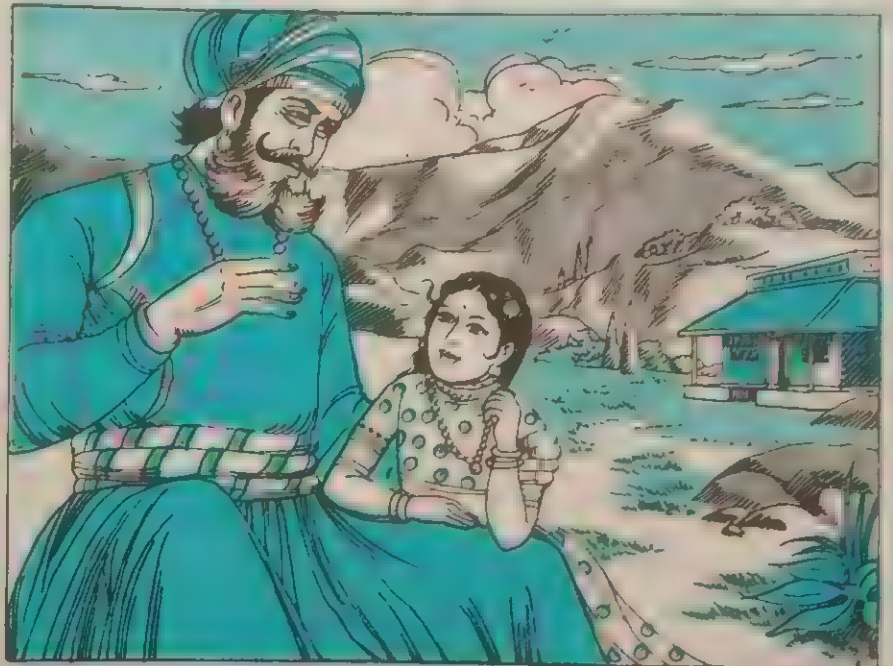

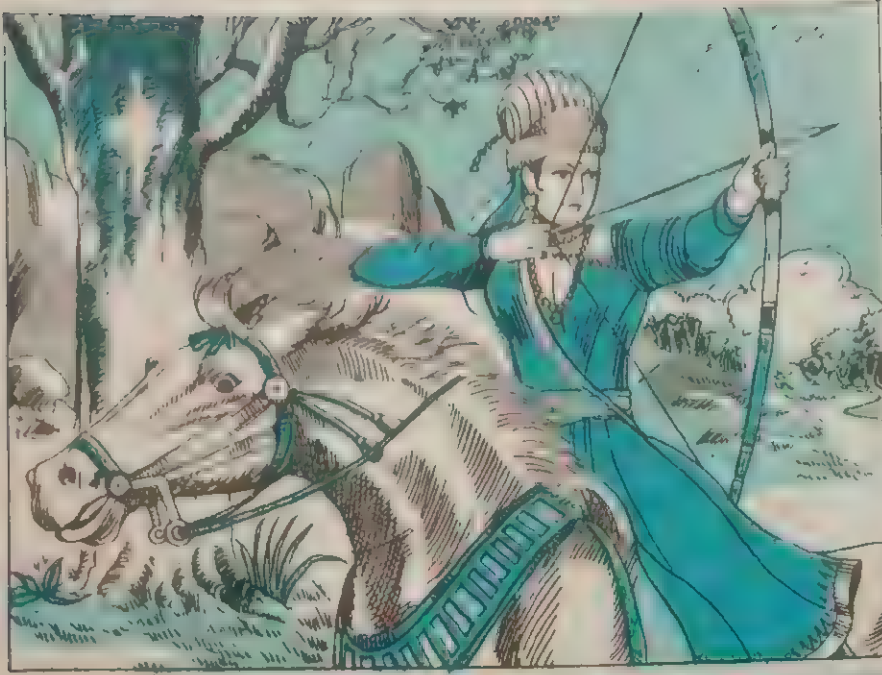
ରାଜକୁମାରୀ ତାରାବାଇ

ଏକଦା ଜଣେ ଷୋଡ଼ଶୀ ବାଳିକାଟି
ସାହସିକ ଅଭିଯାନ ବିଦେଶୀ ଶତ୍ରୁର
ଅନ୍ୟାୟ ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରୁ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ
ରାଜ୍ୟକୁ ମୁକ୍ତ କରି ପାରିଥିଲେ । ସେ
ବାଳିକାଙ୍କ ନାମ ତାରାବାଇ ।

ଝୋଡ଼ାର ନରପତି ରାଓ ସୁରତାନଙ୍କ
ଜନ୍ମା ଥିଲେ ତାରାବାଇ । ଲିଙ୍ଗା ନାମକ
ଆଞ୍ଚଳିକସ୍ଥାନର ଜଣେ ଶାସକ ଆସି
ଝୋଡ଼ା ଅଧିକାର କରିଥିଲେ । ତାରାବାଇ
ପଞ୍ଚତର ପାଦଦେଶରେ ରାଓ ନିର୍ବାସିତ
ଜୀବନ ଯାପୁଥିଲେ । ଟିକି ହିଅ ତାରା
ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ
କରିମାଲୀ ଶୁଣିବାକୁ ସୁଖ ପାଉଥାଏ ।

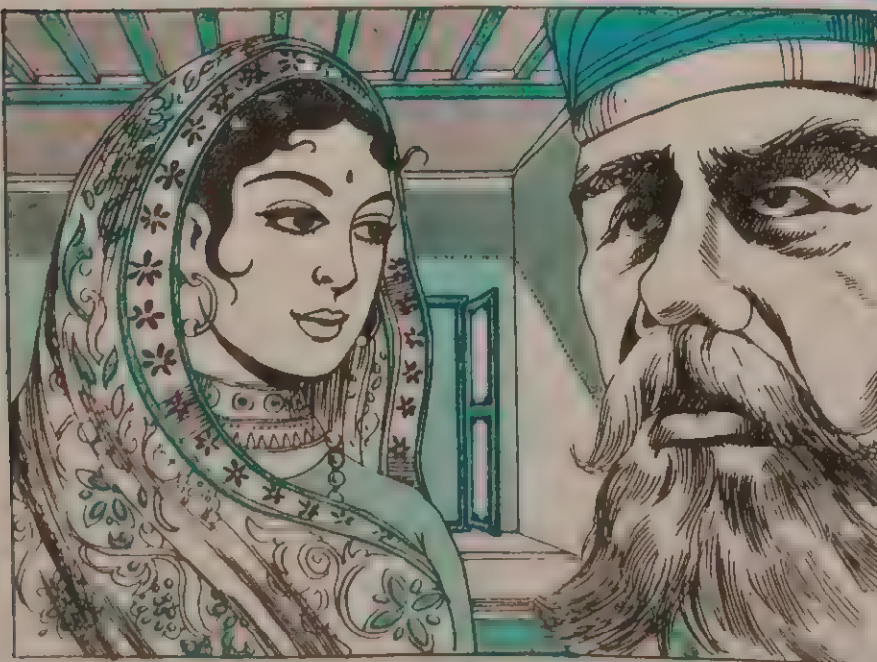
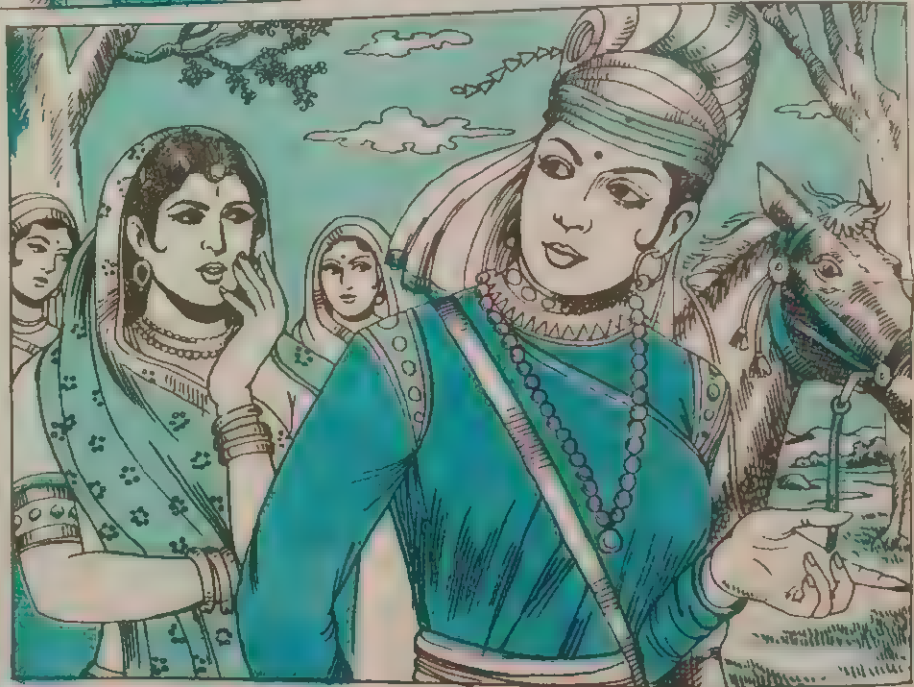

ଆଞ୍ଚଳିକ ଲିଙ୍ଗା ଝୋଡ଼ା ରାଜ୍ୟକୁ ନିଜର
ଚରାଭୂଇଁରେ ପରିଣତ କରିଥାଏ । କିନ୍ତୁ
ତା'ର ବିରାଟ ସୈନ୍ୟଦଳକୁ ହରାଇ ରାଓ
ନିଜ ରାଜ୍ୟ ପୁନର୍ଦ୍ଧାର କରି ପାରୁ
ନ ଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା
ତାଙ୍କୁ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ଦେଉଥାଏ ।

ତାରାବାଇ ଯେତେକ ଯେତେକ ଚଢ଼ି
ହେଲେ, ଥୋଡ଼ାର ଜନତାର ଦୁଃଖ
ତାକୁ ସେତେକ କାତର ଓ ଉଦ୍‌ଭେଜିତ
କଲ । ସେ କଣେ ରାଜପୁତ୍ର ଛଳି ନାନାଦି
ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଆୟତ୍ତ କରିବାକୁ
ଲଗିଲେ । ଅନ୍ତରେ ସେ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟାରେ
ହେଲେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ । ତଳକୁ ଘୋଡ଼ା
ପିଠିରୁ ମଧ୍ୟ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କରି ଅବ୍ୟର୍ଥ
ସ୍ଥଳରେ ଡାର ମାରି ପାରୁଥିଲେ ।

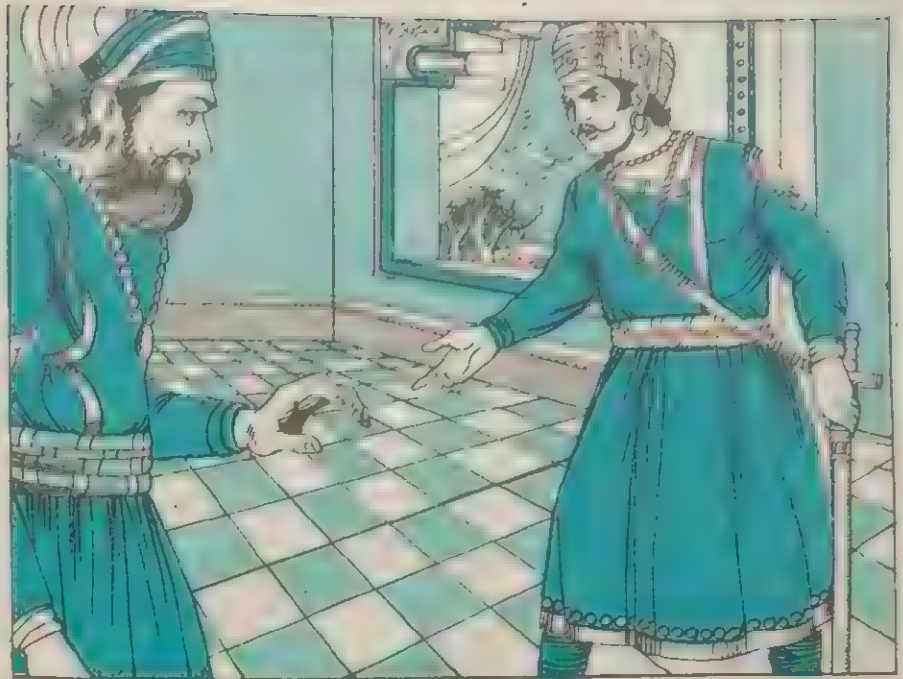
“ରାଜକନ୍ୟା ! ତମେ ଏଭଳି ପୁଅପିଲାଙ୍କ
ବିଦ୍ୟା ଆୟତ୍ତ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଲେ
ତମକୁ ବିଭା ହେବ କିଏ ?” ସଖିମାନେ
ତାକୁ କହୁଥାନ୍ତି । “ମୋତେ ବିଭା ହେବ
ସବୁଠୁଁ ସାହସୀ ଓ ସାର ଯିଏ !”
ତାରାବାଇ ଉତ୍ତର ଦେଉଥାନ୍ତି ।

ତାରାବାଇଙ୍କ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାହସର
ଖ୍ୟାତି ରାଜାଆଡ଼େ ବ୍ୟାପିଗଲା । ଅନେକ
ରାଜପୁତ୍ର ରାଜକୁମାର ତାକୁ ବିଭା
ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ
ତାରାବାଇ କହୁଦେଲେ, “କେବଳ ଯିଏ
ମୋ ବାପାଙ୍କ ରାଜ୍ୟକୁ ଶାନ୍ତ କରନ୍ତୁ
ମୁକ୍ତ କରି ପାରିବ, ମୁଁ ତାକୁ ବିଭା
ହେବି ।”

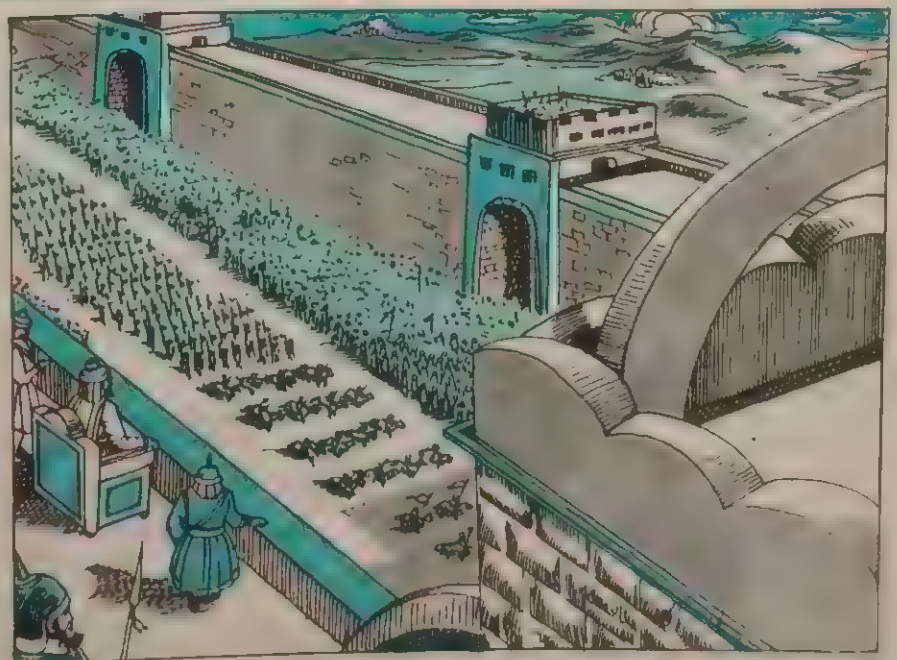

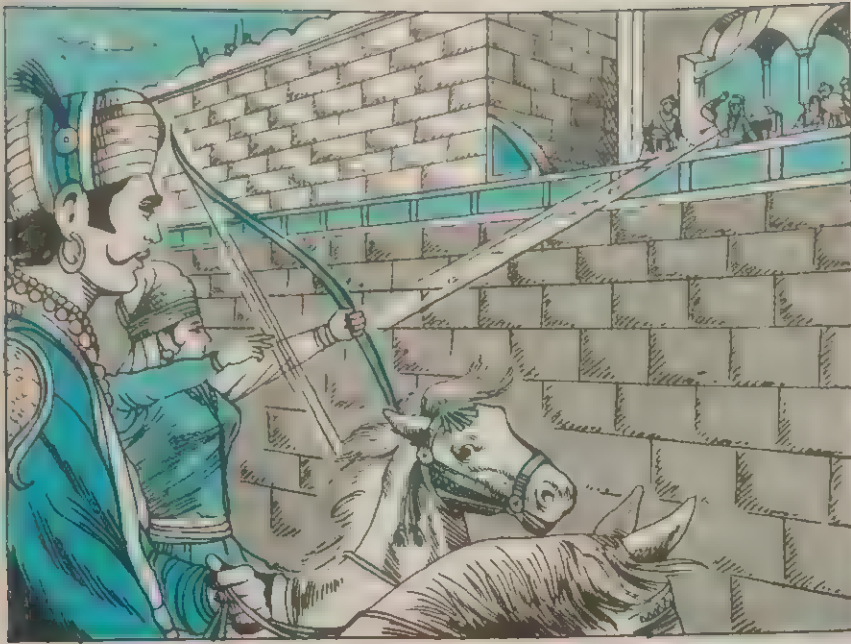
କିନ୍ତୁ ନିଜ ଜୀବନ ବିପନ୍ନ କରି ଉତ୍ସୁକର
ଆତ୍ମାନ୍ ଶାସକକୁ ହଟାଇବାକୁ ଚାହା-
ନ୍ତି ବା, କିଏ ? ସମସ୍ତେ ପଛଦୁଆ
ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ମେବାଇର ରାଜପୁତ୍ର
ପୃଥ୍ବୀରାଜ ଆସି ରାତ୍ରିକୁ ଦେଖା କରି
କହିଲେ ଯେ ସେ ଆତ୍ମାନ୍ ଶାସକ
ବରୁଦରେ ଲଢ଼ିବାକୁ ପସ୍ତୁତ !

ପୃଥ୍ବୀରାଜଙ୍କ ସାହସ କଥା ତାରାବାଜ
ପୂର୍ବରୁ ଶୁଣି ଥିଲେ । ସେ ଆନନ୍ଦିତ
ହେଲେ ଓ କହିଲେ, ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ
ତାଙ୍କ ସହ ଶାସକ ଉପରେ ଚଢ଼଼ି
କରିବାକୁ ଯିବେ । ୫୦୦ ବରୁଦ ଓ
ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସୈନ୍ୟ ସହ ଦୁହେଁ ଥୋଡ଼ା
ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ ।

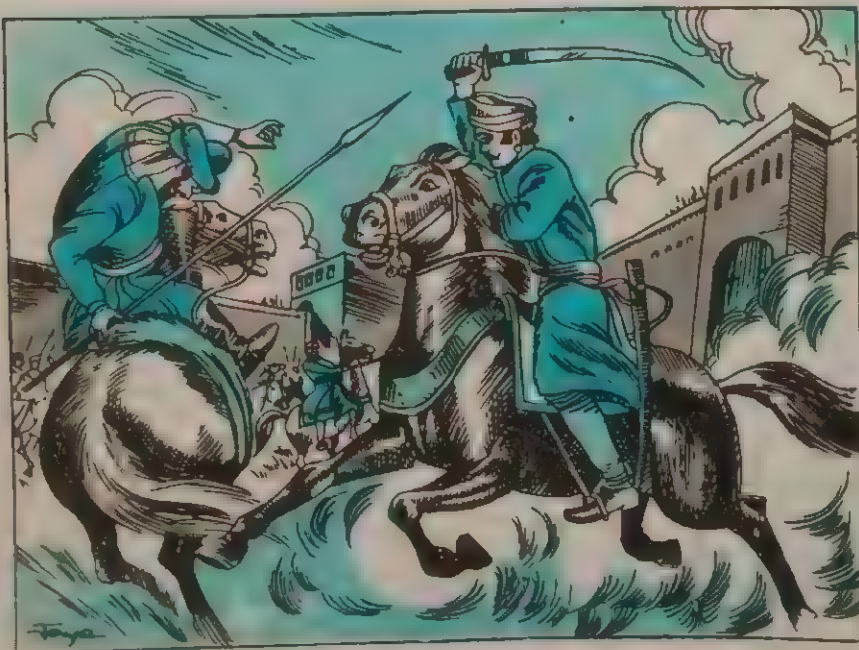
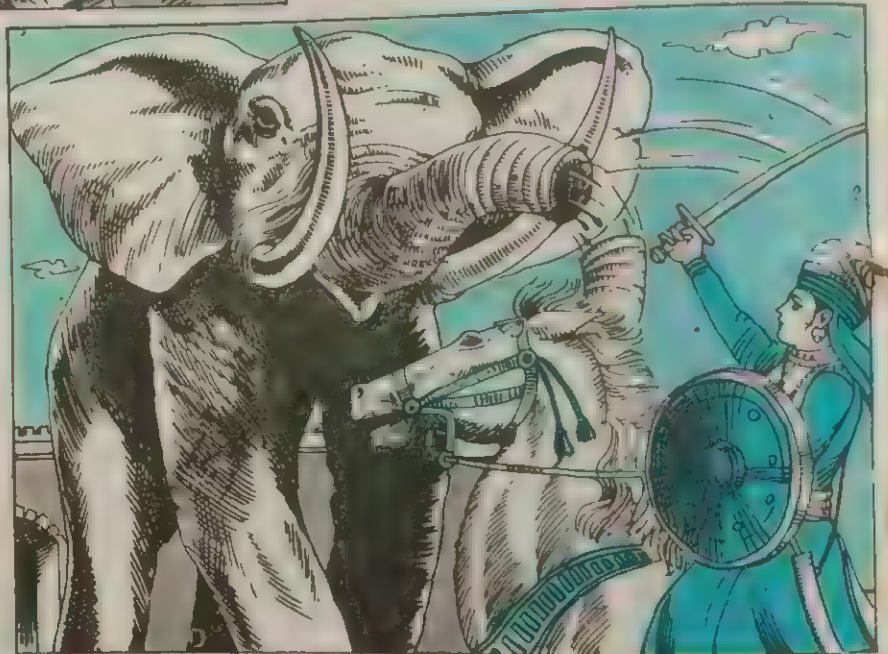
ସେତେବେଳେ ଥୋଡ଼ାରେ ଉତ୍ସବ ଚାଲି-
ଥାଏ । ଦୁର୍ଗର ଦ୍ଵିତୀୟ ତାରାବାଜରେ ବସି
ଶାସକ ଲାଲ୍ ନିଜ ସୈନ୍ୟ ବାହନର
ଶୋଭା ଯାହା ଦେଖି ଆମୋଦିତ ହେଉ
ଥାଏ । ସେତେବେଳକୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ।

ନିଜର ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରି
ରଣ ପୃଥ୍ବୀରାଜ ଓ ତାରାବାଇ ଜନତା
ସହ ମିଶ୍ରି ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ପଶିଗଲେ ।
କିନ୍ତୁ ଲିଲି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଫାଟି
କଲ, “ଏ ଦୁହେଁ କିଏ ?” ଚତୁଷଶାତ୍ରୁ
ପୃଥ୍ବୀରାଜଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷେଧିତ ବର୍ତ୍ତା ଓ
ତାରାବାଇଙ୍କ ଡାର ଯାଇ ଲିଲିକୁ ନିହତ
କଲ । ସେ କୋଳାହଳ ଭିତରେ
ଭଉସ୍ଥେ ଦୁର୍ଗ ଫାଟକ ଆଡ଼କୁ ଘୋଡ଼ା
ଛୁଟାଇ ଦେଲେ ।

ଆଫ୍‌ଗାନ୍ ସୈନ୍ୟମାନେ ସେ ଦୁହେଁକୁ
ଅଟକାଇବା ପାଇଁ ଫାଟକ ରକ୍ଷୀକୁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ରକ୍ଷକ ଫାଟକ
ଆଗରେ ଗୋଟାଏ ହାତୀ ଠିଆ କରାଇ
ଦେଲ । କିନ୍ତୁ ତାରାବାଇ ନିଜ ଭରବାଣ
ଦ୍ଵାରା ହାତୀର ଶୁଣ୍ଠ କାଟି ଦିଅନ୍ତେ, ସେ
ଅତର୍କରେ ପଳାଇ ଗଲ । ଦୁହେଁ
ବାହାରକୁ ଖସି ଗଲେ ।

ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ଆଫ୍‌ଗାନ୍
ମାନେ ଦୁର୍ଗ ବାହାରକୁ ଆସିବା ମାତ୍ରେ
ତାରାବାଇଙ୍କ ୫୦୦ ସୈନ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ
ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ସେମାନେ ହୁଲୁଲି
ହୋଇ ଗଲେ । ଘୋଡ଼ା ଭିତରେ ଆଫ୍‌
ଗାନ୍ ଶାସନର ଅନ୍ତ ହେଲା । ଶତ୍ରୁ
ସୁରତାନ୍ ପୁଣି ରାଜା ହେଲେ । ପୃଥ୍ବୀରାଜ
ଓ ତାରାବାଇଙ୍କ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲା ।

କାହାଣୀ-ଶିଶୁବେନାମା-ପ୍ରତିଯୋଗିତା

ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିଶୁବେନାମା ଦେଇ ୨୫ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର-ବିଜୟୀ ହୁଅନ୍ତୁ ?

ଗୋଟିଏ ନଦୀ କନାରରେ ଆଏ ପୁଷ୍କରିଣୀଟିଏ । ସେଥିରେ ଆନ୍ତ ନାନା ଧରଣର ଛୋଟ ଛୋଟ ମାଛ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ରହୁଯାଇଆଏ ମୃଦଙ୍ଗ ନାମକ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ମାଛ । ସେ ସବୁବେଳେ ଛୋଟ ମାଛଙ୍କ ଉପରେ ହାକିମତି ଜାହାଜ୍ କରେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ କଲିକଲି କରେ ।

ଦିନେ ଜଣେ ଚତୁର ଛୋଟ ମାଛ ତାକୁ କହିଲା, “ଆପଣଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏଠାରେ କିଏ ବୁଝିବ ? ଆପଣ ନଦୀକୁ ଚାଲିଗଲେ ସିନା ଦେଖନ୍ତେ !”

କଥାଟି ମୃଦଙ୍ଗ ମନକୁ ପାଇଲା । ସେ ବନ୍ୟା ବେଳେ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଗୁଡ଼ି ନଦୀକୁ ଚାଲିଗଲା । ସେଠାରେ ହଠାତ୍ ଦୁଇଟି ବୃହତ୍ତର ମାଛ ଆସି ତାକୁ ଏଣେ ତେଣେ ଠେଲି କହିଲେ, “ତୁ କିଏ ? ଆମ ଆଗକୁ ଆସୁଛୁ, ତୋର ଏଡ଼େ ସାହସ ? ମୃଦଙ୍ଗ ଭରି ହରି ରହିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ବହୁଳ ଭୋକ କଲରୁ ଆହାର ସନ୍ତାନରେ ବାହାରିଛି, ଗୋଟାଏ ଦାଢ଼ୀ ନିଶବାଲା ମାଛ ଆସି ତାକୁ ଗଲି ଦେବାକୁ ବସିଲା । ଦେବାକୁ ନୌକାଟିଏ ଯିବାରୁ ଦୁହେଁ ଅଲଗା ହୋଇଗଲେ । ମୃଦଙ୍ଗ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପୁଣି ପୋଖରକୁ ପଳାଇ ଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଇଦିନରୁ ସେ ଆଉ ହାକିମତି କରେ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାହାଣୀ ପାଇଁ ଶ୍ରବଚନ୍ଦ୍ର ଶିଶୁବେନାମାଟିଏ ଠିକ୍ କରି ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖି “ଶିଶୁବେନାମା ପ୍ରତିଯୋଗିତା”, ଜନ୍ମମାମୁଁ, Chandamama Buildings, 2 & 3 Arcot Road, Madras-600026 ଠିକଣାରେ ଜୁଲାଇ ୨୦ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ପଠାନ୍ତୁ । ତେବେ, ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପାଇଁ ଲେଖା ଏକା କାର୍ଡରେ ପଠାଇବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୭ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ।

ମେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ନିର୍ବାଚିତ ଶିଶୁବେନାମା : “ବରୁର ବରୁର”

ପୁରସ୍କାର ବିଜୟୀ : ଫଦାପ ପଟ୍ଟନାୟକ, ନୟାଗଡ଼ ।

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ୨୫ ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୭୭ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

- ★ ଉଭୟ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ଦୁଇ ଭାଗ ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ ।
- ★ ଜୁଲାଇ ୧୫ ପୂର୍ବରୁ ପରିଚୟୋକ୍ତି ପହଞ୍ଚିବା ଦରକାର ।
- ★ ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ପାଇଁ ଟ ୨୫.୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋକ୍ତି ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ (ସେଥିରେ ଅନ୍ୟ କଥା ରହିବା ଅନୁଚିତ) ଜନ୍ମମାମୁଁ ଫୋଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ବିଲଡିଙ୍ଗ୍, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : “କୁଳମୁନି ଭଲ ତାଳଇ ପାଣି, ଗାଧାଏ ମୁହିଁ,”

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ର : “ନିଜ କାମ ନିଜେ କରିବା କଥା, ଜାଣକି ନାହିଁ ?”

ପ୍ରେରକ : ଚନ୍ଦ୍ରପୁ କୁମାର ପଡ଼ିଆ, ଜଗନ୍ନାଥ ଖୁଣ୍ଟା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ।

ବିଜୟୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ : ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

जी-जान
लगाइए...
पूरा मजा
उठाइए !

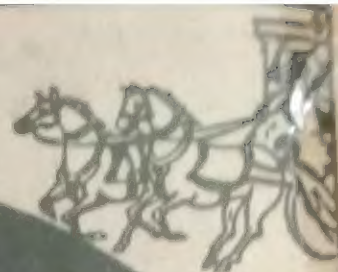
बारहवां पूरा हुआ और तेरहवां शुरू। बस अब
जितनी परेशानी है, उतनी ही मौज-मस्ती भी।
किशोरावस्था के साथ परेशानी शुरू होती है।
एंप्रो के तेरहवें बिस्कुट के साथ शुरू होती है
मौज-मस्ती। और यह मौज-मस्ती इन दोनों में
बराबर-बराबर बंटे बारह बिस्कुटों से मिलनेवाले
मजे को भी मात कर देती है।

आज ही एंप्रो का एक पैक आजमाइए।

एंप्रो®
ग्लूकोस बिस्कुट

ଆମେ
ସମସ୍ତେ
ପଢ଼ିବାକୁ ଭଲପାଉ

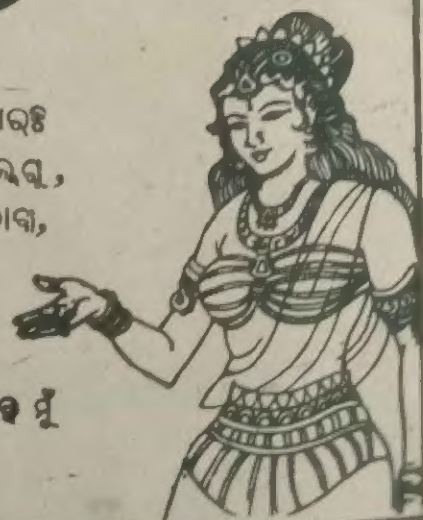

ନିଜ ମାୟା

ତେଣୁ ଆପଣ ବି ପଢନ୍ତୁ ।

ଗୁମାମାୟା ପଢ଼ନ୍ତି ପୁରୁଷ, ସ୍ତ୍ରୀ, ପିଲାଙ୍କୁ ଆ ସମସ୍ତେ, ବାରଟି
ଭାଷାରେ ଯଥା : ଇଂରାଜି, ହିନ୍ଦି, ଓଡ଼ିଆ, ମରାଠି, ତେଲୁଗୁ,
କାନାଡ଼ା, ତାମିଲ, ଗୁଜରାଟୀ, ମାଲୟାଲମ, ବଙ୍ଗଳା, ସଂଜାବା,
ଆସାମୀରେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ । ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଏହି ପ୍ରକାଶକରେ ଗାଉଁଲ ଗଲଗୁଡ଼ିକ ସମସ୍ତଙ୍କର
ମନ ହରାଇବେ ଥାଏ । ଗୁମାମାୟା ଶିଶୁମାନଙ୍କ
ପାଇଁ ଏକ ମାସିକ ପତ୍ରିକା ଯାହାକୁ ପଢ଼ିଲେ ବୁଢ଼ା କହେ ମୁଁ
ସୁବଳ ହେବ ସୁବଳ କହେ ମୁଁ ଏବଂ ପଢ଼ିବି ।

ବାକିର ଗ୍ରାହକ ହେବାପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ! ଡିଲିଟର ଏଜେନ୍ସିକ,
ଗୁମାମାୟା କଲକତ୍ତା, ମାନ୍ଦ୍ରାଜ-୭୦୦ ୦୨୭